The Latvian newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

SATURDAY, JULY 5, 1958.

LATVIJA
AMERIKĀ

54./694 n-rs. SESTDIEN, 1958. G. 5. JŪLIJĀ 8. gads

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60 tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

Skani, tautas brīvā dziesma!

SVEICAM TUVUS UN TĀLUS DAINOTĀJUS 2. VISPĀRĒJOS DZIESMU SVĒTKOS ŅUJORKĀ!

ŅUJORKAS VALSTĪ LATVIEŠU DZIESMU DIENA

Ņujorkas pilsētas galva R. Vāgners paziņojis Dziesmu svētku rīcības komitejas delegācijai, ka 3., 4., un 5. jūlijs Ņujorkā ar īpašu proklamāciju izsludināts par latviešu Dziesmu svētku dienām. ASV Dziesmu svētku paredzēts, ka Dziesmu svētku atklāšanā ieradīsies Ņujorkas gubernātora Harimana pārstāvis senātors J. R. Morisijs un nolasīs attiecīgu proklamāciju. Tādu pašu paziņojumu nolasīs arī Ņujorkas pilsētas vecākā Vagnera pārstāvis.

Plaša informācija par gaidāmiem latviešu Dziesmu svētkiem ievietota Ņujorkas lietuviešu, igauņu, vācu un krievu laikrakstos.

DZIESMU SVĒTKI TELEVĪZIJĀ

Ievērojot lielo interesi par 2. vispārējo latviešu Dziesmu svētku norisi Ņujorkā, zīmīgākās detaļas šai svētku gaitā pārraidīs arī televīzijā. Ierīkojums notiks svētdien, 6. jūlijā, no pl. 11—11,30, kanālis 4. Šī programma labi redzama arī Kanadā.

NEUZVARĒTAIS SKAISTUMS

Pēdējie Dziesmu svētki brīvajā Latvijā norisa baigu notikumu pievārtē: zemes robežām jau bija piezagusies krievu tanku žvadzoņa, lai tikai dienu vēlāk pārpludinātu neatkarīgās Latvijas territoriju, noārdītu un iznīcinātu visu, kas izskanēja latvju dziesmā un ticībā. Kaut arī jaunu nojautu skauti, dziesmotāju koŗi vēl radīja augstu sajūsmu, un varbūt nekad nav tik skaidri zaigojusi latvieša dvēselē brīvības alkas un tēvzemes mīlestības uguns kā toreiz, stāvot Latvijas brīvības kapa malā.

Kopš šīm posta dienām dziesmas nebeidz skanēt arī terrora māktajā tēvzemē. Jo latviešu dziesmu skaistums, tajā simbolizētais gara alku un dziņu nezūdīgums arī Maskavas trabantiem ir izrādījies par lielu un varenu, lai uzdrošinātos to apklusināt ar savu nežēlīgo varu un uzspiesto ideoloģiju. Mūsu brāļi un māsas dzimtenē joprojām kalpo šim skaistumam. Bet ir milzīga starpība, ko viņi dzied un kas viņiem jādzied. Vienu dziesmu tiem diktē tautas veselīgā un neapslāpētā brīvības izjūta, kas nav mirusi šai apspiestajā dzvēselē. Bet tā otrā — tā uzrauš vardarbīgas rīcības sajūtu, jo ir jādzied piespiesti arī tā, kas slavina okupācijas laikmeta idejas, iekārtu un tās zvēriskos ideologus. Vai nav tā, ka jādzied un jāpriecājas par sava kapa tumsu? Mēs nedzirdam, kā skan dziesma dzimtenē, bet mūsu nojauta saka un asiņu balss apstiprina, ka ir milzīga starpība izjūtās un noskaņā — starp sociālā pasūtinājuma peršojumiem un „Gaismas pili"!

Kopš moskovītu celtās „paradīzes" okupētajā dzimtenē, brīvā izvēlē izraudzītā latviešu dziesma ir aizgājusi līdzi tautas daļai svešumā. Tā atskanēja Vācijas kalnos un lejās, tad britu salā un vēlāk sāka pāršalkt Jaunās pasaules plašumus, aizsniedzot pat tālās Austrālijas malu. It visur, kur līgojusi brīvā latviešu dziesma, ir no pašu, ir no svešo zemju klausītājiem skanējuši slavinājumi un apbrīna. Varbūt svešā vide mazāk izprot un samana to vienotības un tautiskā pašlepnuma spēku, ko pauž latviešu Dziesmu dienas. Bet mums tās ir neaizstājams cementētājs spēks un nerimtīgs dzinulis kādām vēl nereālizētām ilgām un cerībām. Mēs nedziedam, nerotājamies spožajiem tautas tērpiem un pārējiem nacionālajiem dotumiem vienīgi pašu prieka dēļ. Mēs to darām, un mums tas jādara savā neatkarīgā pašlepnuma un pašapziņas uzturēšanas labā, kas ir priekšnoteikums mūsu nākotnes Latvijai. Ja mums šī spēka nebūs, vai ja mēs liksim to novārtā, tad nebūs pamata nākotnes lolojumiem un cerību piepildījumam.

Lai kā mēs dažkārt pagurstam ikdienas gaitās, svārstāmies, vai pat vairs neticam laimīgam atrisinājumam, ko Latvija ir pelnījusi ar savām ciešanām, līdzīgi citām tautām, kam tiesības uz savas brīvības atjaunotni; dziesmu prieks, kurā visjūtīgāk runā mūsu dvēsele, aicina, aizrauj un paceļ. Tam ir iekšējas apskaidrotības spēks, kas mums šobrīd ir svarīgāks par materiālo vidi, kura ir ap mums. Kam trūkst dziesma tam nav arī latviskas dvēseles. Un kas tai nekalpo, tam trūkst dzimtenes un brīvības mīlestības. Ārpus apspiestās dzimtenes robežām latviešu dziesmai un daiļradei ir brīvs lidojums. Tur mēs varam bez baiļu, izmiņa un nedrošības izteikt savas alkas. Tā ir neaizstājama priekšrocība un nodrošinājums mūsu turpmākajai pastāvēšanai.

Dziesmotāji un daiļlinieki Amerikas krastā šogad pulcē un aicina visus, kam skanīga balss, karsta sirds, klausītāja, vai skatītāja interese. Īsi kļuvuši attālumi, lai saplūstu lielajā sadraudzes pulkā. Dziesmu un daiļrades krāšņā manifestācija, kas šoreiz izskanēs no pasaules miljonu pilsētas, liks iemirgot sasastingušajiem vaibstiem Brīvības statujā, kas vareni paceļas uz mazās Bedloe saliņas Ņujorkas ostā. Jo — mēs dziedam, domājam un jūtam savu brīvības alku un valenības rosināti.

Lai nolīgo latvju dziesmas un vareni atmirdz mūsu radītāja gara skaistums!

A. VILKS

Armorija Ņujorkā, kur pulcējas latviešu dziedātāju un dziesmu draugu tūkstoši. Br. Lozīņa foto

KANADAS KORISTI ŅUJORKĀ

Saruna ar brīvmākslinieci Ēriku Freimani

Dienās, kad visi Kanadas latviešu koristi pošas uz Ņujorku, ziņkāre liek uzgriezt kompozīcijas un pazīstamā Dainas koŗa diriģentes Erikas Freimānes tālruņa numuru. Tikai pēc brītiņa izdodas pieveikt diriģentes atturību un uzzināt, ka aizvadītā sezona Dainas korim bijusi visai ražīga, un tā noslēgsies ar latviešu Dziesmu svētkiem ASV, kurp dosies ap 40 Dainas koŗa dziedātāju. Vairākas Dziesmu svētku programmā uzņemtās dziesmas ir jau Dainas koŗa plašajā repertuārā, tā ka jauno dziesmu iestudēšana grūtības nesagādā. Visi koristi bijuši čakli mēģinājumu apmeklētāji. Caurmērā nevienā no tiem nav bijis mazāk par 40 dziedātāju.

Daudz darba pēdējā laikā bijis arī Dainas koŗa priekšniekam un aktīvim Kanadas latviešu Dziesmu svētku rīcības komitejas loceklim A. Jankovskim. Viņš noorganizējis kopīgu braucienu uz ASV latviešu Dziesmu svētkiem ērtā tūristu vagonā par pazeminātu maksu. Šajā kopīgajā braucienā bez Dainas koristiem vēl piedalīsies arī Pirmās ev. - lut. draudzes koristi un viesturieši, kā arī citi, kopskaitā 58 personas. Daudzi koristi un klausītāji brauc arī privātās mašīnās. Tā paredzams, ka Kanadas latvieši Ņujorkā būs labi reprezentēti.

ASV latviešu Dziesmu svētkiem rosīgi gatavojušies arī populārais viru koris Viesturs, diriģentā J. Cīruļa vadībā, kā arī Pirmās ev. - lut. draudzes jauktais koris diriģenta T. Ķeniņa vadībā. Bez tam atsevišķi dziedātāji piedalīsies no vairākiem provinces latviešu koŗiem. R. N.

LAI SKAN KOKLE LATVIJAS BRĪVEI...

Otro Latviešu dziesmu svētku Kanadā rīcības komiteja savā pēdējā sēdē š. g. februārī nolēma dāvināt trimdas aktīvākajam korim ceļojošu balvu — kokli. Pirmoreiz to piešķirs 2. Vispārējos ASV latviešu dziesmu svētkos. Šinī gadījumā tā būs ka simboliska pateicība ASV koriem, kas tik kuplā skaitā piedalījās Dziesmu svētkos Kanadā. To nodēvēja par „ceļojošu", jo balva ceļos no Dziesmu svētkiem ASV uz Dziesmu svētkiem Kanadā, līdz kāds koris to būs ieguvis trīs reizes un varēs paturēt savā īpašumā.

Sirmā krīva kokle Beverīnas teiksmā izglāba mūsu tautu no ienaidnieka pārspēka, lai Dievs dod, ka šī kokle vairotu mūsos latviskās dziesmas garu. Dziesma latvietim atvieglinājusi verdzības jūga smagumu, devusi drošmi ciņā par dzimteni, tāpēc arī lai mēs, — trimdinieki, dziesmā remdējam savas ilgas pēc dzimtenes un mājām.

Kokles pagatavošana, kā arī mākslinieciskā apdare bija uzticēta Kanadas latviešu daiļamatniecības vadītājam H. Mercam. Raugoties šai mūsu sirmo krīvu mūzikas instrumentā, šķiet, ka mākslinieks tajā nav ielicis tikai savu roku darbu, daiļamatnieka prasmi, bet arī lielu latvisku siltumu un mīlestību.

Kokle ir liepas koka; egļu koka rezonances dēlis ar grūtībām sameklēts kādā klavieŗu rūpnīcā. Vaicājot par iegrieztajām latviskajām rakstu zīmēm, mākslinieks paskaidroja: „Četri atsekliši rezonances dēļi nozīmē: Latgali, Zemgali, Kurzemi un Vidzemi. Vidū saules zīme — tā brīvā Latvija. Kokles apakšējā daļā „dievu zīmītes", — tie trejdeviņi kalni, galā trīs dzintari — tā Dzintara jūra. Sānos deviņas sudraba plāksnītes, kur iegravēs koŗa nosaukumu un gadu, kad šī kokle piešķirta. Viss kopā tas būtu izsakāms: latgalietis, zemgalietis, kurzemnieks un vidzemnieks dzied dziesmu brīvajai Latvijai, kas atrodas aiz trejdeviņiem kalniem pie Dzintara jūras. Viņu dziesma uziet gaisā kā „cirulītis".

Kokli piešķirs:

1) Aktīvākajam trimdas korim Ziemeļamerikas kontinentā.

2) Balva piešķirama vispārējos latviešu Dziesmu svētkos ASV un Kanadā.

3) Balvu piešķir Dziesmu svētku rīcības komiteja vai tās izraudzīta žūrijas komisija.

4) Apbalvotajam korim jāpiedalās Dziesmu svētkos, kuŗos balvu piešķir.

5) Pirmoreiz koŗu vērtējumā, jāievēro viss darbības laiks trimdā. Turpmākajos vērtējumos — laika posms no pēdējiem vispārējiem Dziesmu svētkiem.

6) Balvu piešķirot, ieteicams vadīties ar sekojošiem noteikumiem:

a) cik ilgi koris darbojas; b) cik Dziesmu svētkos koris piedalījies: c) cik korim bijis patstāvīgu koncertu; d) cik reižu koris piedalījies dažādos sarīkojumos (latviešu un cittautiešu); e) cik liels repertuārs; f) citas koŗa aktīvitātes (cik bieži koris piedalījies radio raidījumos, cik daudz dziesmu iekaņojis platēs, cik reižu piedalījies dažādās sacensībās u. t. t.).

Lai šī kokle kļūst par latviskās dziesmas veicinātāju simbolu, par vairogu, kas spēj atvairīt no mums visus svešos iespaidus, it sevišķi mūsu jaunajai paaudzei. Lai tā vienmēr atgādina katram — atzīmējot savu vārdu, neaizmirst piebilst — latvietis.

Tonija Krūka.

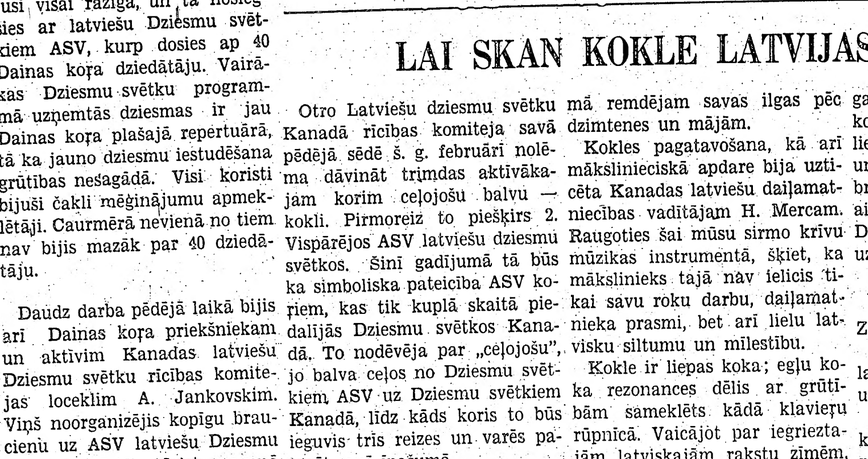

Ceļojošā balva aktīvākajam korim — senlatviešu kokle. J. Kreiļa uzņ.

Valentīns Bērzkalns

PIRMIE LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI

SVĒTKU TAPŠANA

Dziedāšana Rīgas latviešu biedrības programmā pieminēta jau biedrības dibināšanas aprakstā, ko iemūrēja jaunceļamā nama pamatos 1869. g. Jāņos. Tai pašā reizē pirmoreiz dziedāja jaunais RLB-bas koris, kas 9. XI (jau jaunajā namā) sniedza patstāvīgu koncertu, kuŗā „gandrīz visi gabali bija divi reizes jāspēlē un jādzied" (Balt. Vēstn). Jaunās biedrības sarīkojumos nereti piedalījās arī citi koŗi, kā piem. II gada svētkos, kad bez pašu koŗa vēl dziedāja 5 lauku koŗi, tā jau atgādinot nelielus dziesmu svētkus.

Otrs aizdziets vispārējo svētku idejas nobriedināšanai bija dziesmu dienas lauku centros. Tā I Kurzemes dziesmu dienā Dobelē kāds runātājs izteicies: vai Daugava par platu vai par strauju, ka vidzemnieki nevarēja pārtikt uz Kurzemi un kopā ar latvju brāļiem latvju svētkus svinēt?

Par īsteno stimulu, kas aizdzietu pārvērta noteiktā idejā, toties uzskatāms kāds cits apstāklis, un proti: RLB-as pirmo gadu iekšējā krize, kas biedrības runas vīrus sašķēla t. s. „saimniecības vīros" un „literātos". Krizei bija vairāki cēloņi; viens no tiem — jaunā nama parādi, kas nekārtojās tik ātri, kā sākuma sajūsmā bija domāts. Pirmajos gados bieži mainījās arī priekšnieki, un arī tad, kad „literātu" Diriķi aizstāja „saimniecības vīri" (Tomsons, Veinberģis, Baumanis; pēd.: 1872.—75.), krize vēl nebija pāri. Ar aukstu apŗēķinu dziesmu svētkiem kā ēventuālai izejai no financiālā strupceļa piegāja Krišjānis Kaliņš, ieteikdams „kaut ko jaunu", vēl nepieredzētu — visu koŗu saaicināšanu svētkos, kas būtu vēl lielāki nekā Dobeles, Dikļu vai citi svētki (Deglavs, Rīga). Tai pašā laikā par svētkiem jo karsti iestājās koŗvadoņi, un, kad notika RLB-as 5. gada svētki, jautājums jau bija nobriedis tiktāl, ka RLB uzdeva Tomsonam nākošā dienā sasaukt īpašu sapulci, kuŗā izlemjama svētku sarīkošana. Tā 1873. g. 20. II kļuva par vēsturisko dienu, kad — Deglava vārdiem — ideja jau ieguva „īstenas miesas".

Tai pašā reizē ievēlēja rīcības komiteju, par priekšnieku atstājot sapulces sasaucēju Tomsonu. Turpat vienojās svētkus sarīkot jau tā paša gada Jāņu laikā. Laika bija atlicis pavisam maz, pie tam tad vēl nebija tālruņa, pasts darbojās lēni, avīzes pienāca dažkārt pēc nedēļas. Par spīti tam, priekšdarbi sekmējās, un koŗu atsaucība izrādījās necerēti dzīva. 28. III sapulcē ierādās arī diriģenti, pieņēma svētku programmu un izraudzīja virsdiriģentus — Irlavas semināra mūzikas skolotāju Jāni Bētiņu un cimzieti Indriķi Zīli. Tehniskos darbus sadalīja atsevišķām komisijām, kas sāka darboties ar to pašu dedzību kā rīcības komiteja.

Sobrīd, kad Ņujorkā svinam jau otrus Amerikas latviešu Dziesmu svētkus, reizē atceramies kādu citu sarīkojumu, kas notika Rīgā pirms 85 g., pirmoreiz pulcējot latviešus no abām Daugavas malām. Tie bija „pirmie vispārīgie Latviešu dziedāšanas svētki, izrīkoti caur Rīgas Latviešu biedrību" 1873. g., no 26. līdz 29. VI, un šī vēsturiskā notikuma piemiņai veltījam tālākās rindas.

Rīga dimd, Rīga dimd!
Kas to Rīgu dimdinājis?
— Tai māsiņai pūru kala,
Kam trijādi bāleliņi!

T. dz.

Vissmagākais darbs tomēr gūlās uz koŗu pleciem, kam laika bija vēl mazāk, jo dziesmu krājums nāca klajā tikai martā. Laukos pie tam bija sākušies pavasaŗa darbi. Tādēļ nebija brīnums, ka dažas dziesmas pat ti-

(Nobeigums 8. lpp.)

IEBRAUCĒJU INFORMĀCIJAI

Kad, kur un ko redzēsim Ņujorkā?

Iebraucēju vajadzībām Ņujorkā darbosies 2. informācijas biroji: 1) Galerijā Franch Art Center, telefons: CH 2-8763, un Armorijā, tl.: WA 6-5800, pieprasot latviešu informācijas biroju. Dziesmu svētku laikā darbosies informācijas galds apmeklētāju vajadzībām.

BILEŠU IEGĀDE

Ieejas biletes 5. jūlijā būs dabūjamas tikai Armorijā, sākot no pl. 10 rītā.

GALVENIE SARĪKOJUMI:

Sestdien, 5. jūlijā, pl. 10—12 — svētku dievkalpojumi visām konfesijām;

pl. 2—3,30 p.p. — koristu organizēšanās un gājiens uz svētku vietu pa Lennox Ave. un 142. ielu.

pl. 4 p. p. — Dziesmu svētku koncerts Armorijā.

pl. 9 vakarā — balle un tautas svētki.

Svētdien, 6. jūlijā, pl. 11 no rīta — rakstnieku parāde Armorijā.

Tēlotājas mākslas un daiļamatniecības izstāde būs atvērta no 3.—5. jūlijam Armorijā.

KĀ BRAUKT?

Svētku galvenie sarīkojumi notiks 23665 Ave., W., pie 142 ielas, Armory Building, Manhatenā. Visērtāk tā sasniedzama, braucot līdz gala piestātnei — 145 St. ar IRT 7. Ave. Lennox Local pazemja vilcienu. No turienes līdz Armorijai ir 5 min. gājiens.

GADSKĀRTĒJĀS DRAUDZĪBAS UN JAUNATNES DIENAS Š. G. 19. UN 20. JŪL. NIAGARĀ

SESTDIEN, (4 Epworth circle) svētku atklāšana, diskusijas un izlases koncerts.
Plkst. 20,00 Lielā svētku balle — Šeratona Broka viesnīcas kristalla zālē!

SVĒTDIEN: (Garden City līcī) „Draudzības balvas" izcīņa vīriešu un sieviešu volejbolā.
Piedalās labākās ASV un Kanadas latv. vienības. Ugunskuru priekšnesumi. Atvadu balle.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

MASKAVAS POLITISKĀ BURLESKA

Kā zināms, ar italiešu vārdu „burlesque" (zobošanās) mēdz apzīmēt tādus teātŗa uzvedumus, kas no komēdijas vai farsa atšķiras ar to, ka efektu rauga panākt ar karikātūras, izsmiešanas un vārdu sagrozīšanas palīdzību. Vērojot Maskavas organizētos Bonnas, Dānijas u. c. sūtniecību gaŗāmgrautiņus, kas varēja notikt tādā valstī, kāda ir Padomju Savienība ar savu policejisko iekārtu, tikai ar iepriekšējo valdības ziņu un piekrišanu, objektīvs vērotājs var šos notikumus uzskatīt tikai par sava veida politiskas burleskas uzvedumu.

Brīvajā pasaulē nelabojami naīviem „kreisajiem un progresīvajiem" Maskava ar to ir centusies parādīt, ka „tauta", kas „sašutusi" par savas valdības sūtniecību aizkaršanu attiecīgajās zemēs, „nebija vairs savaldāma" un tā atriebās vainīgo valstu sūtniecībām „pie kam valdības policija „nebija spējīga" nodibināt kārtību . . .

Ja Padomju Savienības sarkanie ždarmi vēl nesen varēja īsā laikā apspiest revolūciju Ungārijā, t. i. ārpus savas valsts robežām un patālu no Maskavas, tad nav nekādu šaubu, ka tā ar vienu vienīgu slepkavību un deportāciju lielmeistara, čekas ģenerāļa Serova mājienu varēja ne tikai uz vietas apturēt jebkādas nekārtības, bet pat tās novērst pirms to sākuma, — bet tikai politiski pilnīgi aklajiem šoreiz varētu iestāstīt, ka šie padomju varas noorganizētie „pūļa uzbrukumi", kuŗa vidū, kā ziņo visas Rietumu telegrafa aģentūras, bijuši manāmi ļoti daudzi uniformēti cilvēki, laikam čekisti, ir bijuši „spontāni" . . . Katram, kas kaut cik pazīst Padomju Savienības apstākļus, nav nekādu šaubu, ka mums darīšana ar jaunu padomju imperiālistu politisku triku.

Rietumeiropā īstu ungāru emigrantu [illegible] padomju varas demonstrācija, noslepkavojot Nadžiju ar viņa līdzgaitniekiem, kas simbolizēja Ungārijas brīvības atgūšanu uz piecām dienām 1956. g. oktobrī. No starptautisko tiesību viedokļa raugoties, vēl jāpiezīmē, ka Padomju Savienībai pēc revolūcijas uzvaras Ungārijā nebija nekādu tiesību iejaukties ungāru iekšējās lietās, nerunājot jau nemaz par nodevīgu un brutālu Ungārijas valdības locekļu apcietināšanu un noslepkavošanu. Tāpēc var saprast, ka ungāru pacietībai bija pienācis gals, un mierīgā protesta demonstrācija, kas bija domāta, lai atvērtu pasaulei acis un parādītu, kas patiesībā notiek Ungārijā, pārvērtās pūļa vardarbībā, kad no padomju sūtniecības logiem sāka mest dažādus priekšmetus uz demonstrantiem. Attiecīgo valstu policija nekavējoties iejaucās un izbeidza vardarbību.

Pavisam citāda rakstura ir Padomju Savienības sarīkotās „spontānās" demonstrācijas Maskavā. Ne padomju satrapijas iedzīvotājiem, nedz viņu valstij neviens nav laupījis brīvību, nav nonāvējis valsts vadītājus un nav okupējis valsti ar svešu karaspēku. Tāpēc, ja stabežām un patālu no Maskavas, tad nav nekādu šaubu, ka tā ar vienu vienīgu slepkavību un deportāciju lielmeistara, čekas ģenerāļa Serova mājienu varēja ne tikai uz vietas apturēt jebkādas nekārtības, bet pat tās novērst pirms to sākuma, — bet tikai politiski pilnīgi aklajiem šoreiz varētu iestāstīt, ka šie padomju varas noorganizētie „pūļa uzbrukumi", kuŗa vidū, kā ziņo visas Rietumu telegrafa aģentūras, bijuši manāmi ļoti daudzi uniformēti cilvēki, laikam čekisti, ir bijuši „spontāni" . . . Katram, kas kaut cik pazīst Padomju Savienības apstākļus, nav nekādu šaubu, ka mums darīšana ar jaunu padomju imperiālistu politisku triku.

Rietumeiropā īstu ungāru emigrantu [illegible] padomju varas demonstrācija, noslepkavojot Nadžiju ar viņa līdzgaitniekiem, kas simbolizēja Ungārijas brīvības atgūšanu uz piecām dienām 1956. g. oktobrī. No starptautisko tiesību viedokļa raugoties, vēl jāpiezīmē, ka Padomju Savienībai pēc revolūcijas uzvaras Ungārijā nebija nekādu tiesību iejaukties ungāru iekšējās lietās, nerunājot jau nemaz par nodevīgu un brutālu Ungārijas valdības locekļu apcietināšanu un noslepkavošanu. Tāpēc var saprast, ka ungāru pacietībai bija pienācis gals, un mierīgā protesta demonstrācija, kas bija domāta, lai atvērtu pasaulei acis un parādītu, kas patiesībā notiek Ungārijā, pārvērtās pūļa vardarbībā, kad no padomju sūtniecības logiem sāka mest dažādus priekšmetus uz demonstrantiem. Attiecīgo valstu policija nekavējoties iejaucās un izbeidza vardarbību.

Pavisam citāda rakstura ir Padomju Savienības sarīkotās „spontānās" demonstrācijas Maskavā. Ne padomju satrapijas iedzīvotājiem, nedz viņu valstij neviens nav laupījis brīvību, nav nonāvējis valsts vadītājus un nav okupējis valsti ar svešu karaspēku. Tāpēc, ja stabežām un patālu no Maskavas, tad nav nekādu šaubu, ka tā ar vienu vienīgu slepkavību un deportāciju lielmeistara, čekas ģenerāļa Serova mājienu varēja ne tikai uz vietas apturēt jebkādas nekārtības, bet pat tās novērst pirms to sākuma, — bet tikai politiski pilnīgi aklajiem šoreiz varētu iestāstīt, ka šie padomju varas noorganizētie „pūļa uzbrukumi", kuŗa vidū, kā ziņo visas Rietumu telegrafa aģentūras, bijuši manāmi ļoti daudzi uniformēti cilvēki, laikam čekisti, ir bijuši „spontāni" . . . Katram, kas kaut cik pazīst Padomju Savienības apstākļus, nav nekādu šaubu, ka mums darīšana ar jaunu padomju imperiālistu politisku triku.

Rietumeiropā īstu ungāru emigrantu [illegible] padomju varas demonstrācija, noslepkavojot Nadžiju ar viņa līdzgaitniekiem, kas simbolizēja

,BRĪVĪBAS SAULE' BĒRZAINĒ

200 SKAUTU UN GAIDU LIELAJĀ NOMETNĒ

Kanadas skautu un gaidu jendu 7. lielā nometne „Brīvības Saule" šogad notiek Toronto mednieku un makšķernieku kluba lauku īpašumā „Bērzainē." Nometni 28. jūnijā atklāja skautu jendas priekšnieks vad. S. Leimanis un gaidu jendas priekšniece vad. A. Martinsone, kas reizē ir arī nometnes atbildīgie vadītāji. Kā skautu nometnes komendants darbojas vad. A. Freibergs ,bet gaidu nometnes komendante ir vad. M. Suriņa. Visas nometnes saimniecības vadītājs ir vad. A. Budrevics. Nometnes laikā iznāk nometnes avīze „Saules šautra", ko rediģē vad. A. Deksnis. Pēc senām skautu tradicijām, katrai nometnei ir zināms vadmotīvs un šogad par tādu izvēlēts: „Tēvzemei un brīvībai", sakarā ar brīvības ciņām un Latvijas valsts 40 gadu dibināšanas atceri. Brīvības ideju savās atklāšanas runās uzsvēra arī skautu un gaidu jendu priekšnieki, novēlot visiem nometnes dalībniekiem smelties spēkus pagātnes brīvajā Latvijā, augt un dzīvot nākotnes Latvijai. Lielai nometnei rakstveida apsveikumus bija cūtījuši LNAK jaunatnes nozares vadītājs T. Kronbergs, ASV gaidu jendas priekšniece vad. M. Jermolajeva un gaidu vadītāja E. Laufere.

Pirmā nometnes diena bija veltīta telšu uzstādīšanai un visparējai nometnes iekārtošanai, bet vakarā skauti un gaidas pulcējās pie pirmā kopīgā ugunskura, pēc kam jaundibinātās Pērses gaidu vienības trīs dalībnieces nodeva svinīgo solījumu.

Otrā dienā nometnes gaitas ievadīja māc. A. Lūsis ar dievkalpojumu, kam sekoja kopīgā skautu un gaidu parāde vad. Z. Suriņa vadībā;to pieņēma skautu jendas pr-ks vad. S. Leimanis un gaidu jendas priekšniece vad. A. Martinsone. Dienas turpinājumā sekoja nometnes nodarbības, viesu pieņemšana un vakarā nometnes lielais ugunskurs, ko vadīja Z. Suriņš. Tad visi 200 nometnes dalībnieki vienojās kopējā nometnes sauciena: „Gaidas, skauti Bērzainē, Brīvības saules nometnē, darba spars, dziesmu gars, lai mūs vienot var." Savu darba sparu un dziesmu garu mazās gunšiņas, mazskauti, gaidas, skautiņi nelgaidas un roveri rādīja jautros un nopietnos priekšnesumos, ko visi uzņēma ar nedalītu atsaucību.

Mazskauti un guntiņas savas nometnes gaitas izbeidza 1. jūlijā, bet pārējiem nometnes slēgšana paredzēta svētdien, 6. jūlijā. Sestdien, 5. jūlijā, plkst. 9,00 vakarā paredzēts atklāts ugunskurs ar priekšnesumiem, kad aicināti visi skautu un gaidu labvēļi un viesi. Noklūšana uz Bērzaini samērā vienkārša; jābrauc pa 401. auto ceļu uz austrumiem līdz Don Mills Rd., pa kuŗu nogriežas uz ziemeļiem, braucot taisni līdz Holand Landing, pēc kam driz seko nogriešanās pa labi, kur izliktas attiecīgas ceļa zīmes.

Brīvības saules nometnē bez parastām skautu un gaidu nodarbībām risinās arī sacensības labākās skautu vai gaidu vienības izraudzīšanai visas Kanadas mērogā. Sacensībā — runāsim latviski — jau pirmajā nometnes dienā trīs kopi ieguva attiecīgas lentītes, jo visu dienu sarunās bija iztikuši bez svešvārdiem.

E. Mednis dodas uz Bulgāriju

ASV studentu šachistu komanda šīs nedēļas sākumā izlidoja uz Parizi, lai no turienes turpinātu ceļu uz Bulgāriju, uz studentu šacha olimpiskajām sacīkstēm Varnas kurortā.

ASV komandā ietilp četri labākie šachisti un kā piektais — rezerves spēlētājs brauc līdz Sobels. Pazistamais šacha speciālists un ASV šacha izdevumu redaktors Hermans Helms lielajā Nujorkas laikrakstā „World Telegram un Sun" veltījis plašāku rakstu ASV studentu braucienam ar virsrakstu „Collegians prepare to meet Russians", norādot, ka visi 4 komandas locekļi ir augstā formā (in top form). To norādot arī Edmara Medņa uzvara Metropoles līgas meistarības turnīrā pret Manhetenas kluba spēlētāju Horovicu, pie otrā galdiņa. Ar labvēlīgiem komentāriem sniegta visa šī partija un norādīts, ka Edmaram Mednim ir neizsīkstošs spēles veids.

VASARAS SKOLAS KANADĀ

(C. S.) — Ontario provinces izglītības departamenta kopmācību programmā nozare pieņem pieteikumus izmitai gadskārtējai jaunkanadiešu vasaras skolai. Septiņu nedēļu kurss turpināsies no 7. jūlija līdz 22. augustam un sastāvēs no 2 stundu lekcijām 5 dienas nedēļā. Reģistrācijas nodeva — $6,-. Reģistrāciju var izdarīt arī Kenta vecākā publiskā skolā, 980 Dufferin St., un Bloor Collegiate, 1141 Bloor St., W., bet tikai 7. un 8. jūlijā.

KAROGI UZVIJAS MASTĀ

Vasaras nometņu laikam sākoties

Kaut ilgi kavējusies, beidzot ir klāt vasara ar sauli, atpūtas prieku un zaļo mirdzumu. Tā jāsteidz nodzerties saules palu, kas var ir uzplūst, ir apsikt. Kāds amerikāņu polārpētnieks, kas gadiem ilgi vēro un analizē uzvandītās aukstuma masas ziemeļos, nule saka, ka sagaidāma barga ziema ar daudz sniega un ka zemi ietvers aukstuma cikls uz ilgāku laiku. Varbūt arī tādēļ šī vasara vēl nav rādījusi īsti siltu smaidu. Notavasagas ūdeņu veldze šķiet vēl par dzestru, lai tajā jautrā čaloņā un vasaru tencinot, sakristu visa Saulaines nometne.

Tā atkal pošas un ir sagatavota uzņemt daudzos draugus, kas šim zemes stūrītim ar Latvijas iedabu ir palikuši uzticīgi gadu no gada. Ar savu pirmatnējo skaistumu, valļbu un veldzējošu mieru Saulaine jau iepriekšējās vasarās saistījusi atpūtas alcējus pat no tālās Dienviddakotas, ASV.

Notavasagas upmalā atkal izaugusi telšu pilsēta — bērnu vasaras nometne, kas atzistama par svarīgu faktoru jaunatnes vasaras atpūtā. Šādu nometņu tīkls nu jau plēties daudzos Kanadas un ASV novados, ne lai bezrūpē aizpriecātos, bet lai jaunatni noturētu latviskā sadraudzībā un kopībā. Mācību laikā svešo zemju skolās mūsu jaunieši latviskā kopā turēšanās liekas it kā nepamanīta, jo, būdami ievērojamā mazākumā, mūsu mazie paliek it kā neredzami lielajā, trokšņainajā masā, kuŗai arī gluži citāda uzvedība, tiekšmes un sadzīvošanas patika.

Latviešu bērnu vasaras nometnes saved kopā mūsu skolu jaunatni uz pāris mēnešiem latviskā dzīves ziņā, kārtībā un izdarībās, kas viņus nelutinās, bet rūdīs darbībai un pienākumiem. „Jau tūdaļ pēc Ziemassvētkiem, tikko pamanu kādu siltāku dienu, es tā sailgojos Saulaines," saka kāds mazais vasarnieks ASV krastā. Un ja viņš tā spriež un domā, tad tas nozīmē, ka Saulaines nometnē viņš ir atradis kādu pievilcīgu jaukumu. Un vai to liegt?

Apmēram vienlaicīgi visās latviešu bērnu nometnēs augstos mastos uzvisiegs Latvijas karogs, plīvodams blakus pātvēruma valsts krāsām. Tas 6. jūlijā palcelsies arī Latvijas lauku dabai tik radniecīgajā Saulaines nometnē.

Paceltais karogs liecinās modrību, kas rūp latviešu draudzēm par savu jaunatni. Tām ir slavējama rūpe un gādība par to, lai jaunatne savās vaļas dienās augtu latviskā gara vidē. Tai pašā laikā šī jaunā audze izpratīs karoga otro nozīmi un liecinājumu. Tas vēstīs, ka Latvijas vārds un nākotne dzīvo ticībā, jau pāri pilnplaukumam. Ir jāsteidz nodzerties saules palu, kas var ir uzplūst, ir apsikt. Kāds amerikāņu polārpētnieks, kas gadiem ilgi vēro un analizē uzvandītās aukstuma masas ziemeļos, nule saka, ka sagaidāma barga ziema ar daudz sniega un ka zemi ietvers aukstuma cikls uz ilgāku laiku. Varbūt arī tādēļ šī vasara vēl nav rādījusi īsti siltu smaidu. Notavasagas ūdeņu veldze šķiet vēl par dzestru, lai tajā jautrā čaloņā un vasaru tencinot, sakristu visa Saulaines nometne.

Tā atkal pošas un ir sagatavota uzņemt daudzos draugus, kas šim zemes stūrītim ar Latvijas iedabu ir palikuši uzticīgi gadu no gada. Ar savu pirmatnējo skaistumu, valļbu un veldzējošu mieru Saulaine jau iepriekšējās vasarās saistījusi atpūtas alcējus pat no tālās Dienviddakotas, ASV.

Notavasagas upmalā atkal izaugusi telšu pilsēta — bērnu vasaras nometne, kas atzistama par svarīgu faktoru jaunatnes vasaras atpūtā. Šādu nometņu tīkls nu jau plēties daudzos Kanadas un ASV novados, ne lai bezrūpē aizpriecātos, bet lai jaunatni noturētu latviskā sadraudzībā un kopībā. Mācību laikā svešo zemju skolās mūsu jaunieši latviskā kopā turēšanās liekas it kā nepamanīta, jo, būdami ievērojamā mazākumā, mūsu mazie paliek it kā neredzami lielajā, trokšņainajā masā, kuŗai arī gluži citāda uzvedība, tiekšmes un sadzīvošanas patika.

Latviešu bērnu vasaras nometnes saved kopā mūsu skolu jaunatni uz pāris mēnešiem latviskā dzīves ziņā, kārtībā un izdarībās, kas viņus nelutinās, bet rūdīs darbībai un pienākumiem. „Jau tūdaļ pēc Ziemassvētkiem, tikko pamanu kādu siltāku dienu, es tā sailgojos Saulaines," saka kāds mazais vasarnieks ASV krastā. Un ja viņš tā spriež un domā, tad tas nozīmē, ka Saulaines nometnē viņš ir atradis kādu pievilcīgu jaukumu. Un vai to liegt?

Apmēram vienlaicīgi visās latviešu bērnu nometnēs augstos mastos uzvisiegs Latvijas karogs, plīvodams blakus pātvēruma valsts krāsām. Tas 6. jūlijā palcelsies arī Latvijas lauku dabai tik radniecīgajā Saulaines nometnē.

Paceltais karogs liecinās modrību, kas rūp latviešu draudzēm par savu jaunatni. Tām ir slavējama rūpe un gādība par to, lai jaunatne savās vaļas dienās augtu latviskā gara vidē. Tai pašā laikā šī jaunā audze izpratīs

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO. PL 9 - 0266.

LASĪTĀJU VĒSTULES

DIEVA KALPA ISTĀ VIETA UN PIENĀKUMS

Latvijas Amerikā redakcijai.

Kanadas vēlēšanu iznākumā visai nozīmīgs notikums bija vairāku priesteŗu izbalsošana no parlamenta.

Kristīgās ticības dibināšanas sākumos neviens nevarēja paredzēt, ka šī ticība uzvarēs tik daudzas tautas. Vēl mazāk varēja paredzēt, ka šīs ticības vārdā cilvēkus dedzinās uz sārtiem, lauzīs viņu locekļus, uzliks nest visas iespējamākās mokas un izsmiekļu. Kristus mācība nekad nav ietvērusi nežēlību, tā ir pilna mīlestības un dievišķas cilvēku nepilnību izpratnes.

Kristus mācekļi, praviešī un sludinātāji dzīvoja bezgala vienkāršu dzīvi, viņi vārdus apliecināja ar savu dzīvi, ar visu sirdi, tie bija patiesas dzīvības vārdi. Tādēļ tie laida tik dziļas saknes cilvēku sirdīs, ţik paliekami un neizdzēšami nostiprināja jauno ticību.

Gadiem ejot, augstākie priesteŗi pazuda no tautas aiz greznu pilu mūŗiem, bet daudziem slāpa pēc nemākslotas patiesības, un atkal līja asinis dažādos ticības karos, līdz pamazām nostiprinājās ticības un sairdsapziņas brīvība.

Mūsu zemē kristīgā ticība tika izplatīta, pakļaujot mūsu ciltis svešai virskundzībai. Mūsu tautas ticība un dzīves ziņa ir stāvējusi ļoti tuvu kristiānisma ideāliem, tos ne vien daudzinot, bet pēc tiem dzīvojot. Svešo iebrucēju apspiesti un pazemoti, arī latvieši ilgojās pēc dzīvā Dieva vārda. Tādēļ vēlākos gadsimtos dažos novados izplatījās hernhūtisms, vienkāršu un neskolotu pašu latviešu dedzīgi teikts un sludināts evaņģelijs.

Reiz bija laime klausīties arhibīskapa tēvu Londonā, sv. Mārtiņa baznīcā. Aizmirsušies ir vārdi, bet aizmirst nevar viņa starojošo vaigu, viņa pazemīgo lēnprātību, viņa domu pasauli, kur mājo tikai gaisma, vienkāršība un Kristus mācība. Neiespējami viņu klausīties un neizjust vēlēšanos jele uz brīdi tapt tiram un sirdsskaidrem, nokratīt mūžīgās raizes un atdoties tādam mieram, uz ko aicina šis mūsu augstais gans.

Un kādu citu reizi bija jādzird kāda mācītāja lūgšana, gandrīz līdzīga Kristus lūgšanai Ģetzemanes dārzā. Šā Dieva kalpa vārdi, būtība un darbs raisīja sekmes, pēc kā katrs priesteris varētu tikai ilgoties.

Novirzīšanās no šiem ideāliem piemēriem ir neizbēgama, kopš teoloģiju var studēt katrs, kas iztur eksāmenus un var segt mācību izdevumus. Krasākā novirzīšanās jau ir izteikta Vecajā Derībā, kuŗā Tas Kungs saka: „Viņu lūpas mani slavē, bet viņu sirdis stāv tālu nost no manis."

Ja spredikotāja vārdi nesilda un neaizrauj draudzi, tad tanīs nav dieviškās uguns. Draudzes locekļi nes sava laikmeta formālos pienākumus, bet savā dzīvē un attiecībās neiedzīvina kristiānisma sludinātos principus. Arī viņa dzērāju un dzīves baudītāju zemē Francijā ir bijuši un ir priesteŗi, kas, sirds dedzības nesti, salauzuši vienaldzību, kūtrību savās draudzēs un ievirzījuši savu avju darbību pozitīva ideālisma ceļos.

Kur citur lai smeļas šos spēkus Dieva kalpi, ja ne ilgstošās meditācijās un lūgšanās, ik dienas zemojoties sava Kunga priekšā. Tikai šis ceļš var sniegt dvēselei tos spēkus, kuŗus var pārnest un darīt draudzei izjūtamus svētdienas rīta spredikī. Nekādas citas aktivitātes nevar aizstāt brīžus, kad dvēsele piesaŗas mūžībai un saņem visu inspirāciju un stiprinājumu uzņemto pienākumu veikšanai. Lielie mākslas darbi, literātūra, dzeja, zinātne, atradumi taču nav gadījušies, ģenijiem skraidot apkārt un diskusijās ar apkārtējiem laudīm, izkaldinot nodomāto diždarbu. Tā arī mirdzums priesteŗu un svēto vaigā nevar rasties drūzmā, nemierā un pārāk aizraujoties ar pasaulīgo lietu kārtošanu.

Katram ir iespēja izvēlēties savu dzīves ceļu. Un ja kādam ir tieksme pēc politikas taisīšanas, tad priestera talārs ir jānovelk un jākalpo tautai kā sirds pavēl.

N. S., Toronto.

JAUNAIS KANADAS BUDŽETS

Otavā (C. S.) — Finanču ministra Fleminga pirmo budžetu parlamenta locekļi visai sīki pārbauda pagarinātās budžeta debatēs.

Galvenos vilcienos tas bija gaŗlaicīgs budžets, par kuŗu pārstāvji cilvēks gandrīz nemaz neinteresējas. Nodokļu maksātājs gandrīz nemanīs tā ietekmi uz savu kabatu, izņemot, ja to piemeklēs nopietna vai chroniska slimība. Galvenais, ko kā atvieglojumu sajutīs plašākās iedzīvotāju masas, ir tas, ka turpmāk būs atļauts pieskaitīt summai, kas paredzēta ārstniecības izdevumu atskaitījumiem no apliekamās summas, izdevumus arī par zālēm, ja tās ir ārsta parakstītas.

Otavā ir visai interesanti vērot, kāda ir partijas izturēšanās, kad tā ir pie varas, un kāda — kad tā vairs nav pie varas. Kad Flemings bija opozicijas finanču kritiķis, viņš runāja par izlīdzinātu budžetu, bet viņa pirmais budžets paredz miera laika deficita rekorda skaitli — $648.000.000. Tas būtu pat bijis vēl lielāks, ja nebūtu daži grāmatvedības grozījumi, kas deva valdībai papildus $165.000.000 ienākumu. Budžetam ir uzspiests konservātīvs zīmogs, kuŗu raksturo papildus atbalsts zelta rūpniecībai. Virkne jautājumu norobežoja ciešāki likumīgos stāvokļus un korporāciju problēmas..

Laikam galvenā likumīgā kritika budžetam būs saistīta ar to, ka laudis ir paraduši skatīties uz federālā budžeta samazināšanu kā uz kāda veikala nākošā darbības plāna nospraušanu. Sagaidot ko sevišķu, laudis atgriezās no budžeta apspriedēm vilušies un jūtas neievēroti.

Ir jau klāt jūlijs.
Vai esat nokārtojuši
ABONĒŠANAS MAKSU
par iepriekšējo pusgadu?
Latvijas Amerikā apgāds.

KANADĀ

TORONTO

● Sv. Jāņa draudzes lauku īpašumā Saulainē bērnu vasaras nomtene jau sagatavota mazo vasarnieku uzņemšanai un tajā jau iepriekšējās nedēļas nogalē uzturējās ap 50 sv. Jāņa kanadiešu draudzes bērnu. Pēc latviešu nometnes slēgšanas augusta beigās, Saulainē ieradīsies Misuri sinodes jaunatnes vadītāju kursu dalībnieki, kas Saulaini ļoti iecienījuši un to par savu kursu vietu izraudzījuši jau trešo gadu pēc kārtas.

● Sv. Jāņa draudzes māc. A. Lūsis izvadījis pēdējā gaitā uz Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumu traģiskā navē mirušo Dāvidu Pētersonu. Nelaikis miris 59 gadu vecumā un atstāj dzīves biedri ar meitu un mazbērniem.

● Pirmā ev.-lut. draudze pieaugusi par 18 pilntiesīgiem draudzes locekļiem, jo māc. A. Cops iesvētīja Agri Anšmitu, Juri Briviņu, Maigoni Beņķi, Viesturi Dreimani, Gunti Ezeru, Andri Griķi, Austru Jānīti, Dzintru Nordstrandu, Juri Petmani, Aivaru Poni, Māri Poni, Valdu Rozi, Jāni Roci, Rutu Skulti, Daini Stangu, Induli Vigantu, Silviju Ziedu un Juri Zommeru. Iesvētīšanas dievkalpojumu ar dziesmām kuplināja daudzes koris diriģenta T. Keniņa vadībā.

● Austrumu ev.-lut. draudzē māc. A. Briedis kristījis Karinu Lindu Bebri, Austra un Hermīnes meitu, Anitu Daisi Lasi, Evalda un Ainas meitu un Pauli Edgaru Šķeteri, Kārļa un Maigas dēlu. Salaulāti Austra Lapiņa un Jānis Imants Jente.

LONDONĀ

● L.L. kopas 10. gada svētki ar koncertu, bazāru un deju notiks 27. septembrī. L.L.K. dāmu komitejas dalībnieces vasarā apciemos londoniešus, vācot viņu veltes bazāram. Tā atlikumu izlietos latv. skolai un bērnu dārzam.

● DV Londonas nodaļa paziņo, ka tie tautieši, kas saņuņs sūtīs uz dzimteni ar DV starpniecību (ja nosūtītājs ir DV biedrs), varēs saņemt no nodaļas ziedojuma apliecinājumu priekš norēķināšanās par ienākuma nodokli.

● Londonas latviešu ev. - lut. draudzē nākamais dievkalpojums 6. jūlijā, pl. 2:00 ar draudzes jauniešu iesvēti. Draudzes dāmu komiteja aicina visus tautiešus šogad kopīgi pavadīt svētdienu, 13. jūlijā, pie Mimiatu dzimtas vasarnīcas Hurona ezera malā.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai inicāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

Miruši 3 ievērojami sabiedriski darbinieki

Izsūtījumā miris bij. iekšlietu ministrs Veidnieks

No Latvijas saņemtas ziņas, ka izsūtījumā Padomju Savienībā 1942. g. 12. janvārī miris neatkarīgās Latvijas pēdējais iekšlietu ministrs Kornēlijs Veidnieks.

Veidnieks bija dzimis 1899. g. 30. martā Rāmuļu Dumpuros. Beidzis karaskolu Maskavā un pēc Latvijas neatkarības proklamēšanas 1918. gada novembrī brīvprātīgi iestājies Kalpaka bataljona Cēsu rotā. Otrreiz brīvprātīgi iestājies nacionālajā armijā 1920. gada 1. martā un piedalījies Latgales atbrīvošanas cīņās. Pēc demobilizēšanās strādājis policijas dienestā un bijis Cēsu aizsargu pulka rotas komandieris. Pēc tam pārgājis uz Tieslietu ministriju un no 1934. g. 20. jūnija ir Cietumu (vēlāk Kriminālpolitiskā) departamenta direktors, bet 1939. g. 17. janvārī iecelts par iekšlietu ministru. Šo amatu viņš izpildīja līdz pat Latvijas okupācijai 1940. g. 17. jūnijā.

Veidnieku apcietināja jau 1940. gada jūnijā, un pusotra gada vēlāk izsūtījumā viņa mūžs beidzies.

Georgs Vigrabs aizsaulē

Getingenā 14. jūnijā miris vēsturnieks un bij. ārlietu ministrijas darbinieks Georgs Vigrābs. Aizgājēja apbedīšana notika 19. jūnijā Getingenas pilsētas kapos.

Vigrabs bija dzimis Lazdonas lauksaimnieka ģimenē 1881. gadam 26. septembrī. 1904. gadā beidza Tērbatas universitātes teoloģijas fakultāti, taču mācītāja darbs viņu nevilināja, un turpat Tērbatā viņš no 1909.—1015. g. studēja vēsturi, strādādams par vācu valodas skolotāju ģimnazijā.

Pirmā pasaules kaŗa gaitas viņu noveda Tulā. Atgriezies 1922. g. Latvijā, Vigrabs līdz 1925. gadam bija laikraksta Rigasche Nachrichten redaktors, bet pēc tam sāka diplomāta darbu.

No 1927. līdz 1930. gadam viņš bija sūtniecības sekretārs Maskavā, pēc tam no 1933. līdz 1936. gadam Berlīnē, kaŗa sākuma gadā būdams mūsu Berlines sūtniecības padomnieks. Pa starpām viņš pildīja dažādus amatus Ārlietu ministrijā.

Sākoties padomju okupācijai, Vigrabs kļuva par vācu valodas lektoru Latvijas universitātē, strādādams tur līdz pat 1944. gadam, kad bija jādodas trimdā. Vācijā Vigrabs turpināja lektora darbu Baltijas universitātē, bet pēc tās slēgšanas darbojās Baltijas institūtā, sarakstidams pētījumu par Latvijas ārpolitiku.

Vigrabam ir diezgan liels skaits vēstures pētījumu, kuŗiem materiāli iegūti ārvalstu un Latvijas archīvos. Vigraba intereses saistīja zemnieku stāvoklis un Latvijas starptautiskā situācija. Viņa ievērojamākie darbi: Vidzemes zemnieku tiesiskais stāvoklis 18 g. s., Landrāta Rozena deklarācija, Zemnieku tiesiskais stāvoklis Budberga un Šrādera 1740. g. tiesību kodekā, Valsts tapšana un starptautisko attiecību izveidošana u. c.

Sabiedriska darbiniece mūžībā

Kalifornijā Crescent City pilsētā no šīs dzīves šķirusies Alide Vilhelmine Veinberga, dzimusi Hirtovski. Nelaikē bija pirms 1. pasaules kaŗa Latvijā plaši pazīstamā zvērinātā advokāta Fridricha Veinberga atraitne. Viņa dzimusi 1876. g. 10. jūnijā Rigā, un ja Dievs nebūtu viņu atsaucis savā priekšā, būtu šogad kļuvusi 82 gadus veca.

Savu sabiedrisko darbību Alide Veinberga uzsāka pēc 1. pasaules kaŗa, darbodamās amerikāņu palīdzības organizācijas Rigā iekrīkotā bērnu ēdināšanas virtuvē. Arī turpmākos gados viņa piedalījās dažādu labdarības un sabiedrisko organizāciju darbā. Tā visu Latvijas pastāvēšanas laiku viņa turpināja darboties Rigas Latviešu labdarības biedrībā (valdes locekle), Rigas namsaimnieku biedrībā (dāmu komitejas locekle), Jēzus baznīcas dāmu komitejā, kā arī Lettonia's un Fraternitas Lettica dāmu komitejās. Katrs, kam bijusi izdevība ar viņu satikties un sadarboties, nevarēja neizjust viņas pilnīgo nodošanos nesavtīgajam darbam citu cilvēku labā. Retā nopietnība, asais prāts un siltā sirds, kā arī dzirkstošs sauss humors un visus viņas vārdus un darbus caurstrāvojoša īsta cilvēciba un laipnība bija tās vienreizīgās rakstura īpašības, kas padarīja viņu mīļu visiem cilvēkiem, kuŗus liktenis bija ar viņu savedis kopā.

Alide Veinberga bija samērā

(Nobeigums 4. lpp.)

Visizdevīgākā iespēja palīdzēt tuviniekiem ir — sūtīt Anglijas audumus. Pasūtinot mūsu saiņus, Jūsu piederīgie par katru dolaru saņems vislielāko pretvērtību. Ar šeit samaksātu muitu izsūtām visplašākā izvēlē ANGĻU DRĀNAS, VEĻU, APAVUS, ĀRSTNIECĪBAS LĪDZEKĻUS, PĀRTIKU u. t. t.

Saiņus ar dzelmu aukara sūtiet ar
TAZAB & CO. LTD.
22. ROLAND GDNS
LONDON • • S.W.7
ENGLAND.
LIELĀKĀ SAIŅU IZSŪTĪŠANAS FIRMA ANGLIJĀ

SAIŅI CEĻĀ 4—6 NEDĒĻAS.
Saiņus varat sūtīt arī pa gaisa pastu. Rakstiet mums, un mēs nekavējoties atbildēsim; ja vēlaties, nosūtām pa gaisa pastu bezmaksas drānu paraugus. CENRĀŽI, SARAKSTE UN PASKAIDROJUMI LATVIEŠU VALODĀ.

DRUPAS UN NOPŪTAS LA

KO LATVIETIS STĀSTĪJIS LIDOJU NO RĪGAS LĪDZ MASKAVAI

Lēnām mūsu lidmašīna pacēlās no Spilves lidlauka un devās austrumu virzienā. Jau krēsloja un neko daudz no Rīgas neizdevās redzēt. Lidmašīnā mana sieva nejutās labi, kāpēc viņu pārvietoja uz lidmašīnas priekšgalu. Tā visu laiku es paliku viens un iedraudzējos ar kādu citu pasažieri, kas ļoti labi pārvaldīja angļu valodu. Viņš bija tikko atgriezies no savu piederīgo apciemojuma Latvijā, lai caur Maskavu dotos atpakaļ uz savu mājvietu Krievijā.

Ziedošā Latvija, kādu viņš atstājis pirms 13 gadiem — sāka stāstīt pasažieris — pārvērsta līdz nepazīšanai. Viss tagad sadrupis un nodilis, ēkas uz laukiem cauriem jumtiem, žogi sagāzušies, grāvji aizauguši un jaunu celtņu tikpat kā nav. Un ja arī tā, tad tās jau apdrupušas pirmajā gadā. Viņš Latvijā iebraucis ar vilcienu no Maskavas. Vilcieni ir ar koka soliem, un tādi paši guļamvagoni, kas apgādāti ar apšaubāmas kvalitātes spilveniem un gultas veļu. Par spilvenu jāmaksā 10 rubļu. Vilciena konduktors bijusi sieviete. Pirms iekāpšanas vilcienā un bilete jānodod konduktorei, kas, vilcienu atstājot, jāatprasa, lai šī konduktore zinātu, ka attiecīgā persona tiešām brauc uz atļaujā un biletē norādīto vietu. Tā pārpildītā vilcienā viņš sasniedzis Cēsis, lai tālāk savu ceļu turpinātu ar autobusu. Cēsu stacija esot nolaista un nokvēpusi, jo 13 gadus amatnieka roka nav tai pieskārusies. Izsistie logi aizbāsti lupatām vai aiznagloti ar dēļiem. Uzgaidāmā telpā skārda ūdens muca dzeŗamajam ūdenim, ar kēdē piekaltu krūzīti, uz grīdas turpat netīri spļaudekļu trauki.

Ar autobusu nobraucis līdz galam mērķim, kur laimīgi sāticis savus piederīgos. Autobusa satikšme esot reta, un, kad šoferis saslimst, tad buss neiet, bet kad tas sabojājas, tad tā vietā iet preču mašīna, ar koka soliem, pārvilkta ar brezentu.

Mūsu atkalredzēšanās prieks bija liels un bezgala sirsnīgs. No pārdzīvojuma nebiju spējīgs parunāt, kopā ar māti aizgājām kādā klusākā stūrīti un, ce

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO. PL 9 - 0260.

LASĪTĀJU vēstules

DIEVA KALPA ISTĀ VIETA UN PIENĀKUMS

Latvijas Amerikā redakcijai.

Kanadas vēlēšanu iznākumā visai nozīmīgs notikums bija vairāku priesteru izbalsošana no parlamenta.

Kristīgās ticības dibināšanas sākumos neviens nevarēja paredzēt, ka šī ticība uzvarēs tik daudzas tautas. Vēl mazāk varēja paredzēt, ka šis ticības vārdā cilvēkus dedzinās uz sārtiem, lauzīs viņu locekļus, uzliks nest visas iespējamākās mokas un izsmieklu. Kristus mācība nekad nav ietvērusi nežēlību, tā ir pilna milestības un dievišķas cilvēku nepilnību izpratnes.

Kristus mācekļi, pravieši un sludinātāji dzīvoja bezgala vienkāršu dzīvi, viņi vārdus aplieciināja ar savu dzīvi, ar visu sirdi, tie bija patiesas dzīvības vārdi. Tādēļ tie laida tik dziļas saknes cilvēku sirdīs, tik paliekami un neizdzēšami nostiprināja jauno ticību.

Gadiem ejot, augstākie priesteri pazuda no tautas aiz greznu pilu mūriem, bet daudziem slāpa pēc nemākslotas patiesības, un atkal lija asinis dažādos ticības karos, līdz pamazām nostiprinājās ticības un sairdsapziņas brīvība.

Mūsu zemē kristīgā ticība tika izplatīta, pakļaujot mūsu ciltis svešai virskundzībai. Dziesmas norāda, ka mūsu tautas ticība un dzīves ziņa ir stāvējusi ļoti tuvu kristiānisma ideāliem, tos ne vien daudzinot, bet pēc tiem dzīvojot. Svešo iebrucēju apspiesti un pazemoti, arī latviešu ilgojās pēc dzīvā Dieva vārda. Tādēļ vēlākos gadsimtos dažos novados izplatījās hernhūtisms, vienkāršu un neskolotu pašu latviešu dedzīgi teikts un sludināts evaņģelijs.

Reiz bija laime klausīties arhibīskapa tēvu Londonā, sv. Mārtiņa baznīcā. Aizmirsušies ir vārdi, bet aizmirst nevar viņa starojošo vaigu, viņa pazemīgo lēnprātību, viņa domu pasauli, kur mājo tikai gaisma, vienkāršība un Kristus mācība. Neiespējami viņu klausīties un neizjust vēlēšanos jele uz bridi *tapt tīram un sirdsskaidram, nokratīt mūzīgās raizes un atdzīties* tādam mieram, uz ko aicina šis mūsu augstais gans.

Un kādu citu reizi bija jādzird kāda mācītāja lūgšana, gandrīz līdzīga Kristus lūgšanai Getzemanes dārzā. Šā Dieva kalpa vārdi, būtība un darbs raisīja sekmes, pēc kā katrs priesteris varētu tikai ilgoties.

Novirzīšanās no šiem ideāliem piemēriem ir neizbēgama, kopš teoloģiju var studēt katrs, kas iztur eksāmenus un var segt mācību izdevumus. Krasākā novirzīšanās jau ir izteikta Vecajā Derībā, kurā Tas Kungs saka: „Viņu lūpas mani slavē, bet viņu sirdis stāv tālu nost no manis."

Ja sprediķotāja vārdi nesilda un neaizrauj draudzi, tad tanīs nav dieviškās uguns. Draudzes locekļi nes sava laikmeta formālos pienākumus, bet savā dzīvē un attiecībās neiedzīvina kristiānisma sludinātos principus. Arī viņa dzērāju un dzīves bauditāju zemē Francijā ir bijuši un ir priesteri, kas sirds dedzības nesti, salauzuši vienalgu dzīvu, kūtrību savās draudzēs un ievirzījuši savu avju darbību pozitīva ideālisma ceļos.

Kur citur lai smeļas šos spēkus Dieva kalpi, ja ne ilgstošās meditācijās un lūgšanās, ik dienas zemojoties sava Kunga priekšā. Tikai šis ceļš var sniegt dvēselei tos spēkus, kurus var pārnest un darīt draudzei izjūtamus svētdienas rīta sprediķī. Nekādas citas aktivitātes nevar aizstāt brīžus, kad dvēsele pieskaras mūžībai un saņem visu inspirāciju un stiprinājumu uzņemtā pienākumu veikšanai. Lielie mākslas darbi, literātūra, dzeja, zinātne, atraduši taču nav gadījušies, ņemjiem skraidot apkārt un diskusijās ar apkārtējiem ļaudīm, izkaldīnot nodomāto diždarbu. Tā arī mirdzums priesteru un svēto vaigā nevar rasties drūzmā, niemierā un pārāk aizraujoties ar pasaulīgo lietu kārtošanu.

Katram ir iespēja izvēlēties savu dzīves ceļu. Un ja kādam ir tieksme pēc politikas taisīšanas, tad priestera talārs ir jānovelk un jākalpo tautai kā sirds pavēl.

N. S., Toronto.

NEDĒĻAS.
stu. Rakstiet mums, un
ēlaties, nosūtām pa gai-
s. CENRĀŽI, SARAK-
ATVIEŠU VALODĀ.

DRUPAS UN NOPŪTAS LATVIJĀ

KO LATVIETIS STĀSTĪJIS LIDOJUMA LAIKĀ NO RĪGAS LĪDZ MASKAVAI (2)

Lēnām mūsu lidmašīna pacēlās no Spilves lidlauka un devās austrumu virzienā. Jau krēsloja un neko daudz no Rīgas neizdevās redzēt. Lidmašīnā mana sieva nejutās labi, kāpēc viņu pārvietoja uz lidmašīnas priekšgalu. Tā visu laiku es paliku viens un iedraudzējos ar kādu citu pasažieri, kas ļoti labi pārvaldīja angļu valodu. Viņš bija tikko atgriezies no savu piederīgo apciemojuma Latvijā, lai caur Maskavu dotos atpakaļ uz savu mājvietu Krievijā.

Ziedošā Latvija, kādu viņš atstājis pirms 13 gadiem — sāka stāstīt pasažieris — pārvērsta līdz nepazīšanai. Viss tagad sadrupis un nodilis, ēkas uz laukiem cauriem jumtiem, žogi sagāzušies, grāvji aizauguši un jaunu celtņu tikpat kā nav. Un ja arī ir, tad tās jau apdrupušas pirmajā gadā. Viņš Latvijā iebraucis ar vilcienu no Maskavas. Vilcieni ir ar koka soliem, un tādi paši guļamvagoni, kas apgādāti ar apšaubāmas kvalitātes spilveniem un gultas veļu. Par spilvenu jāmaksā 10 rubļu. Vilciena konduktors bijusi sieviete. Pirms iekāpšanas vilcienā biļete jānodod konduktorei, kas, vilcienu atstājot, jāatprasa, lai konduktore zinātu, ka attiecīgā persona tiešām brauc uz atļaujā un biļetē norādīto vietu. Tā pārpildītā vilcienā viņš nav nedzīdzis Cēsis, lai tālāk savu ceļu turpinātu ar autobusu. Cēsu stacija esot nolaista un nokvēpusi, jo 13 gadus amatnieka roka nav tai pieskārusies. Izsistie logi aizbāsti lupatām vai aiznagloti ar dēļiem. Uzgaidāmā telpā skārda ūdens muca dzeramajam ūdenim, ar kēdē piekaltu krūzīti, uz grīdas turpat netīri spļaudekļu trauki.

Ar autobusu nobraucis līdz gala mērķim, kur laimīgi saticis savus piederīgos. Autobusa satikšme esot reta, un, kad šoferis saslimst, tad buss neiet, bet kad tas sabojājas, tad tā vietā iet preču mašīna, ar koka soliem, pārvilkta ar brezentu.

Mūsu atkalredzēšanās prieks bija liels un bezgala sirsnīgs. No pārdzīvojuma nebiju spējīgs parunāt, kopā ar māti aizgājām kādā klusākā stūrītī un, ceļos nometušies, skaitījām lūgšanu.

Es biju dabūjis īslaicīgu atļauju uz 10 dienām apciemot savus piederīgos Latvijā. Ja savu māti būtu saticis uz ielas, es nebūtu viņu pazinis. Pārdzīvojumi šajos 13 gados — čekas pratināšanas un neziņa par piederīgiem atstājuši sejā neizdzēšamas pēdas. Visiem vecākiem cilvēkiem izmocītas un sāpju pilnas sejas. Jaunie priekšlaicīgi nosirmojuši: savu veselību sabeiguši smagajos darbos un neciešamos apstākļos, vai arī garajos izsūtījuma gados vergu darba nometnēs.

ĒKAS SADILST UN LAUKI APAUG KRŪMIEM

Vispārējā aina uz laukiem ir ļoti drūma. Vecās ēkas netiek atjaunotas: tās sadilst un it kā iegrimst zemē, bet jaunas tikpat kā netiek celtas. Lielākā daļa lauku apaugusi kokiem un krūmiem, un par to nevienam nav nekādas daļas. Mežmalā aiz mājām uz lauka gul vairāki sašauti tanki un vecas kara mašīnas, bet neviens nerūpējas par novākšanu. Lauku pasta kantoris mazs, nabadzīgs un netīrs. Telegrammas var nosūtīt tikai no Cēsīm. Vietējā ciemā ir viens veikals, kur cilvēki garās rindās stāv pēc maizes. Kad maizi atved, to izdala, bet kas to nesanem, nāk atkal stāvēt rindā nākamo reizi, un tā ar visiem produktiem. Katra ģimene var turēt vienu govi un nodot šīs govs pienu valdībai. Visiem iedzīvotājiem jāpierakstās policijā 3 dienu laikā, un bez speciālas atļaujas nav iespējams savu dzīves vietu atstāt. 1947. un 1948. gadā sāka atgriezties kara gūstekņi. Tie bija tikai cilvēku ēnas. Novārguši, slimi, noplisuši, tie klīda no mājas uz māju, kamēr atrada sev pajumti.

Arī viens no maniem paziņām 1948. gadā bijis atbrīvots no gūsta. Vienu gadu viņš nodzīvojis brīvībā, bet pēc tam atkal čeka sākusi viņu pratināt un beidzot piespriedusi 25 gadus spaidu darbos. Izsūtīts un pēc pāris gadiem atkal atlaists mājās. Tagad viņš dzīvo valsts saimniecībā un strādā par šoferi, bet ir pilsonis bez tiesībām. Veselību viņš nav vēl atguvis: tā sabeigta uz visiem laikiem.

Sovchozā kalējs pelna 11 rubļu dienā, bet tā ir tik zema alga, ka ar to nav iespējams iztikt. Tikai ar spekulāciju un melno tirgu iespējams vilkt dzīvību.

Spekulācija Latvijā noliegta. Ja milicija kaut kur ko pamana, sauc uz pilsētu pratināšanai. Par katru novērotu spekulācijas gadījumu, redzētu vai dzirdētu, nekavējoties jāziņo milicijai vai čekai; tas esot katra pilsoņa pienākums.

Mūžīgo vajāšanu un šausmīgo apstākļu dēļ Strenču nervu slimnīca pārpildīta. Tāds pats stāvoklis pārējās Latvijas nervu slimnīcās.

1949. gadā notikušas zemnieku izsūtīšanas. Jau nedēļām ilgi pirms izsūtīšanas pa pagastu klīduši apkārt krievu ierēdņi, kas katru dienu dzēruši un uzdzīvojuši. Kad pēc kāda laika vietējā pagasta nama tuvumā sabraukušas smagās mašīnas, tad minētie ierēdņi pēc jau sastādīta saraksta sākuši „kulaku" deportēšanu. Soreiz vēl nežēlīgāku un mežonīgāku nekā 1941. g. Daudzi cilvēki paņemti tieši kā stāv, bez liekiem apģērba gabaliem un uztura. Visa manta bijusi jāatstāj mājās. Sekojusi apcietināto novešana uz stacijuun tālāk lopu vagonos uz Sibiriju. Izsūtījumā Sibirijā dzīvojuši kā zvēri zemes alās, un maizi nav redzējuši 4 gadus. Kas tagad atgriezušies no Sibirijas, zina stāstīt, kā garšo zāle, koku mizas, vardes u. t. t. No Sibirijas mājās tie atgriezušies galigi salauztu un sabojātu veselību.

VERDZINĀTĀJIEM VAJADZĪGA VIENALDZĪGA MASA

Dažas nedēļas pirms deportācijas visu deportēto dzīvokļi un mitekļi no jauna pārmeklēti un pagasta centrā savāktas viņu mantas. Tās par lētu naudu pārdotas dikdienīem un zagļiem, kā arī daudz mantu nolaupīts. Tas viss darīts padomju iekārtas vārdā un uzdevumā, lai nolīdzinātu visus cilvēkus, arī mantas ziņā. **Padomju vara necieš dažādību, tai vajadzīga pelēka, drūma un vienaldzīga cilvēku masa, kas paklausa verdzinātāju varai.**

Kas ir latviešu zemnieks bez savas lauku sētas, bērzu birztalām, bez sirmā bērša un raibajām kūtī? Nožēlojams un pelēks radījums, par kādiem padomju vara cenšas pārvērst visus un ikvienu. Kas palicis pāri no brīvās Latvijas? — Drupas, posts un bēdas, skumjas nopūtas un šausmas. Es nožēloju savu braucienu uz mājām, jo nekad nevarēju iedomāties to postu, kāds piemeklējis mūsu tautu. Man prāts mulst un sirds asiņo.

Dzimtene gaida vēstules un ziņas no ārzemēm. Tās dad jaunu spēku un izturību pārciest ikvienas bēdas un netaisnību.

Partizāni mežos dzīvojuši vēl 6 līdz 7 gadi pēc kara un bijuši ļoti aktīvi. Neskaitāmas reizes atrasti vietējie komūnistu varas vīri nogalināti. Tādiem notikumiem sekojusi nežēlīga apkārtējo iedzīvotāju pratināšana čekā. Čeka darbojas vēl šodien ar tādām pašām metodēm, ar kādām tā iesāka latviešu tautas iznīcināšanu 1940.-41. gadā.Sibirijā vēl šodien pastāv tā saucamās mēmās nometnes, kurās valda mežoniga disciplīna. Apcietinātie nedrikst savā starpā sarunāties, nedrikst rakstīt, tie nesaņem pastu, nedz saiņus. Sajās nometnēs ievietoti arī neskaitāmi latvieši, kā bīstamākie komūnistu pretinieki.

Brīvās Latvijas jau vairs nav, bet latviešu tauta sīksti turas pretim savam iznīcināšanas procesam. Latvieši dzimtenē lūdz ikvienu un visus palīdzēt Latvijai un izmocītai tautas daļai Latvijā un tālajās Sibirijas taisgās un tundrās.

Tā nobeidza savu stāstu latvietis, kas 13 gadu nebija biijs krievu okupētajā Latvijā.

Turpinājumā: MASKAVĀ.

GRĀMATVEDIS
uzņēmumiem
Zvanīt HU 5-6121, Toronto.

JA JŪS SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS

un vēlaties, lai Jūsu piedērīgie saņemtu labākās kvalitātes preces par iespējami zemākajām cenām un pie tam visisākajā laikā, tad saiņu sagatavošanu un nosūtīšanu uzticiet mums. Pieprasiet mūsu cenrādi, ierakstot šai sludinājumā savu vārdu un adresi un atsūtot to mūsu firmai: DAUGAVA PARCEL SERVICE, Bellmansgatan 15, Stockholm Sö, Sweden.

Mr., Mrs., Miss .....
.....
.....

JAUNIEŠU IESVĒTE KALAMAZŪ

22. jūnijā Ciānas b-cā iesvētīja 10. jauniešus. Attēlā 1. r. no kr. dr. māc. A. Piebalgs, viesis no Kanadas prāv. A. Mitulis, draudzes pr-ks J. Gailis. 2. rindā: Zigrīda Klauvētāja, Velta Rāva, Vilma Rituma, Lelde Brauķe un Rasma Kupše. 3. rindā: Jānis Lilienšteins, Teodors Lilienšteins, Andris Klauvētājs, Kārlis Rapa un Arnis Andersons. A. Purmaļa foto.

JAUNĀS ŠĶIRAS MILJONĀRI

Tikai retais būs pamanījis kādu PSRS ziņu, kura atklāj, ka „vienlīdzības valstī", kur 1940. gadā oficiāli bija tikai divi miljonāri, 1954. gadā bijuši jau 980 miljonāru. No šiem PSRS miljonāriem 780 personām jau toreiz piederējis vairāk kā 1 miljons rubļu katrai. Par citām Padomijas miljonāriem piederošajām vērtībām, protams, pilnīgi noteiktu ziņu nav. Nav šaubu, ka pēdējos gados miljonāru skaits, kuŗi var atļauties visu to pašu luksu, ko kapitālistiskie miljonāri, tur vēl pieaudzis. Visi šie Padomijas miljonāri komplektējas no „jaunās šķiras" virieŗm, kas ieņem augstus amatus: komūnistiskās partijas funkcionāriem, maršaļiem, fabriku direktoriem, dažiem mākslinieķiem un viena hipodroma žokeja. Starp „strādnieku un zemnieku valsts" miljonāriem nav neviena strādnieka vai kolchoznieka. Bez pieminētajiem Padomijas miljonāriem, protams, ir vēl daži tūkstoši vai pat desmittūkstoši visādu privilēģēto, kuŗi, piederēdami komūnistiskā režīma tranu bandai, uz strādājošo cilvēku darba sviedru rēķina saņem tīri pieklājīgas algas, kādēļ materiālā ziņā var atļauties „pilsoniski-kapitālistiskā" parauga dzīvi, kamēr 200 miljoniem apspiesto cilvēku, staigājot driskās, parasti jāapmierinās ar Padomju kvalitātes putru, piegraužot sēnalaino Staļiņa kūku.

Arī Čechoslovakijā vadošie komūnisti, sociālistiko uzņēmumu direktori un tamlīdzīgi traņi, uz fabriku rēķina pavēl sev ierikot dzīvokļus jaunceltnēs. Pie šāda dzīvokļa uz strādājošo rēķina piederas grezni tepiķi, televizijas aparāti un auto, kas strādniekiem ir nesasniedzams lukss. Bez tam sociālistiskie fabriku direktori un citi, kā tas zināms arī no krievu okupētās Latvijas, spekulē uz nebēdu, jo aiz viņiem stāv partija. Protams, pēdējā laikā par dažu šīkāku zādzības un spekulācijas gadījumu komūnistu prese arī raksta un ziņo, bet par lielajām lietām, kur iepīti dižie biedri, tā spiesta klusēt. Čechu komūnistiskās arodbiedrības organs „Prace", neminot vainīgos, nesen konstatēja, ka lauksaimniecības sabiedrībās pagājušajā gadā bez vēsts pazuduši 24 miljoni čechu kronu, petrolejas sabiedrībā CHEMA tāpat izgaisuši 13 miljoni kronu un kādā citā sīkākā sociālistiskās saimniecības nozarē bez miņas pazuduši 3,5 miljoni kronu, u. t. t. Dabiski, arī Čechoslovakijā tiek meklēti vainīgie. Un tādus arī atrod starp strādniekiem, kuŗi uz mājām aiznesuši puslitru petrolejas, kādu elektrisko spuldzi vai arī kabatās aiznesuši dažus kiegeļus un kādu sauju cementa. Taču neviens netic čechu tieslietu ministram Dr. Vaclavam Skodam, ka, piemēram, 1956. gadā bez vēsts pazudušās vērtības un būvmateriāli 5600 jaunbūvju dzīvokļiem aiznesti būvstrādnieku kabatās. Komūnistiem jāmeklē citi, ticamāki vainīnieki, un tādi arī Čechoslovakijā atrodas „kapitālisma otrā kolonnā, kuŗa izveidojusi saimniecisko pagrīdes kustību." Aiz viņiem pagaidām izdevigi slēpties visai jaunajai šķirai, pie kuŗas piederoņ vien visi PSRS miljonāri, bet arī latviešu darba tautas izsūcēji. Bet „laimīgie" padomju laudis, kā spriežams pēc autentiskām ziņām, šai jaunās šķiras pilišu pūšanai tic arvien mazāk.

Mīkstās bruņu cepures

Hāgā nesen sacelts pamatīgs tracis par Holandes aizsardzības ministrijas apgādes daļas iepirkumiem, jo tās vadītājs Dr. Kranenburgs iepircis armijas vajadzībām 400.000 bruņu cepures, kuŗas pēc nopietnām pārbaudēm un lietpratēju atzinumiem esot „mīkstas kā labs sviests" un nedodot ne mazāko aizsardzību karavīru galvām pret lodēm un šķēpelēm.

Lielo pasūtinājumu holandieši vēlējušies nodot kādai vācu firmai, bet tās ražotās bruņu cepures šķitušas par dārgām, kādēļ pasūtinājums nodots kādai pašu holandiešu firmai, kuŗai par bruņu cepurēm nav bijusi ne mazākās jēgas.Neievērojot bruņu cepuŗu nederību, attiecīgā holandiešu iestāde tās tomēr apzīmogojusi ar derīguma zīmogu, un 16.000 no tām pārdevusi Luksenburgai. Arī luksenburgieši īsti nezinot, ko iesākt ar nederīgajām bruņu cepurēm, un gribot dot tās holandiešiem atpakaļ. Kam pašiem nederīgo mantu holandieši „iesmērēs", nav vēl īsti zināms,bet Holandes aizsardzības ministrija bruņu cepures no jauna jau pasūtinājusi kādai Rietumvācijas firmai, kuŗai to ražošanā esot ļoti sena prakse.

BŪVINŽENIERIS M. SKAŅGALIS 65 GADNIEKS

Šī gada 13. maijā uz 65 dzīves gadiem atskatījās būvinženieris M. Skaņgalis. Jubilārs dzimis Sakstagala pagastā, Rēzeknes apriņķi. Studējis Maskavas ķeizariskā tehniskā augstskolā. Pēc iesaukšanas armijā beidzis artilerijas techniskos kursus ar artilerijas techniķa gradu. 1921. gadā uzsācis studijas Latvijas universitātes inženierzinātņu fakultātē un 1924. gadā ieguvis būvinženiera gradu.

Latvijā strādājis par inženieri Šoseju un zemes ceļu departamentā un Zemkopības ministrijas kultūrtechniskā daļā. Bijis Zemes ierīcības departamenta kultūrtechniskās daļas vaditāja paligs un Meliorācijas departamenta techniskās daļas vaditājs ar direktora vietnieka tiesībām.

1944. gadā viņš kopā ar kundzi Ernu un dēlu Andri devies gaŗā trimdas ceļā, rodot dzīves un darba vietu Nujorkā, ASV. Lai gan jubilāra pašreizējais darbs nav viņa profesijā, viņš tomēr ar lielu interesi un neatlaidību seko būvniecības zinātnes attīstībai, cerot, ka nāks diena, kad viņš atkal varēs likt lietā savu ilggadīgo praksi un zināšanas. Par nopelniem Latvijas valsts labā jubilārs apbalvots ar Trijzvaigžņu ordeni. Viņš ir korporācijas Lacuania filistrs, un priecājas, ka arī dēls Andris sekoņējuši. Lai draugu vēlējumi piepildās — vēl daudz raženu darba un prieka gadu! D. E.

Savienotas VALSTIS

POKIPSIJĀ (N. Y.)

● Līgo vakara un Pētera dienas sarīkojums bija pulcinājis kuplu viesu skaitu gan no tuvākās apkārtnes, gan dažus līgotājus no attālākām vietām. Bija kārts ar jāņuguni, viesu paštaisītie Jāņu sieri un alutiņš. Vakarā bija arī ieradušies daudz bērnu. Līgošana gan iznāca tāda gausāka. Nelielais jauniešu skaits apliecināja, ka līgo dziesmas tie prot labāk nodziedāt nekā vecākā paaudze. Pateicība par izdevušos vakaru pienākas rikotājiem — Dubovica un Ziemiņa ģimenēm.

● Vietējās amerikāņu ev. - lut. draudzes mācītājs A. Šreibers kristīja H. un A. Ritteru pirmdzimto — dēlu Bernhardu, Jāni.

KOLORADO SPRINGĀ (COLO)

● Brīvmākslinieces V. Delles - Grāvītes ērģeļu solo un mecosoprānes E. Gulbes - Raudsepas dziesmu kupliņāts, sērās noskaņās izskanēja draudzes dāmu komitejas rikotais aizvesto piemiņas dievkalpojums 14. jūnijā. Dievkalpojuma dalībnieki aizvesto palīdzībai saziedoja 92,25 dol., ko, papildinātus no dāmu komitejas kases līdz 95 dol., nosūtīja uz Zviedriju deportētō palīdzības fondam. Sejienes amerikāņu lielākais laikraksts Gazette Telegraph bija ievietojis garu rakstu par 14. jūnija nakti Latvijā, mazāks raksts bija arī laikrakstā The Free Press.

Arī šogad Jāņu vakaru noliegoja kopā ar Denveras tautiešiem 21. jūnijā.

● Kapu svētki notiks 20. jūlijā, pl. 10 rītā Evergrīna kapsētā D nodalījumā, kur atdusas mirušie tautieši.

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Mirušā latviešu vecā strēlnieka Teodora Āmatnieka dvēseles aizlūgums notika Edžebines bērnu namā 20. jūnijā, kur pie aizgājēja šķirsta stāvēja veco strēlnieku goda sardze. dziedāja Ivars Gaide. Vecie strēlnieki ar tādu pašu godu savu biedru cīnas biedri izvadīja Vūdlavna kapos un ziedus nolika kopas vadītājs A. Eversons, bet no Vienības draudzes H. Ritums. Bija vēl daudz citu pavaditāju, tikai aizgājēja dzīvesbiedre nevarēja būt klāt, jo tā atrodas slimnīcā. Bēru namā un kapos izvadīšanu vadīja māc. J. Lazda.

● Latviešu ev. - lut. draudzes jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums notika 22. jūnijā, un šo dienu ar savu klātieni bija pagodinājuši tāli viesi — latviešu baznīcas pārvaldes sekretārs ASV prāvests A. Birznieks no Filadelfijas un profesors J. Rozentāls no St. Paulas, Minesotā, pēdējais teica sprediķi. Dievkalpojumā bez tam piedalījās pašu draudzes māc. J. Lazda, Grand Rapidu vīru koris dir. Dr. F. Valdmaņa vadībā un solisti Vija Stokmane ar Ivaru Gaidi. Šinī dienā tika iesvētīti Alma Andersone, Juris Kļaviņš, Māris Krūmiņš, Dainis Lazda un Uldis Pličs. Zīmigais notikums sakrita ar kādu darba noslēguma posmu, bija nobeigta dievnama ārējā krāsošana, ko veica draudzes locekļi paši saviem spēkiem un līdzekļiem.

● Grand Rapidu tautieši Līgo vakaru svinēja agr. V. Pogas saimniecībā pie Loveles, un uz to bija pulcējušies ap 350 apmeklētāji. Bija Jāņu dziesmas, aplīgošanās, varena darvas muca staba galā un vēl ap 20 papildus ugunskuri, tāpat dejas un citi zaļumsvētku izklaidēšanās prieki. Pa īstam varēja dotiesmeklēt pazardes ziedu, un, liekas, viens otrs to arī atrada. Darbojās bufete, gan bez alkoholiskiem dzērieniem, kas tomēr vakara jautrību nemazināja. Jāņa tēvs bija Nik. Šubiņš, Jāņu māte A. Gerina, kuŗi prata viesus seno latviešu tradiciju garā sagaidīt un pacienāt. Laiks sarīkojumam bija visai izdevīgs, un savs ienākums būs Latvieš u bērnu namam, kas šos svētkus rīkoja.

● Uz Ilzes Jansones iesvētībām bija ieradusies arī Dr. Milda Sproģe no Sinsinātī, Ohio, kur viņa ieguvusi prakses tiesības un strādā valsts slimnīcā. Latvijas brīvvalsts laikos Dr. M. Sproģe darbojās par veselības kopšanas punkta vadītāju Daugavpilī, bet vēlāk par bērnu ārsti Jelgavā. No DP nometnes Vācijā, sakarā ar pazīšanos ārstu aprindās, viņa bija devusies uz Šveici, kur nostrādājusi dažus gadus kaulu tuberkulozes slimnīcā. Lai redzētu plašākus apvārsnus, viņa pirms pāris gadiem iecelojusi ASV. V. Z.

Alfrēds Vinčels

58. PASAULES IZSTĀDE BRISELĒ

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO BRISELES

VI

„PRIECĪGĀ BEĻĢIJA"

Pirms apmeklētājs pērk biļeti ieejai Priecīgajā Beļģijā, tam negribot domās jāpārciļā jau gūtie iespaidi un jāatzīst, ka Briseles izstāde, no gara viedokļa raugoties, iedalāma trīs nepārprotami norobežotās daļās vai, pareizāk sakot, laika iedaļās: arhitekti, kas veidojuši celtnes, šnieguši nākotnes impresijas, paviljonu iekšpuse nenoliedzami demonstrē tagadni, kamēr miniatūrā izpriecu pilsētiņa Priecīgā Beļģija tikpat skaidri aizved pagātnē. Dareiz šie kontrasti ir pārāk izteikti.

Kad izstādes paviljoni plkst. 19.00 slēdz durvis apmeklētājiem, ļaužu pulkam, kuŗu pievilkusi lielā skate, jāgudro, ko iesākt ar dienas atlikušo daļu. Tie var doties uz pilsētu, jo Briselē daudz skatāmu skaistumu un vēsturisku vietu, interesanta arī tās nakts dzīve, bet „svētku dekorācija" un ugunis sniedz neaizmirstamu iespaidu. Tomēr tas būtu temats speciālam rakstam. Ja pilsēta jau apskatīta, apmeklētājs var doties uz kādu no vietām, kur notiek Festival Mondial (pasaules svētku spēļu) sarīkojumi, kuŗos nācijas reprezentējas ar nacionāliem uzvedumiem un saviem pazīstamākajiem mākslinieķiem. Bez tautiskām dejām un baleta, šī sarīkojumu virkne, kas sadalīta pa visu izstādes laiku un katreiz sniedz jaunu „pogrammu", ļauj priecāties par koncertiem un dziesmu vakariem, par džesistiem un akrobātiem. Vieglā mūza konkurē ar nopietno mākslu, un katra nācija cenšas sniegt labāko, dažreiz arī sev raksturīgāko. No plakātiem allaž pretim staro slaveni vārdi, un atbilstošas ir ieejas cenas, ja vispār laimējas biļeti dabūt.

AR 1902. G. AUTOMOBIĻI

Atliek arī vēl trešā iespēja — doties uz Priecīgo Beļģiju, kas atvērta visu nakti un atrodas izstādes apmeklētāju ticībā, kas nevēlas „nosist laiku" ar gulēšanu. Izstādes laukuma dienvidrietumu pakalnā paceļas mākslīga pilsēta, kuŗai dots šis nosaukums un kas aizņem 52.800 kvadarātmetru. Pa ielām starp 175 namiņiem, 50 kafejnīcām un 6 bāriem tarkšķina 1902. gada automobiļi, un viss kopiespaids šeit senatnīgs. Tas ir arī domātais uzdevums šai Expo 58 daļai. Pa pilsētiņu soļo arī mūzikas kapellas senatnīgos tērpos, laukumos notiek koncerti un jātnieku spēles, laiku pa laikam var arī noskatīties Viduslaiku firsta un viņa pavadoņu svitas iesoļošanu.

Varētu sacīt, ka Priecīgā Beļģija ir rafinēti izveidota filmas kulise, kuŗas uzdevums rādīt dzīvi Briselē ap 1900. gadu. Likloču ielipas tek kalnā un sliecas atkal lejup, saplūzdamas lielākos vai mazākos laukumos, beigdamās krēslainos pagalmos. Seit, atbilstoši oriģinālam, uzceltas skaistākās beļģu mājas no Briges, Gentes, Mechelenes un Lēvenes, un tā līdzās gotiskiem namiem un renesances pilīm paceļas baroka un rokoko stila ēkas, bet jo sevišķi skaistās ampīra laika celtnes un laukumi, kas radīja beļģu celtniecības slavu. Ap 2000 cilvēku ieģērbti tā laika tērpos — kā veikalnieki un krodzinieki, tā apkalpotāji — un pārceliti uz sapņu pilsētiņu, kuŗā tiem jādzīvo un jādarbojas visu izstādes laiku.

KARALIS — ALUS!

Katrā miniatūrpilsētiņas namā iekārtots mazs krodziņš, kuŗā galvenokārt dabūjams beļģu alus. Viesi, kas pasūtina konjaku, ieskata par ekstravagantu, un saimniekam visai krietna galvas lauzīšana, kur šo „retumu" ņemt. Tomēr lielākais apmeklētāju vairums, kuŗu vakara stundās nekad netrūkst, smejas un tērzē pie putojoša alus kausa, atpūšoties no Atomiju simbolizētās nākotnes vizijas un gremdējoties miera pilnajā pagātnes laika tecējumā, kad pulkstenis vēl nevaldīja pār cilvēku un viņa gaitām.

Labam Vācijas pazinējam še tomēr jāgūst jauna atziņa: beļģu alus gan nav tik slavens kā izdaudzinātie Bavārijas ražojumi, tomēr gards un atspirdzinošs, ja lieto ar mēru, bet spēcīgi reibinošs, ja mēra izjūta zudusi. Viena pārliecība tomēr jārevidē: ja Minchene ne vien apgalvo, bet arī laudis patiešām pārliecināti, ka Bavārijas metropole ir pasaules lielāko alus dzērāju mājvieta, tad Brisele (ne tikai Priecīgā Beļģija) parāda, kas šis ieskats ir aplams. Īstā alus dzērāju zeme ir Beļģija, kamēr Mincheni jau labu laiku apskalo vīna plūsme. Bavārijā nav iedomājams krodziņš, kuŗā nevarētu dabūt vismaz vīnu, bet Beļģijā tādi ir retums. Beļģi dzer galvenokārt alu, un tādēļ cita veida pasūtinājums viesmīlim pa laikam patiešām sagādā problēmu!

APSTRIDĒTĀ ABSTRAKTĀ MĀKSLA

Atvadoties no tiešā Expo 58 laukuma un paviljoniem, vēlreiz jāatgriežas pie apstraktās mākslas jautājuma, jo neviena nācija šai ziņā nav vēlējusies palikt iepakaļ: katra paviljona iekšpusē vai ārpusē redzams tēls vai glezna, kuŗu normāls cilvēks nesaprot, un pat „eksotiskās tautas", kas izstādījušas savu senču dievekļus, nav spējušas atturēties no „moderna ķēma" ielikšanas to vidū . . . Ja, piemēram, gleznās līnijas tomēr veido kaut ko saprotamu, tad vismaz krāsām jābūt nedabiskām. Stāvot pie vienas šādas gleznas, nācās dzirdēt kāda angļa izteicienu, ka še radīta jauna cilvēku rase, proti — zilā . . . Kādā glezнojumā pār visu sienu bez kādas sakarības bija ieguldīta kaila sieviete ar zilu miesas krāsu. Konservatīvais angļis to spēja saprast vismazāk!

ARĪ VATIKĀNS SEKO LAIKA GARAM

Ja pie abstraktās mākslas jautājuma jāatgriežas, tad galvenokārt tālab, ka divos izstādes paviljonos pacēlās veidojumi, kuŗus apmeklētāji gandrīz vienbalsīgi sauca par ķēmiem. Attiecībā uz Vatikānu ļaudis to darīja ar sašutumu, Vācijas skatē vienkārši smējās un ņirgājās. Bet — debates izrādījās dzīvas, domas dažādas arī dažādo tautu presē.

Vatikāna paviljonā augstu pie sienas novietots milzu apmērs Kristus tēls, kas veidots, liekas, no skārda. Dabiski, Vatikāns vēlējās rādīt, ka neatpaliek laika garam, un tā pasniedzis šo pārdroši veidoto Pestītāja tēlu, kas izniciņa visus garā raditos attēlus par Kristus izskatu. Ja reliģija uzsver, ka Kristus bijis Dieva dēls, ir tikai dabiski, ka katram ticīgajam garā nobriedis arī ieskats par viņa iespējamo izskatu, un tas katrā ziņā ir cilvēkam līdzīgs. Latvieši Pestītāju varbūt redz tādu, kādu to savās altārgleznās radījis Rozentāls, citu tautu piederīgie neapšaubāmi tāpat ietekmējušies no altārgleznām un reliģisku grāmatu illustrācijām. Ja modernie mākslinieki savos darbos cilvēka ķermeni izlocījuši līdz kroplumam vai atņēmuši tam pēdējo cilvēcības pazīmi, tad attiecībā pret Kristu visi tomēr jutuši zināmu pietāti. Nav daudz izņēmumu, bet nu pats Vatikāns ticīgajiem pasniedzis Kristus tēlu, kas atbilst laikmeta prasībām: tas nav vairs Dieva dēls cilvēka izskatā, bet gan robots, kas varētu būt veidots Debesu skārdnieku darbnīcā! . . . Tādēļ nav jābrīnās, ka lielākais vairums Vatikāna paviljona apmeklētāju dziļi sašutuši par moderno Kristu, ieskatot šo „mākslas darbu" par vienkāršu apvainojumu.

Turpinājumā: JAUTĀJUMA ZĪME VĀCIJAS PAVILJONA PRIEKŠĀ

CEĻA VĀRDI

Tautas dziesma, brīvā dziesma — — jaunu dienu templī zvani, jaunu garu! — — Skani, tautas brīvā dziesma! Anna Brigadere

☆

**Slejies, dvēs

— Vecam, slimam, uz nāves gultas man būs žēl tikai tā, ko es nebūšu darījis, — saka stalta, pieciem piecdesmitgadnieks, un jums viņam jātic, ja pazīstat viņa veiksmi ārsta darbā un saimnieciskos pasākumos.

Šo vitālo sēli, itin kā no Jāņa Veseļa romāna „Trīs laimes" izkāpušu, būtu jāapraksta ejot atpakaļ uz divdesmito gadu beigām un apmeklējot Jēkabpils vidusskolu. Būtu jāstudē Latvijas valsts universitātē, Rīgā, pārdzīvojot jaunības centienu un cīņas. Tas būtu garš, kaut iezīmīgs un ražens posms Alfrēda Miltiņa dzīvē.

Bet mēs esam Kanadā, un atsāksim šo aprakstu ar kādu tikšanos pirms gadiem astoņiem Edmontonā, kad mūsu ārsts vēl gatavoja un lika valsts eksāmenus šai zemē. Strādāja viņš par ārstu kalnu ogļraktuvēs, dažu vienā reizē, dažu divi reizes veica pārbaudījumus, bet bija sparīgs un labprāt ciemošanos provinces galvaspilsētā noslēdza ar dzīrēm draugu mājā. Prieks par dzīvi un vēriens bija tie paši senie.

Tad pērn, no Toronto uz Kalgāriju pošoties, šo rindu rakstītāja iesteidzās „kurpju Eglīša" veikalā, kurpju papēžiem ar steigu palāpiņus lūgdama. Kur un kā, slavenais un laipnais kurpju meistars prašņāja. Protams, uz rietumiem! — Nu, tad lai neaizmirstot sveicināt ārstu Miltiņu. Ja ne viņa draudzība un devīga roka ar naudas padomu, šim veikala vēl šodien nebūtu, — teica meistars Eglītis. — Cik kurmes apāvu, tik atcerējos nodošanos sveicienus senam skolas biedram un ārstam Miltiņam. Bet rietumos visi ciemi ir tik tālu.

Bija Ziemassvētki, eglīte, filmas par Latviju, Ziemassvētku vecītis un bērnu deklamācijas. Kad jau sēdējām ap tējas galdiem, šķita, telpai durvis atrāva spēcīgs kalnu vējš, iemezdams svaiga gaisa šalti — ienāca stalta auguma, padrukns un jau iesirms vīrs ar jaunu, graciozu, blondu kundzi blakām. Namamātes steigšus klāja nelieto galda galu, sēdināja vēlinos cieminus ar īpašu godu. Daža balamute kaktā norūca: „Re, kā steidzas dakterim godu parādīt! Zemnieki ir un paliek zemnieki . . ."

Bet dakteris bija to pelnījis, skat, telpa tūlīt atausa gaišāka no viņa sveicieniem pāri galdam, liksmāka no labvakara došanas. — Pēc visiem rietumu likumiem viņš klusām nolika pudeli blakus galda kājai. — Nu, paskat, mums jau abiem sirmi deniņi! — Norunājām, ka ciemos jābrauc, kaut ziema un sals. Jā, pie ugunskura, zirgu dārza aizvējā uz balķiem sēžot, cepti stēki esot vēl gardāki nekā vasaras vakaros, apgalvoja ārsts Miltiņš, cieminus lūgdams. Bet par kurpju Eglīša sveicieniem, ko nodevu, piebilstot: Skat, cilvēki par tevi arī labi runā, — viņš sirsnīgi smējās: Bet viņš jau to naudu man sen kā atdeva! —

Vai darbīgie tiekas tikai pa augstiem svētkiem, vai lielie puteni ceļu aizvilka neaizbraucamu, grūti pateikt, bet otrreizējs ielūgums tika apstiprināts Vāsarassvētkos; zem meijām, pie latviskiem kāpostiem un vācisķām desiņām, dāmu komitejas rīkotā vakarā kādā baznīcas pagrabā.

Siltā pāragras vasaras novakarē pieripoja veterinārārsta Olgerta Miniāta spoži pelēkā auto mašīna un mēs ar pukēm un rupjmaizi ciema kukulim steigšus devāmies ceļā. Smaržoja purva bērzu puduri. Strīdējāmies, nespēdami atšķirt tikko sadiguša miežu un vasaras kviešu asnus. Saule, lejup laizdamās, bija pretim, un ceļš locījās kalnup gar upēm un ezeriem — skaisti kā pasakā. Jau viena otra Rokiju šķautne draudīgi tuvu vicināja baltu sniega cepuri, meta garu, vēsu ēnu pāri ielejām. Pēc laba stundas brauciena necilā raktuvju pilsētiņā Kenmorē meklējām ceļu kalnup uz doktorātu.

Pie eglu un priežu iejoztas, ar skaistu kāršu sētu iežogotas mājas vārtiem mūs gaidīja namatēvs košā mednieku virssvārkā. Saukdams nevarēja apsaukt špetno vilku suni Reksi, ir mazo tā biedru Tūdali, kas rēja lēkādams kā zvans. Apmetām soli ap jauko māju, piesējām acis rietam kalnu šķautnēs, namatēvam skaitot: tā šķautne saucas lēdija Hamiltona, šī ir Indiānietes krūts . . . Slimnīcas ēka slīga vakara mierā, patlaban gan tikai patvērot divpadsmit slimnieku, bet tottes vismodernākos aparātus, apkalpi, medikamentus klāt skaitot. Ogļu raktuves lejā, kalķu cepli tuvākajā apkārtnē, visa tā bija ārsta Miltiņa valstība. Mēs gājām ap māju un priecājāmies, tikai viesmīlība mūs varēja iesaukt istabā, kur gaidīja namamāte ar diviem gaismataiņiem bērniem: dēlu un meitu, cieminus gaidot miegu aizmirsušiem. Aivars ierausās tēva klēpī, māsiņa tika aiznesta uz gultu pirmā. — Kā ārs mūs bija apņēmis ar dabas skaistumu, kalnu varenību, vakara mieru, tā telpas piesēja acis ar gaumīgi iekārtotu māju. Netrūka ne milzu skapju ar grāmatām, gan medicīnisko literatūru, gan daiļliteratūru latviešu un vācu valodā. Kamīna dzeja auklēja dzīvnieku atveidus un medību trofejas. Virs veclaicīgā ieroču skapja, ragus saritinājis, blenza milzīgs kalnu auns. Un gaumīgi puķu sakārtojumi, un smalka kristalla glāzes, aiz tām pēdējie saulesstari kalna Randeļa pierē. . . .

Sāka krēslot, kad ieradās pārējie viesi: ārstu ģimene no tuvējās Benfa kūrvietas, vietējā laikraksta redaktors ar sievu un vesela auto mašīna ar mūziķiem un viņu instrumentiem. Nē, — tas mums bija jāredz! Un ārā, sadalot uzmanību starp pieripojušo dzelteno kadiljaku un basa vijoli, mēs virzījāmies uz zirgaploka pusi. Pie milzu sārta, kas krauts jau dienā, abi ārsti: cilvēku — Miltiņš, mājkustoņu Miniāts, dzīvi pārrunāja zirga pirkšanas jautājumu. Pinto, melns ar baltu raibs, esot tas labākais, klausīgākais, viegli iemācāmais kustonis. Tikai ne Palomino, kas niku pilns, untumains kā sieviete! — Arī graciozs, skaists kā gaišmataina sieviete, gribējās bilst, pērno stampedi atceroties, bet — tās te bija vīru runas.

Mēs apmetāmies uz sēdēšanai nokrautiem baļķu galiem un vērojām, kā kovbojiski tērpti mūziķi noskaņo savus instrumentus: basa vijoli, vijoli un ģitāru. Lielais ugunskurs iešņācās un sāka spēcīgi, gaiši kurēties. Tam blakus namamāte rīkoja modernu stēku cepamo pavardu uz kājām, ar restītēm pāri, zem tām lēni gailēja speciāli ūdenī mērcētas, pirktas ogles. Tām namatēvs ar devīgu roku uzmeta sulīgus, tumši sarkanus stēkus. Gauduļi piedziedāta zem mūzikantu pirkstiem skanot nirbēja kavboju dziesma . . . Ugunskurs blāzmoja, eglēs bija tumsa — domas, liekas, gribēja sekot tur ieskrējušam Tūdalim, kas meklēja kameni — tikai mēs turp tiecāmies kādas iedzimtas pirmatnības vaditi, uguns to bija uzburusi.

Mēness bija vecs, izdilis un gaidāms tikai ap pusnakti, tādēļ dakteris Miltiņš bija pasūtinājis ziemeļblāzmu, kas citādi agrās vasaras naktīs reti redzama. Staru kūļi plūda, mujās cits caur citu, spēlējās aizgūtnēm veidodami spirāles, gan zobenus savā nedzirdami augstumos šalcošajā rotaļā . . . Zināms, nakts skaistuma baudīšanu pārtrauca skali smiekli, kad Kārlis neprata pie ugunskura aizpīpēt un mājastēvs viņam aizdedzināja cigareti ar milzīgu liesmojošu pagali. Kādas senas, pirmatnējas dzires atausa aiz kavboju dziesmām, smiekliem, čalām un sunu rejām. Vislabāk bija apsēsties uz aploka sētas, nomaļāk, un vienatnē vērot dabu un dzīres. Namamāte šaudījās no aploka uz istabu, nepiekusdama, liksma, dejas soli palekdamās. Namatēvs nepiekusa glāzes un stēkus dalīt, tos uz uguns apgrozīt īstā brīdī, cepdams. Bet brīžiem viņš apstājās, aizgrima tālās domās, lai, varbūt, uz mirkli atgrieztos tālajā jaunības zemē, Jēkabpils skolā, Viesītes ārēs, senās vietās. Tad viņš trūkās, sasauca mūzikantus un dziedāja tiem līdzi dziesmu par Teksasas dzelteno rozi . . . Kanadiešī apbrīnoja viņa viesmīlību un vitalitāti; mēs zinājām, ka viņš ir īsts, dabīgs.

Kāds mūsu ugunskura pusē bija ieminējies par tuvējiem Jāņiem, un mēs bijām iesākuši klusām līgot, tā, kā vējš atnes dziesmu no tāles. Tad namamātes skaidrais, augstais soprāns uznesa dziesmu eglu galotnēs, un pēc brīžiņa mums jau piebasēja kavboju instrumenti. Jaunais, klusais īru ārsts, pavirzījās dažus baļķus tuvāk — vai viņam Līgo tomēr skanēja mīļāks nekā kavboju meldijas? — Papardīte, brīdi ziedējusi, izdzisa meža krēslā, lai atplauktu īstajā Jāņu naktī; mēs lēnām apklusām, iegrimām sevī un nojautās par tuvām, tālām vietām.

— Lai mūzikanti spēlē, viņiem ir samaksāts, — smējās dakteris, un turēja mūs vēl palikt, kad Benfa ciemiņi cēlās atvadām. Mums vēl bija ejams uz istabu, kafija padzerama, latviešu skaņu plates spēlējamas; nakts bija tik agra, jeb vai tā bija jau zaļgana rīta ausma, ko vidējām uz māju pusi? — Uz paklāja, mīkstajiem krēsliem ērti, zem tām lēni gailēja speciāli ūdenī mērcētas, pirktas ogles. Tām namatēvs ar devīgu roku pielīp pati no sevis, pie tās var tikt tikai ar grūtu un sistēmatisku darbu — mācīšanos. Šie kursi aicina jauniešus mācīties, lai gan pašreizējā momentā tas varbūt nav populāri. Kursus beidzot, paredzēti pārbaudījumi un apliecības, tādēļ izvēlēts vārds — k u r s i, jo kursos mācās. Jaunība ir īstais laiks, kad jāmācās, un tādēļ skan šis aicinājums." Ka interese par šiem kursiem liela, to rādīja jauniešu neatslābstošā interese, un jāvēlas, lai tā neapsiktu arī nākotnē. Kursos grib mācīties ne tikai tādi, kas mācās šejienes vidusskolās vai savas izglītības gaitas pārtraukuši, bet arī tie, kas ieguvuši akadēmisku izglītību šīs zemes universitātēs. Kursu vadība labprāt vēlētos redzēt kopējā pulkā vēl kuplāku dalībnieku skaitu.

V. Z.

TRAUCĒJUMI? SACIETĒJIS VĒDERS?

Lietojiet iedarbīgo

ANDREWS LIVER SALT

PIE KOVBOJU MŪZIKAS, ZIEMEĻBLĀZMAS GAISMĀ

Ciemos pie Dr. Alfrēda Miltiņa Kenmorē, Albertā

VELTAS TOMAS VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ

Sabiedriska darbiniece

(Pārnesums no 2. lpp.)

agri zaudējusi savu laulāto draugu, kas aizgāja mūžībā jau 1924. g. 24. maijā. Ar to pašu lielo nopietnību un sirds degsmi, ar kuru nelaikē nodevās sabiedriskam un labdarības darbam, viņa arī audzināja savu vienīgo meitu Elizabeti Veinbergu, vēlāko studensu korporācijas „Imeria" dibinātāju un tiesību zinātņu maģistri, kā arī Tieslietu ministrijas darbinieci.

Trimdas gaitas noveda Alidi Veinbergu no sākuma Freiburgā, pie Breizgavas, pēc tam Sitlā, Vašingtonas valstī, un visbeidzot Kalifornijas ziemeļos, pie Klusā okeana, kur viņas meita bija atradusi darbu pie kāda pazīstama latviešu chirurga.

Līdz pašam pēdējam laikam nelaikē paturēja savu gaišo saulaino raksturu, aso prātu un dzīvo interesi par gramatām, dabu un mākslu. Visas dzīves grūtības un jau sagrauztā veselība nebija varējušas apslāpēt sirds degsmi, kas bija nelaikes skaistākā rakstura īpašība. **Dr. Armins Rūsis**

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Turpmāk Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar **DV STOKHOLMAS NODALU, BOX 220, STOCKHOLM.**

LA apgāds

TRIJU VIETĀ – TRĪSDESMIT

NECERĒTI KUPLS DALĪBNIEKU SKAITS KULTŪRAS KURSOS GRAND RAPIDOS

Grand Rapidi (Mich.) — Jaunatnes pulciņa Pērse, sadarbībā ar latviešu biedrību un skolotāju kopu, rīkotos kultūras kursos pirmajā dienā bija ieradušies 30 mācīties gribētāji un 20 viesu, tā ka labo nodomu īstenošana pārsniegusi katru cerēto, jo kursu priekšnieks Mārtiņš Gaide bija paredzējis darbu sākt pat ar trīs dalībniekiem. Paredzams, ka šis skaits vēl pieaugs, jo daži izsacījuši vēlēšanos tajos piedalīties nākošajā nedēļā. Kursu atklāšana bija īsa un lietiška. Īsus sveicinājuma vārdus svētīgajam pasākumam novēlēja jaunatnes pulciņa Pērses priekšnieks E. Ziediņš un skolotāju kopas pārstāvis V. Libants, un pats kursu priekšnieks M. Gaide nemaz netika pie vārda, jo sākās lekcijas. Populārā un saistošā veidā par Jāņu dziesmām referēja skolotāja Marija Lesniece, bet Jāņu paražām — agr. Kārlis Liepiņš. Kursu priekšnieks M. Gaide par iecerēto un, sākot darbu, izsakās: „Latviešu jaunatne svešumā mācās un piesavinās daudz un dažādas gudras zinības un lauž sev ceļu uz augšu pasaules plašumos, bet latviešu kultūras elementi tai paliks sveši, ja tos nestudēs un nepētīs. Kultūra nepielīp pati no sevis, pie tās var tikt tikai ar grūtu un sistēmatisku darbu — mācīšanos. Šie kursi aicina jauniešus mācīties, lai gan pašreizējā momentā tas varbūt nav populāri. Kursus beidzot, paredzēti pārbaudījumi un apliecības, tādēļ izvēlēts vārds — k u r s i, jo kursos mācās. Jaunība ir īstais laiks, kad jāmācās, un tādēļ skan šis aicinājums." Ka interese par šiem kursiem liela, to rādīja jauniešu neatslābstošā interese, un jāvēlas, lai tā neapsiktu arī nākotnē. Kursos grib mācīties ne tikai tādi, kas mācās šejienes vidusskolās vai savas izglītības gaitas pārtraukuši, bet arī tie, kas ieguvuši akadēmisku izglītību šīs zemes universitātēs. Kursu vadība labprāt vēlētos redzēt kopējā pulkā vēl kuplāku dalībnieku skaitu.

V. Z.

Latvijas Amerikā Hamiltonā

abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem

JĀNIS GAILĪTIS,

79 SMITH AVE., Hamilton, Ont., tel. JA 8-3247

Latviešu Centrālai Komitejai Vācijā, (21) Münster/Westf., Grevener Str. 69 — 3, ir ziņas zemāk minētām personām no viņu piederīgiem. Tās var saņemt:

Juris Auls, dz. 17. 7. 37.; Visvaldis Jānis Antēns, dz. 16. 2. 24.; Kārlis Augusts, dz. 1929. g.; Olga Akmenkas (Akmeņkalns), dz. 20. 10. 21.; Vassiliy Astratov, dz. 13. 4. 13.; Nikolina Aboliņa (Kindals), dz. 1906.; Hermanis Antoms, dz. 1922. vai 1923. g.; Viktors Abricks, dz. apm. 1918. g.; Miķelis Laimons Alksnis, dz. 11. 5. 26.; Alais Bernans, dz. 8. 8. 02.; Gaļina Barišņikova, dz. 1907. g.; Imants Brants, apm. 25—30 g. vecs; Eduards Blūms, dz. 24. 12. 1920. g. (vai arī Uldis Rūsis); Pēteris Bojārs, kādu laiku garīdznieks; Nikolajs Barbans, dz. 6. 1. 10. g.; Pēteris Barbans, dz. 2. 1. 1911. g.; Jānis Bērziņš, dz. 24. 4. 24. g.; Jānis Bērziņš, dz. 4. 4. 12. g.; Jānis Bērziņš, dz. 5. 12. 08.; Rasma Bērziņa, dz. 25. 12. 26. g; Olga Bērziņa, dz. 29. 5. 21.; Augusts Bramanis, dz. 1911. g. augustā; Alfrēds Birkmanis, dz. 27. 12. 20.; Ernests Birkmanis, Alfrēda Birkmaņa onkulis; Edgars Butte, dz. 8. 4. 45 g. v.; Jāzeps Bartkēvičs, dz. 25.; Modris Bergmanis, dz. 24. 11. 23.; Zigfrīds Buks, dz. 28. 3. 26.; Viktors Bīlmanis, dz. 1912. g.; Juris Bīlmanis; Boļeslavs Bukovskis, dz. 1906. g. Alfrēds Bērķis, dz. 14. 7. 22.; Jānis Bitmanis, dz. 2. 4. 1909. g., un viņa sieva Alise; Ilga Astride Broka, dz. 25. 4. 19.; Jānis Bračka, dz. 29. 3. 20.; Marija Marta Budlevska, dzim. Berner, dz. 29. 10 1899. g.; Arturs Beldovs, dz. 19. 3. 26.; Vilis Bauermeisters, dz. 26 10. 27.; Raisa Borovska, dz 1894. g.; Andrejs Balodis, dz. 1902. g.; Haralds Blūme, dz. 12. 11. 21. g.; Uldis Belruss, dz. 9. 6. 26.; Arvids Brenners, apm. 50 g. v.; Jānis Brasliņš, dz. 4. 12. 18.; Valentine Bubuz, dz. 6.9.23. g.; Elmars Blumbergs; Fricis Bernšteins, dz. 7. 4. 19. g.; Arvids Davids Bernšteins, dz. 4. 6. 14. g.; Voldemārs Beitiņš, dz. 8. 12. 24.; Juris Burkēvics, dz. 21. 1. 1909.; Eduards Bošs, dz. 3. 10. 19.; Arvids Bergs, dz. apm. 1921./1922. 2. 3. 20. g.; Dwoira Chage, dz. Rīgā; Chawa Chage, dz. Rīgā, Filips Christmanņ, dz. 29. 7. 26.; Jānis Čanders, dz. 1919. g., ar sievu Ludmillu un dēlu.

(Turpinājums sekos)

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ

NIKNA KRODZINIECE

Kāds neliels skots ar pārsietu galvu, pēc nodarbošanās klaidonis, nesen stāvējis Aberdīnas tiesas priekšā kā liecinieks, lai saņemtu sāpju naudu no 52 gadus vecās un robustās „Svētā Džordža un pūķa" krodzinieces, kas viņam bez iemesla ar dēļa galu pārsitusi galvu. Apsūdzētajai šīnī lietā bijuši citi paskaidrojumi, kādēļ viņa klaidoni apstrādājusi ar minēto sitamo. Viņa mazā auguma klaidonim pēc pirmā klauvējuma un dāvaniņas lūgšanas aizcirtusi durvis degunā priekšā, bet viņš nelicies mierā. Viņš klauvējis otrreiz, rādot ar pirkstu uz kroga nosaukumu un vēlējies runāt ar Svēto Džordžu. Krodziniece jutusies apvainota par aizmirsto pūķi, un tādēļ svētās dusmās gāzusi ar pirmo pie rokas esošo sitamo.

LATVIETE UZSTĀ

Daža labs televizijas cienītājs, letu, dziedāšan
ja tas skatās ABC raidījumu un speciālus pr
„Vai jūs uzticaties savai sie- mājiet arī, ka
cai?", ko raida Nujorka ir die- viegls. Zinta bi
nas no pl. 3.30 līdz 4 p.p., būs ie- rita pussešos.
vērojis slaidu meiteni gaišiem aiziet mēģināju
matiem, kuŗas uzdevums ir sa- levīzijas uzņēm
gaidīt viesus. Tā ir mūsu tautie- jas daudzas rei
te Zinta Ziemele, kas televizijā vienas vietas
uzstājās ar Cindy Lindt vārdu nogurdinošs,
jau 2 gadus dažādos raidījumos. lai arī kāds bū

Bet nedomājiet, ka katra mei- izrādēs vienmē
tene, kuŗai ir labs izskats un da. Minētais
proporcionāls augums, var uz- jums nav vien
stāties televizijā. Priekš tam šanās. Viņu aic
vajadzīgs nopietns sagatavoša- reklāmas uzņē
nās darbs. Zintai nav trūcis pa- rāda vai nu kā
cietības, lai nobeigtu šo skolu. kā kino uzņēm
Viņa ir 2 gadus mācījusies ba- Prasības ir lo

Jaunā televīzijas zvaigzne Zinta Ziemele.

ĢIRTS SALNAIS

SĪPOL
ORCH

Jāņa Zuntaka vinete

23.

Uzlūkoja atkal klaidoni.

Īsts milzis. Zaļokšņa gados tam vajadzēja būt neiespējami stipram. Arī tagad tādam labāk nestāties ceļā vientuļā vietā. Nebūtu joki. Un tās acis, šķelmīgi samiegtas bārdu noaugušajā sejā. Kupli mati sedza deniņus — vai tie bija gaiši vai sirmi, nevarēja lāga pateikt. Cik tādam gadu? Dievs viņu zina. Un kā viņš bija ģērbies?

Savādi rūsgani svārki, kādreiz bijuši sarkani. Apkakle, piedurknes tumšas, tādām kā melni zaļganām auklām nošūtas. Kas tā bija, kāda veca livreja vai uniforma, nekad Bīriņš tādas nebija redzējis. Izdienējis kaŗa kalps? Runā veclaicīgu, bet skaidru kursisku.

„Un tu mani pazīsti?" — Bīriņš gari novilka.

„Ej, junkur, kā nu tik aplam var vaicāt. Kas tad nepazīs junkuru Kārli Bīriņu, lai cik smalks?"

„Manu tēvu gan saue par Kārli Bīriņu. Viņš ir kungs Kalnciema muižā. Mani saue Ernestu Johanu Bīriņu, bet kas tu esi?"

Pagalam savāda apmulsuma izteiksme parādījās lielā, bārdainā klaidoņa sejā.

„Nu pavei . . . " viņš murmināja. Uzlūkoja savas rokas. Uzlūkoja piedurknes ar uzšuvēm. Un kaut kas viņa sejā saplaka, nodzisa, pārvilkās pāri kā tumša ēna. Nudien, vees kaŗa kalps, kuŗam galvā laikam kaut kas nebija kārtībā . . .

Bīriņš atskatījās uz pils puišiem — tie bija iekabinājuši zirgus salauztajos ratos. Laikam taisījās tāpat aizvilkties līdz pils pagalmam.

Bīriņš pacēla koferi ar vēstulēm. Nevarēja izšķirties, vai piebiedroties stalļa puišiem — bet tad būtu jāpacieš zobgalības par aplamu braukšanu un ratu laušanu — vai palikt kopā ar pustraku cilvēku, kuŗš viņu noturēja par viņa tēvu jaunībā? Un ko šis cilvēks gribēja no viņa tēva? Brīdi apdomājies, Ernests Johans Bīriņš izšķirās par pēdējo, viņš piedāvāja klaidonim sidraba šķiliņu par koferu nesumu.

„Nekā, junkur, mums pavisam citādi rēķini kārtojami."

Viņš pacēla koferi, uzvēla sev plecā.

„Eima nu. Tu tik rādi ceļu."

„Kas tad tu tāds būtu? Un no kurienes?" — taujāja Bīriņš.

„Ķēe nu. Ja jau tu šitā tad ar reizi visu nemaz neuzzināt" — rāmi atbildēja lielais bārdainis. „Kalnciema muižā? Tur tak nekā nav. Posta vieta."

„Pirms kariem."

„Jā, tebe nu tebe. Pirms visiem kariem. Junkur, un kas tava māte?"

„Kalnciema Bīriņu kundzes vārds ir Eleonora Elizabete Franciska. Tēvs viņu sauc par Betīnu. Nu? Ejam, ejam — vai tev tiešām sidraba šķiliņa būs par maz?"

Lielais vīrs senlaicīgajā livrejā nu apstājās kā zemē iemiets. Lēnām nolaida no pleca koferi. Nolika pie kājām. Stāvēja brīdi ar saliktām rokām, it kā stāvētu pie kāda kapa, un lūpas viņam klusu kustējās.

Tad viņš pacēla galvu. Pavērās apkārt saulainajās Lielupes pļavās. Pavērās zilajos ūdeņos, plašumos, zilajās miežu svītrās gar apvāršņiem. Pavērās uz Jelgavu kā brīnīdamies — Jelgava bija staltāka nekā toreiz, kad viņš gājis kaŗā . . .

„Ejam" — mudināja Bīriņš.

Klaidonis atkal paklausīgi uzvēla koferi plecos; un kopā viņi iegāja pa krēslainiem vārtiem pili.

„Es, Ermanis, paģēru jūs garus, kas gaisā, un apzvērinu jūs caur tiem svētiem vārdiem Eheye, Asser, Eheye Jod Tetragrammaton Elochim, ka jūs visiem maniem izrunātiem vārdiem paklausītu. Jūs, no Dieva nolādēti, esat nodoti paklausībā un kalpībā, ka jūs man to garu šurp sūtītu.

Tad es redzu to stipru roku, kad es no tumsības gariem aizkarts tiku, kuŗa caur tiem svētiem vārdiem to garu piespieda, lai viņš manas pavēles uzticami un patiesi izpilda . . . "

Kabalistisko lūgšanu pabeidzis, Ermanis no kaklā pakārta maisiņa izņēma pergamenta šķautni, kas bija aprakstīta ar Adonai, Eheye, Chanauyach, Eschaynah, On IHS (ar krusta zīmi pāri) On. Alfa, Omega. Trijstūris.

Ermanim priekšā uz galda stāvēja sidraba bikeris uz nagainas zvēra kājas. Sudrabā bija ierakstīts pants:

So reichen Wir mit mildem Hand
Dir Hermann Spinne zum Gaschenke . . .

Kausā Ermanis allaž lēja appūstu sāls ūdeni, un, tajā lūkodamies, pareģoja nākotni. Jaunajā Milestības ielā tā radās liels cilvēku pieplūdums. Nāca vīri un sievas, izbijušies un vaicādami, kālabad gan tik daudz lielkungu Jelgavā.

Ermanis zināja, ka tas landtāgs, ka muižnieki bija ieradušies vēlēt jauno hercogu, un ka, droši vien, ievēlēs Morieu no sakšu zemes; taču kālab lai viņš to teiktu zemniekiem? Dobelē viņu reiz spīdināja un patiesībai neticēja; meliem gan. Un tad viņš atceŗējās vecu kurzemnieku tikumu: nesaki kaimiņam taisnību, ja vari pateikt ko citu.

Kādu labumu viņam par patiesību bija devuši visi viņa toreizējie kaimiņi: Lāču Jēkabs. Ūķenieku Simanis, Ūķenieku Kārlis, Jādekšu Bērtulis?

Rūgti pasmīnēdams, Ermanis, kādreizējais Spiņņu māju saimnieks izņēma no tā paša audekla maisiņa kaklā otru mazu pergamenta gabaliņu, melnā krāsā.

Uz tā bija baltiem burtiem rakstīti ienaidnieku vārdi: Lāču Jēkabs, Ūķenieku Simanis, Ūķenieku Kārlis, Jādekšu Bērtulis tur stāvēja uzrakstīti.

Bēguļi no savas zemes nekad nealzmirst netaisnības. Un atgriezdamies viņi ņem līdz ienaidnieku sarakstu.

Bīriņš, ar hercoga ziņu Ermani no Dobeles cietuma izpestījis, toreiz viņu bija aizvedis drošībā tālu pošos.

Kunga Jagužinska dienestā vispirms. Un tad viņu sūtīja jezuītu tēvu skolā. Ermanis bija liels, pieaudzis vīrs, nu viņam vajadzēja iet skolā. Un svētie tēvi savukārt bija mācējušies no viņa, kā runāt šā un kā vārdus uzrakstīt. Pavisam ērmīgi, ka vārdus, kuŗus kurzemnieki runā šā, varētu uzrakstīt poliski. Bet varēja, un pats Ermanis iemācījās līdz. Vēlāk viņš gudrībās ielauzījās tā, ka sāka lasīt grāmatas pats uz savu roku. Un tas svētajiem tēviem nepatika.

Ermanis bija uzgājis aplam brangas grāmatas.

Viena no tām saucās Zālamana atslēga. Otra — Smaragda tabula. Abās bija svēti vārdi, tikai daudz stiprāki par tiem bībelē. Dažus viņš norakstīja, citus iemācījās no galvas.

Kad Ermani no skolas padzina, kungs Jagužinskis bija tā skumīgi bāries uz viņu. Ja Ermanis ar svētajiem tēviem paciestos, būtu dabūjis daudz stiprākus vārdus un zīmes, ar ko Kurzemē pie saviem laudīm darīt lielas lietas.

„Čelt apslēptu mantu? Izsaukt garus?" — bija vaicājis Ermanis.

Brīdi kungs Jagužinskis uz viņu tā bēdīgi nolūkojās un tad teica, ka tā varētu būt gan tiesa; bet Ermanis viņam neticēja, kungs paliek kungs, lai stāsta ko grib. Ka iegūtie vārdi un kauss var palīdzēt, to viņš jau bija manījis. Jezuītu tēvi viņu bārdami bija bāruši, ka no kabalas zīmēm tāds nemācīts zemnieks nesapratīšot nenieka. Bet vai tad Ermanis bija nemācīts zemnieks? Tagad viņš bija mācīts zemnieks, viņš prata krievisku, polisku. Vācisku zināja jau no jaunības. Un viņam bija sava slepena gudrība, slepenas domas, slepens naids — viss tinās un rosījās ap Kurzemi, kur viņš nedrīkstēja kāju spert. Toreiz, kad burvju likumi vēl bija spēkā, Dobeles tiesas kungi viņu notiesāja kā burvi. Bet burt viņš toreiz vēl nemaz nebūŗa, tikai dzīvoja saskaņā ar tēvu tēvu gudrību, kuŗu tikpat labi pazina visi apmelotāji un nosūdzētāji kā viņš pats.

Kurzeme allaž bijusi lielu burvju un dēkļu zeme. Neaptveŗami, nezināmi spēki — tie nebija ierobežoti ne ar kādiem kungu likumiem — vai brīnums, ka Kurzemes zemnieks pēc burvju gudrības dzinās? Kur gan vēl varēja izpausties viņa apslēptās ilgas pēc varas?

Bet nu spītīgā apņēmībā Ermanis no Dobeles Spiņņu mājām bija sācis meklēt apslēptus spēka vārdus vēl vairāk. Jo ja jau Dobeles kungi un jezuītu tēvi no tiem bijās, tad spēkam kur vajadzēja būt paslēptam.

Arī pans Jagužinskis bija atzinies, ka tāds paslēpts spēks esot gan; bet tālāk tīšā kungu blēdībā viņš bija sajaucis valodas, vedis Ermani pie satraipītiem pasaules izstāstīšanas ruļļiem, ilgi skaidrojis par zviedriem, poļiem, maskaviešiem, par kariem, par kungiem Kurzemē, un cik gudram cilvēkam vajadzēja būt; un ko vajadzētu stāstīt un klāstīt zemniekiem Kurzemē, ka tiem visiem vajadzētu turēties kopā, un ka tur būtu visas burvības atslēgas un visi lielie spēka vārdi.

Tā būtu vara. Spēja izsaukt garus.

Kā nu kungs varēja runāt tik aplam, teikt tādus acīm redzamus māžus, niekus un baigus?

Kurzemnieku gudrība no tēvu tēvu laikiem bija: katrs par sevi. Sargies no kaimiņa. Un kālab teikt kaimiņam patiesību, ja vari pateikt ko citu? To Ermanis zināja labi, to zināja katrs cilvēks Kurzemē, un ja nu viņš būtu tāds Antiņš un noticētu panam Jagužinskim, ka kaimiņiem jāturas kopā, tad katrs suns Kurzemē viņu par to izsmietu. Katrs kaimiņš viņu no jauna apsūdzētu muižā, un tu nedabūtu ne apskatīties, kad atkal jau sēdētu pils pagrabos, tumsā, kājas siekstā, mēnešiem pats savos netīrumos mirkdams, gaidīdams, līdz bendem būs laiks tev sārtu salikt, un tā nu būtu gudrība? Tā viņš panam Jagužinskim pateica acīs un kungs beidza melst niekus, redzēdams, cik Ermanis gudrs.

Bet kungs paliek kungs, allaž viņam aplamība uz mēles.

— Ermani — bija iesaucies pans Jagužinskis — vai tu nesaproti, ka arī t a v a s vainas dēļ tavi brāļi Kurzemē allaž būs tikpat kā siekstās? Ka visi Kurzemes iedzimtie ļaudis būs noslēgti un nevarīgi, ja neizvēlēsities draugu un nešķirsities no ienaidnieka?

— Tev ir Zālamana atslēga — bija teicis kungs Jagužinskis.

— Jā, tā viņam esot gan — apmierināti smīnēdams bija atbildējis Ermanis.

— Bet nekad tu viņu nemācēsi likt lietā — bija teicis pans Jagužinskis, redzēdams, ka izrunas vis nelīdz; un laidis Ermanim iet kur grib un darīt ko grib.

Par spīti Ermanis bija nosolījies sev, likt gan Zālamana atslēgu lietā. Laiviniekiem viņš bija braucis līdz uz tirgiem un gada tirgiem. Un viņš bija zīlējis, vēstījis nākotni; un dažkārt, rokas uzlikdams, viņš bija dziedinājis slimniekus. Tirgus būdā allaž stāvēja kauss ar zvēra naga pamatu; un ļaudis uz to skatījās, bijībā drebēdami.

(Tupinājums sekos)

(144. turpinājums)

. „Jūs esat dusmīga, kundze," Tenesijs si
mīsis iesaucās. „Es jūs gribu glābt no jauna
bet jūs esat dusmīga." Viņš dievīšķā lidzjūt
plaukstas.

„Ko jūs gribat? Mani glābt?" Viņa ateer
jantīna brīdinājumu un nikumā iekoda lūpā.

Taču Tenesijs, pacēlis augšup delnas, s
un paspēris soli tuvāk, klusi sacīja:

„Vai jūs ievērojat, cik augsti vērtēju k
aizrādījumu? Neredzat? Vai man ir drēbes
vai nav?"

Viņa klusēja.

„Labi, domājat par mani, ko gribat, bet
Viņš paliecās uz priekšu un čukstēja: „Kun
persona man lika jūs izsekot."

„Ko?" viņa apjuka ne pa jokam.

„Nu, redzat, nu!" viņš izplēta rokas un
jās. „Bet jūs domājat — esmu nelietis. Nē
Besiju arī vēl nemaz neesmu apprecējis. Nu,
šanos." Viņš pagriezās, lai ietu pilsētas virzi

Liliāna bija tā apstulbusi, ka nespēja do
traucās mājup. Bet tikko Liliānas auto iegri
mā, Tenesijs pārskrēja tiltu un Gerriku mā
metās patiltē. Tur viņam atradās pirms laicin
vecs lietus mētelis, uz kuŗa viņš nolēma p
laicīņu pasapņot, kaut tas bija grūti. — vi
smiekli.

Liliāna, izkāpusi pagalmā no auto, vie
paļāvās neprātīgām dusmām. Pirmā doma
padzīt Besiju, lai tā taisās projām ar savu
bet, ejot uz putnu kūti, saprāts atgriezās ātri
pusceļā apstājās.

Ā – TRĪSDESMIT

S DALĪBNIEKU SKAITS RSOS GRAND RAPIDOS

Jau- pielīp pati no sevis, pie tās var
bībā tikt tikai ar grūtu un sistēma-
otā- tisku darbu — mācīšanos. Šie
rsos kursi aicina jauniešus mācīties,
s 30 lai gan pašreizējā momentā tas
i tā varbūt nav populāri. Kursus bei-
pār- dzot, paredzēti pārbaudījumi un
ursu apliecības, tādēļ izvēlēts vārds —
bija kursi, jo kursos mācās. Jau-
tris nība ir īstais laiks, kad jāmācās,
šis un tādēļ skan šis aicinājums."
aci- Ka interese par šiem kursiem
ties liela, to rādīja jauniešu neat-
klā- slābstošā interese, un jāvēlas, lai
sus tā neapsiktu arī nākotnē. Kur-
jam sos grib mācīties ne tikai tādi,
nes kas mācās šejienes vidusskolās
E. vai savas izglītības gaitas pār-
pār- traukuši, bet arī tie, kas ieguvu-
rsu ši akadēmisku izglītību šīs zemes
ne- universitātēs. Kursu vadība lab-
jas. prāt vēlētos redzēt kopējā pulkā
par vēl kuplāku dalībnieku skaitu.

V. Z.

Latvijas Amerikā Hamiltonā

abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem

JĀNIS GAILĪTIS,

79 SMITH AVE., Hamilton, Ont., tel. JA 8-3247

2. 3. 20. g.; Dwoira Chage, dz. Rīgā; Chawa Chage, dz. Rīgā, Filips Christmann, dz. 29. 7. 26.; Jānis Canders, dz. 1919. g., ar
24. sievu Ludmillu un dēlu.
3.
g.;
Bu-
ēr-
nis,
eva
dz.
. 3.
ka,
g.;
Vi-
27.;
An-
ta-
g.;
ār-
Jā-
en-
ars
ins,
ids
Vol-
24.;
09.;
Ār-
923.
ņu.
dz.

(Turpinājums sekos)

NIKNA KRODZINIECE

Kāds neliels skots ar pārsietu galvu, pēc nodarbošanās klaidonis, nesen stāvējis Aberdīnas tiesas priekšā kā liecinieks, lai saņemtu sāpju naudu no 52 gadus vecās un robustās „Svētē Džordža un pūķa" krodzinieces, kas viņam bez iemesla ar dēļa galu pārsitusi galvu. Apsūdzētajai šīni lietā bijuši citi paskaidrojumi, kādēļ viņa klaidoni apstrādājusi ar minēto sitamo. Viņa mazā auguma klaidonim pēc pirmā klauvējuma un dāvaniņas lūgšanas aizcirtusi durvis degunā priekšā, bet viņš nelicies mierā. Viņš klauvējis otrreiz, rādot ar pirkstu uz kroga nosaukumu un vēlējies runāt ar Svēto Džordžu. Krodziniece jutusies apvainota par aizmirsto pūķi, un tādēļ svētās dusmās gāzusi ar pirmo pie rokas esošo sitamo.

nāmi spēki — tie nebija ierobežoti
u likumiem — vai brīnums, ka Kur-
c burvju gudrības dzinās? Kur gan
es viņa apslēptās ilgas pēc varas?
apņēmībā Ermanis no Dobeles Spiņ-
eis meklēt apslēptus spēka vārdus
u Dobeles kungi un jezuītu tēvi no
kam kur vajadzēja būt paslēptam.
užinskis bija atzinies, ka tāds pa-
n; bet tālāk tīšā kungu blēdībā viņš
s, vedis Ermani pie satraipītiem pa-
s rullīšiem, ilgi skaidrojis par zviedu
aviešiem, par kaķiem, par kungiem
dram cilvēkam vajadzēja būt; un ko
u klāstīt zemniekiem Kurzemē, ka
zētu turēties kopā, un ka tur būtu
ēgas un visi lielie spēka vārdi.
Spēja izsaukt garus.
varēja runāt tik aplam, teikt tādus
āžus, niekus un baigus?
gudrība no tēvu tēvu laikiem bija:
gies no kaimiņa. Un kālab teikt kai-
ja vāri pateikt ko citu? To Ermanis
ja katrs cilvēks Kurzemē, un ja nu
iņš un notiečtu panam Jagužinskim,
ras kopā, tad katrs suns Kurzemē
tu. Katrs kaimiņš viņu no jauna ap-
tu nedabūtu ne apskatīties, kad at-
ils pagrabos, tumsā, kājas siekstā,
os netīrumos mirkdams, gaidīdams,
aiks tev sārtu salikt, un tā nu būtu
panam Jagužinskim pateica acīs un
st niekus, redzēdams, cik Ermanis

aliek kungs, allaž viņam aplamība

— bija iesaucies pans Jagužinskis
ti, ka arī t a v a s vainas dēļ tavi
laž būs tikpat kā siekstās? Ka visi
tie ļaudis būs noslēgti un nevarīgi,
draugu un nešķirsities no ienaidnie-

lamana atslēga — bija teicis kungs

nam esot gan — apmierināti smiņē-
ējis Ermanis.
d tu viņu nemācēsi likt lietā — bi-
agužinskis, redzēdams, ka izrunas
aidis Ermanim iet kur grib un da-

rmanis bija nosolījies sev, likt gan
n lietā. Laiviniekiem viņš bija brau-
em un gada tirgiem. Un viņš bija
ākotnē; un dažkārt, rokas uzlikdams,
ājis slimniekus. Tirgus būdā allaž
zvēra naga pamatu; un ļaudis uz
ā drebēdami.

(Turpinājums sekos)

LATVIETE UZSTĀJAS TELEVĪZIJĀ

Dažs labs televīzijas cienītājs, ja tas skatās ABC raidījumu „Vai jūs uzticaties savai sievai?", ko raida Ņujorka ik dienas no pl. 3,30 līdz 4 p.p., būs ievērojis slaidu meiteni gaišiem matiem, kuŗas uzdevums ir sagaidīt viesus. Tā ir mūsu tautiete Zinta Ziemele, kas televīzijā uzstājās ar Cindy Lindt vārdu jau 2 gadus dažādos raidījumos.

Bet nedomājiet, ka katrā meitene, kuŗai ir labs izskats un proporcionāls augums, var uzstāties televīzijā. Priekš tam vajadzīgs nopietns sagatavošanās darbs. Zintai nav trūcis pacietības, lai nobeigtu šo skolu. Viņa ir 2 gadus mācījusies baletu, dziedāšanu, klavieŗu spēli un speciālus priekšmetus. Nedomājiet arī, ka darbs televīzijā ir viegls. Zinta bieži vien ceļas no rīta pussešos. Visa viņas diena aiziet mēģinājumos, dažādos televīzijas uzņēmumos jāpārģērbjas daudzas reizes, jābrauc no vienas vietas uz otru. Darbs ir nogurdinošs, tas prasa izturību, lai arī kāds būtu garastāvoklis, izrādēs vienmēr priecīgi jāsmaida. Minētais televīzijas raidījums nav vienīgā Zintas uzstāšanās. Viņu aicina arī dažādiem reklāmas uzņēmumiem, kuŗus rāda vai nu kā fotografijas, vai kā kino uzņēmumus.

Prasības ir ļoti dažādas. Piem., ir vajadzīgi skati, kur modelis uzstājās kā daiļslidotāja vai kā ūdensslēpētāja. Šādas lietas tomēr Zintu neatbaida. Visisākā laikā viņa jau ir ietrenējusies kā daiļslidotāja un iemācījusies slēpēt uz ūdens. Nesen viņai bija piedāvājums uzstāties īstā filmā, ko paredzēts uzņemt Italijā. Viņai tur būtu bijis jātēlo latviešu meitene un jārunā latviski. Sakarā ar to, ka iepriekš bija parakstīts līgums ar televīzijas sabiedrību, no šī pasākuma viņai bija jāatsakās.

Par savu darbu Zinta saņem 700 dol. nedēļā, bet, ja atskaita procentus menedžerim un nodokļus, tad saņemtā summa jau ir stipri sarukusi. Ja jūs jautāsit Zintai, ko viņa dara savā brīvajā laikā, tad saņemsit atbildi — jāju, peldos, zīmēju. Tas arī ir gluži dabiski meitenei 22 gadu vecumā. Viņa bieži redzama latviešu sarīkojumos Ņujorkā un vairākkārtīgi ievēlēta par skaistuma karalieni. Viņas vēlēšanās ir iegādāties pašai savu māju. Bija arī jau izraudzēta skaista māja Ņudžersijā, bet tā kā darba apstākļi viņu cieši saista Ņujorkas centrā, tad šis nodoms bija jāatmet.

Zinta ir dziedātājas Alises Ziemeles meita. Māti dziedātājas karjēra bieži noved uz Floridu, kur tai jāuzstājas ilgāku laiku. Tad Zinta paliek vecmāmiņas izraudzībā. Alise Ziemele tomēr nelabprāt ligstot līgumus par uzstāšanos ārpus Ņujorkas, jo grib palīdzēt meitai kārtot saimnieciskās lietas, kas saistītas ar viņas karjēru.

Jaunā televīzijas zvaigzne Zinta Ziemele. Br. Rozīša foto

Arnolds Apse

PĒDĒJAIS INDIĀNIS

Mans baltais brāli, pēdās
Tev līdzi nāca nakts.
Nu sen jau zemē bēdās
Mans kara cirvis rakts.

Jo vārds tavs — meli bija,
Un viltīgs bij tavs smīns.
Par nelgām padarija
Mūs stiprais sapņu vīns.

Tu spēj ar ugunsliesmām
Pār mūsu kalniem skriet,
Nu tīrgus bars ar dziesmām
Pār mūsu kapiem iet.

Bet reizi būsi rimis
No neprātībām tu,
Tad lūgšu nenorimis
Es lielo Manitu —

Lai lāča ādu vienu
Pār mums viņš naktī sedz,
Un katru jaunu dienu
Mums miera pīpi dedz.

IZNĀCIS UGUNSKURA 19. NUMURS

Tā saturā Mirdzas Timmas, Burtnieku Kruttēva, R. Čaka, prof. L. Slaucītāja, O. Krolla, Cēsu Valda u. c. raksti un sacerējumi un trimdā mazredzēti latviešu kultūras un politisko darbinieku attēli no nelaikā gleznotāja A. Prandes archīva. „Ugunskura" 4 numuru abonements maksā 2 dol., kas nosūtāmi: Kanadā — Mr. S. Leimanis, 123 Humberside Ave, Toronto, Ont., Canada, un ASV — Mr. R. Čaks, 9534 W. Harrison Ave, West Allis 19, Wis., U.S.A.

LEKCIJU CIKLI PAR LATVIJU

Pēc iepriekšējo gadu parauga, Latviešu akadēmiskā organizācija Zviedrijā nodomājusi ar Zviedrijas izglītības ministrijas atbalstu turpināt lekcijas latviešu kultūras jautājumos. Šīs studiju grupas vadību ir uzņēmies prof. Arveds Švābe, kas lasīs lekcijas par Latvijas vēsturi, uzsākot šī gada rudenī īpašu ciklu par 1. pasaules karu un neatkarīgās Latvijas tapšanu. Pārējo lekciju temati: Latviešu modernā māksla — lasīs doc. V. Ģinters, latviešu dainoloģija — prof. K. Straubergs, latviešu valodniecība — doc. V. Draviņa-Rūķe, Latvijas demografiskās problēmas — doc. K. Ziverts, Latvijas saimnieciskās problēmas — prof. A. Aizsilnieks. Bez tam ir nodoms lekciju ciklu papildināt ar citām temām, eventuāli piesaistot kādu lektoru no ārzemēm.

E. Everts.

Jānis Cīrulis

TĒVS UN DĒLS

NO ATMIŅU KRĀJUMA „MŪZIKANTA PIEZĪMES"

VI

Sākās Jāņa Kalniņa ražīgākie darba gadi. Trīs liela stila operas, divi baleti, C-molla simfonija, koncerts vijolei, vesels klājiens solo un koŗa dziesmu, kas radies kopā ar dienišķajiem diriģenta pienākumiem operā. Grūti bija pateikt, pa kuŗu laiku Jānka komponē. Rita pusē mēģinājumi operā, vakarā izrādes — lai nu gan ne katru dienu — un draugu pulkā tāpat patika pasēdēt kā vienmēr. Par saviem nodomiem un darbu viņš nekad neklāstījās un nerunāja, bet ka viņā kaut kas patlaban brieda un veidojās, pazinēji varēja spriest pēc izturēšanās — Jankam tad negaršoja nekāds stiprāks padzēriens, pat tabaks ne, bet ēst ēda daudz un ar labu ēstgribu. Tā tad bija pazīme, ka viņš meties darbā. Stundiņu pasēdējis ar draugiem, patriecies par dienas notikumiem, izstāstījis kādu pusduci politisku un nepolitisku anekdotu, Janka pēkšņi piecēlās, pasita portfeli padusē un pazuda pat roku nepasniedzis. Un raugies vien — īsā laikā bija piedzimis „Lolitas brīnumputns", viņa pirmā opera. Tāpat nevienam lāga nemanot radās „Hamlets" un „Uguni".

Jānis Kalniņš komponē viegli un, tāpat kā Jānis Mediņš, nepazīst radīšanas moku. Un viņa mūzika plūst brīvi un raiti, kā strautiņš no ūdeņiem bagāta avota. Tā „Lolita" un „Hamlets" komponēti nedaudz mēnešos, bet „Uguni", ja nemaldos, pat nepilnās triju desmitu dienās! Veiklam nošu rakstītājam šī laika nezvai pietiktu pārtitūras parrakstīšanai.

Nav mans nolūks te tuvāk aplūkot Kalniņa operas, un tas nav iespējams arī materiālu trūkuma dēļ, bet ja tās, jau sākot ar pirmizrādi, savā laikā pozitīvi novērtēja lietpratēji un publika, tad tam par iemeslu ir komponista prasme un vēriens saskaņot skatuvi ar mūziku un otrādi. Jānis Kalniņš, šķiet, meklējis un atradis klasiski-romantiskās ārijuoperas un Richarda Vāgnera mūzikas drāmas sintezi, pirmās recitatīvus pārvēršot mūzikāli dzīvā un raksturīgā dialogā, bet izvairījies no Vāgnera psiholoģiskā simfonisma un smagiem ansambļiem, kas sagausina darbību. No pēdējā viņš paturējis vienīgi vadmotīvus, bet rīkojas ar tiem ar mērķtiecīgu taupību un prasmi, raksturojot operas galvenās personas. Tāpēc Kalniņa operu darbība nekad neapstājas, nepagurst, bet raitā ritumā virzās uz priekšu. Viņa mūzika, kas brīžiem illustrē un tēlo, it kā apauglo skatuves darbību, cilvēkus un norises, ir melodiski dzīva un akcentēta. Tikai vietumis un vietā komponists dod vietu kādam plašākam vokālam vai simfoniskam monologam un starpspēlei, kas rada pateicīgu kontrastu un dabīgi iekļaujas drāmatisku notikumu secībā.

Kalniņš savās operās ierakstījis lielu izteiksmes līdzekļu bagātību un daudzveidību, tēlojot kā traģisko, tā komisko, reālo un fantastisko. Tā „Hamleta" harmoniju asajām, traģēdiju vēstošajām skaņām staro pretim „Lolitas" zaigojošā krāsu palete, Blaumaņa varoņu vienkāršā romantika, un 19. g. s. otrās puses Latvijas muižas laužu īpatnēji raksturotā gaisotne. Kādi drāmatiski pretstati miesā, asinīs un garā, kas dzīvo dažādos laikos! Un visi šie skatuves tēli spilgti un izteiksmīgi norakstūroti mūzikā. Ir vietas Kalniņa operās, kas savā izteiksmes vienkāršībā un tiešumā komponistu noved pie pašām ģeniālitātes robežām, minot kaut vai Ofelijas vājprāta skapu, mūķeņu skatu ar Mea culpa, Kristines „Manā dārzā" un kori „Aiz kalna mans dzimtenes celiņš". Tieši šīs divi pēdējās ar savu tiešo sentimentālitāti melodijās uz mazliet asāka harmoniju fona spilgti izteic visu laikmetu un vidi.

Kalniņu mēdza dēvēt par mūsu mūzikas krāšņāko modernistu. Tāds viņš arī bija. Taču viņa radikālisms necentās pēc franču vai vācu mūzikas ekstrēmistu lauriem. Viņš tos pazina ļoti labi, bet gribēdams paturēt savu seju un vaibstus, nesekoja ne politonālitātei, nedz atonālitātei, kas savās konsekvencēs ir personiski sterila un būtiski internacionāla. Jānim Kalniņam nebija svešs arī tā saucamais mūzikālās lietišķības virziens. Sai garā viņš deva līdz tam vienīgos un spilgtākos paraugus latviešu mūzikā četrās dziesmās ar Sudrabkalna tekstiem, kas veidotas krāšņā kontrapunktiskā rakstā. Viņš brīžam rotaļājas ar savu fantaziju un harmonijām, it kā sacīdams: „Varu tā, varu citādi, bet rakstu, kā man pašam patīk!" Viņš ir bruņojies visiem izteiksmes līdzekļiem, viņam padodas dažādi stili, bet viņš tos visnotaļ paklauj saviem nodomiem un tiešām vajadzībām. Tāpēc grūti pateikt, kuŗam dievam, runājot par „ismiem", viņš īsti pieder un kalpo.

Pēc ekspresīvā un harmoniski radikālā Hamleta, „Uguni" sāk sprēgāt romantisma dzirksts, tāpat viņa baletos „Rudens" un „Lakstīgala un roze". Šai virzienā izskan arī viņa solo dziesmu cikls, bet simfonijā un vijoles koncertā viņa stils izlīdzinājies, un mūzika veidojas plašā episkā elpā, ar svaigu, raksturīgu harmoniju un instrumentācijas vizuļiem. Abus pēdējos darbus izdevās noklausīties pirmatskaņojumā Libekā, dažus mēnešus pirms viņa ceļojuma uz Kanadu.

No Latvijas laika vēl skan ausis „Suitu dančī" un simfoniskais tēlojums „Lietains vakars". Te jāpbrīno Kalniņa māka skopiem vārdiem pateikt raksturīgāko tiklab harmoniju izvēlē, kā instrumentācijā. Cik primitīvi un jestri, tik pēdējais miglas un smalkā lietus pilns, ar vientuļīgu un tālu mandolīnas solo. Ne par velti pēc „Lietainā vakara" pirmatskaņojuma operā prof. Vītols teica: „To jāklausās ar paceltu svārku apakšu, lai nelīst aiz krāga!"

LAI LĪGO LEPNA DZIESMA!

Nezinu, cik latviešu laužu ir redzējuši un dzirdējuši Jāņa Kalniņa operas, baletus, cik dziedājuši viņa dziesmas, bet vienu gan kādreiz dziedāja visos Latvijas stūros, dziedāja liels un mazs un kājās stāvēdams; tā bija „Lai līgo lepna dziesma!" Šī dziesmiņa ienāca tautā ar „Atdzimšanas dziesmas" uzvedumu Esplanādē. Šo brīvdabas izrādi Sabiedrisko lietu ministrijas uzdevumā toreiz noorganizēja Zemnieku drāmas blēdīgais un veiklais direktors Pēteris Ašaks, bet inscenējumu iekārtoja un vadīja Jānis Muncis. Jānis Kalniņš bija aicināts komponēt mūziku. Un Janka šim uzdevumam bija īstais vīrs, jo viņš pazina teātri. Pats šo izrādi netiku redzējis, bet kollēgas apliecināja, ka Kalniņa mūzika bijusi vienkārša un uzdevumam piemērota. Augstie viesi ar Kārli Ulmani priekšgalā gan garlaikojušies, taču prezidentam tūliņ pielipusi „Lai līgo lepna dziesma!" uzveduma apoteozē. Ar to tad arī dziesmas liktenis un viņas turpmākā skanēšana bija izšķirts — tā kļuva par otru himnu blakus Baumaņu Kārļa „Dievs, svētī Latviju."

Par Jāņa Kalniņa dziesmu daudzi ir smīnējuši, zobojušies un to dažādi parodējuši, bet daudzi arī apskauduši autoru par tiem tūkstošlatiem, ko viņš saņēmis par savu darbu. Jāsaka, ka tā ir gluži veltīga varonība! Kalniņa „Lepnā dziesma" nebūt nav sliktāka par daudzām valstu un tautu himnām, tiklab pēc teksta kā mūzikālā satura. Ja tā būtu radusies Latvijas neatkarības pirmajos gados, to dziedātu ar sajūsmu katrā valsts dzimšanas dienā.

(Turpinājums sekos)

GĪRTS SALNAIS

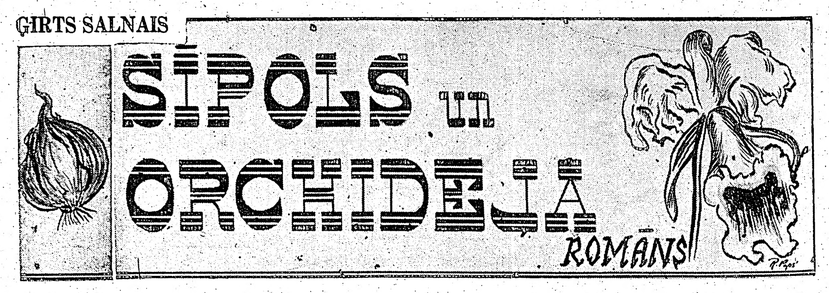

(144. turpinājums)

„Jūs esat dusmīga, kundze," Tenesijs sirsnīgi izmisis iesaucās. „Es jūs gribu glābt no ļauna un kauna, bet jūs esat dusmīga." Viņš dievišķā līdzjūtībā sasita plaukstas.

„Ko jūs gribat? Mani glābt?" Viņa ateerējās Briljantīna bridinājumu un nikumā iekoda lūpā.

Taču Tenesijs, pacēlis augšup delnas, šūpoja tās, un paspēris soli tuvāk, klusi sacīja:

„Vai jūs ievērojat, cik augsti vērtēju katru jūsu aizrādījumu? Neredzat? Vai man ir drēbes mugurā vai nav?"

Viņa klusēja.

„Labi, domājat par mani, ko gribat, bet te tas ir." Viņš paliecās uz priekšu un čukstēja: „Kundze, kāda persona man lika jūs izsekot."

„Ko?" viņa apjuka ne pa jokam.

„Nu, redzat, nu!" viņš izplēta rokas un paklanījās. „Bet jūs domājat — esmu nelietis. Nē, neesmu. Besiju arī vēl nemaz neesmu apreecējis. Nu, uz redzēšanos." Viņš pagriezās, lai ietu pilsētas virzienā.

Liliāna bija tā apstulbusi, ka nespēja domāt. Viņa traucās mājup. Bet tikko Liliānas auto iegriezās līkumā, Tenesijs pārskrēja tiltu un Gerriku māju pusē pametās patiltē. Tur viņam atradās pirms laiciņa pamests vecs lietus mētelis, uz kuŗa viņš nolēma pagulēt un laiciņu pasapņot, kaut tas bija grūti — viņu apsēda smiekli.

Liliāna, izkāpusi pagalmā no auto, vienu mirkli paļāvās neprātīgām dusmām. Pirmā doma bija tūdaļ padzīt Besiju, lai tā taisās projām ar savu priesteri, bet, ejot uz putnu kūti, saprāts atgriezās ātri, un viņa pusceļā apstājās.

— Galu galā, ko tāda meitene? Nebūs Besija, būs cita tāda pati.

Taču pašai tā ir gribējās apstrādāt savu galvu dūrēm. Jau tā pašai pietika nelaimju, nu pēkšņi par draugu izrādās auto Briljantīns, un aizdomās turētais nelietis gatavs klāt vaļā sirdi. Ar vesela cilvēka patmilību, nekādi nebija iedomājams, ka šie divi vīrieši varētu būt tik netīrās domās, ka . . .

— Ū . . . , — sašutums reibināja, bet nekādi nebija atvairāmas neskaidras baisas nojautas, it kā atrastos biezā mežā pirms pērkona negaisa. Aizdomās nokļuva pat Maikls. Kāpēc tam vajadzēja šorīt savest viņus kopā ar Pēteri un pirmajā izdevīgajā brīdī pamest vienus? — Bet nīgruma vietā piepeši radās bailes par Maiklu. Vai tā būtu vēlēšanās upurēties uz viņa puses?

Viņa neredzēja, ka Besija ar mazu cirvīti rokās parādījās un tūdaļ it kā atkrita atpakaļ kūts durvju vaļumā. Pa kantora logu izkāries grāmatvedis sauca pie tālruņa, izraudams Liliānu no sarežģītajām pārdomām.

Besija lēnī, lēni izšķieba galvu gar durvju stenderi un, trīsēdama bailēs, noskatījās saimniecei pakaļ, kā tā iegāja dzīvojamā ēkā.

— Uf, — meičas mugura bezspēcīgi pieplaka sienai; kājas vēl arvien trīsēja; piere bija sviedros. — Dzīve ir briesmīga, — viņa izdvēsa, pamazām atjēgdamās, un streipuļiem metās uz kūts tumšāko kaktu, kur iededzināja mazu elektrisko spuldzīti. Atklājās asiņaina ainava — kā bendes darbnīcā: no sijas lejup karājās stipra aukla, kuŗas cilpā ieāķētām kājām vēl mazliet šūpojās tītara ķermenis, kuŗa bezgalvainais, asiņainais kakla gals it kā tiecās vēl easniegt nocirsto galvu uz piemērota augstuma klucīša.

Besija izvilka no kakta papes kasti, valdīdama asaras. Nelabums žņaudza pakrūti. Viņa pirmoreiz mūžā zaga un pirmoreiz mūžā apzinīgi nokāva. Kā dārgu neaizmirstamu mantu viņa saudzīgi ietina beigto putnu laikrakstos un iesaiņoja. Nespēcīgām rokām iebīdījusi saini tumšajā kaktā, viņa nodzēsa uguni un sabruka uz bendes bluķa. Biezā krēsla remdināja pārmetumu spēku. Mazās nelabās domas zuda. Sirds iesila maigā siltumā.

— Ai, mīlestība, — viņa vēl skumji pūta. Bet cerības sildīja, un kāda neatvairāma, nedzirdama balss aicināja, aicināja.

— Ka tik nu prastu noplūkt un notīrīt, — sāka uzmākties bailes. Bija tik grūti panest domu, ka par katru neizrautu pūku no tītara miesas būtu jādzird Tenesija lamas. Un tad vēl bija jādomā par . . .

— Ai, transports, — bija atkal jāsaskumst. — Tīrais ērkšķu ceļš, — viņa drūmi domāja par vakara tumsu, kad uz Dūņupes pusi būs jāspraucas starp ērkšķainiem kazenājiem. — Bez ciešanām nekur netiksi, atcerējās vienu no mazās Beatrises pamācībām, piecēlās, iespļāva drusku saujās un ķērās pie stupes. Kas bijis, bijis, bet tīrībai jābūt!

☆

Lilīānai šķita, ka šī diena radusies tikai nelaimei un uztraukumiem. Jau desmit minūtes viņa klausījās ,kā Dags. Dillass izkrata savu — un tā vien likās — arī Kētes sirdi. Dags zvanīja no šīs valsts galvaspilsētas

„Mēs netiekam un netiekam nekur vairs uz priekšu," viņš žēlojās aizlauztu balsi. „Vēl pāris dienas — un mums būtu jābūt nogatavinātiem pēdējai cīņai. Bet ja jūs nevarat izlūgties no Gerrika kunga vēl drusku naudas, sabiedriski nepieciešamiem izdevumiem, Kēte var kļūt tikai skaistuma karalienes galma dāma. Viņa to neizturēs. Jau tagad sāk runāt nesakarīgi. Konkurentei ir par daudz laba prese. Un ja tad nu vēl Leonards izkrīt cauri. Es . . . es baidos, kundze."

„Jūs zināt, ka viss tas jums jāsaka Metuzālam," Liliāna atbildēja nikni.

„Es zinu to, es zinu, bet . . . Metuzāls negrib saprast, ka Kētei vēl vajadzīgi pāris parādes tērpi un..."

„Lai viņa prasa pati tēvam . . . "

„Viņai bail . . . Un jums taču mātes sirds, kundze. Jūs it labi varētu izrakstīt pati čeku, kas jums nenozīmētu itin neko; un mēs nevienam neteiktu. Nu, kam tur būs labāk, ja Kēte izgāzīsies un padarīs sev galu?"

„Bet kāpēc Kēte pati nezvana man?" (Pašnāvība lāgā neiederējās Kētes dabā, un Liliāna sāka šaubīties par milža vaimanu īstenumu.) „Vai — teiksim — neatraksta?" viņa vēl vilcinādamās piezīmēja.

„Viņai — jūs ticat, vai neticat, kundze — viņas nervi netur. Viņai bail. Viņai uznāk — nu — ļoti spontānas bailes. Lūdzami, lūdzami, palīdziet," otrs lūdzās.

„Nomieriniet viņu. Es padomāšu," viņa it kā padevās lūgšanām, lai tiktu beidzot no viņa vaļā. Par spīti Daga paša satraukumam žēlabas izklausījās tā kā pēc aplēstas izspiešanas. Liliānai visa pasaule pamazām sāka izskatīties netīra. Gribējās miera, bet kur to ņemt? Nebija, kam izkratīt pašas sirdi. Te kā glābiņš parādījās mazais Klods. Apseglojusi zēnam viņa poniju un savu jājamo zirgu, viņi devās pārraudzīt ganības.

TRĪSDESMIT PIRMĀ NODAĻA

Nodrošinājies ar lidmašīnas biļeti ceļojumam uz Eiropu, Ole iznāca no Starptautiskā ceļojuma kantora sabudināts, kā skolas zēns pirms svētku brīvlaika.

Ak, kas par priecīgu prātu!

Aberdīnas šaurās vecpilsētas ielas trokšņu kakofonija viņa ausij skanēja kā putnu koŗi Igaunijas bērzu birztalās. Galvā domas pašas par sevi dalījās it kā divās patstāvīgās pasaulēs: vienā pusē kāds kaut ko skaitīja un lēsa, kā mēchanizētas grāmatvedības nodaļā, otrā maigākākās un jautrakās pagatnes ainavas — kā pasaku filmā jaucās ar pārdrošām, nesaprātīgām, valšķīgām iecerēm. Un sirds bija pilna dīvaina skanīguma. Gribējās dziedāt.

Ticis ārā no iekšpilsētas burzmainās satiksmes, inženieris brauca mājās svilpodams ,vairīdamies no uzbāzīgās dominas, ka ar draugu un māsu bez mazas saraušanās netiks cauri. Pašu kaitināja Pētera naīvā aizraušanās ar kolledžas projektu. Olem izskatījās, ka Pēteris, neizskaidrojamā īdzībā kļuvis drusku par karstu un strauju uz sauszemes. Drusku priecināja, ka ne draugs, ne māsa nav mājās gaidāmi agrāk par pievakari, un būs diezgan laika, lai sagatavotos uz izskaidrošanos. Taču, kad Ole pavēra dzīvokļa durvis, labās cerības bija vējā. Pēteris viesistabā bija apkrāvis zīmējumiem visu, kur vien bija vieta. Inženieris sagatavojās redzēt ugunsgrēku, saskābušu seju, bet no pirmā acu uzmetiena pamanīja, ka draugs laistās vienos priekos.

Ole nepaspēja pavērt muti, kad otrs jau sauca:

„Vari uzminēt, kas noticis?"

Inženieris klusēja.

(Turpinājums sekos).

PALMA HO 1 3670

G. Batcheller, Broker — 33 Fairview Blvd.

VISU DIENU no plkst. 6 rītā līdz 12 vakarā

NEMAKSĀJIET VELTI IRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS IPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW: divstāvu 8 istabu dubultķieģeļu māja, 2 virtuves, ūdens - ellas apkure, privāts iebraucamais ceļš, garāža. Kopīgā cena $18.500,-, iemaksa $5.000,-. Kanādiešu īpašums.

DANFORTH - BROADVIEW: divstāvu 6 istabu dubultķieģeļu māja, ellas apkure. Garāža. Kopīgā cena $13.500,-, iemaksa $2.000,-. Izdevīgas obligācijas.

O'Connor Dr. - HOPEDALE: Jauna, moderna atsevišķa dubultķieģeļu māja, 6 istabas, ūdens - ellas apkure, 2 vannas istabas, garāža. Iemaksa $3.500,-, atlikums uz vienu atklātu 10 gadīgu obligāciju.

PALĪDZAM SAGĀDĀT NAUDU IZTRŪKSTOŠAI IEMAKSAI UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM BEZ BANKAS STARPNIECĪBAS UN BEZ GALVINIEKIEM, JA JUMS IR $300,- VAI VAIRĀK IEMAKSAI. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLE VISĀ PILSĒTĀ.

IESVĒTĪBĀM KRĀŠŅAS ZIEDU UN LATVISKU DĀVANU VEĻTES.

LOTUS PUĶU VEIKALĀ

802 BATHURST IELĀ, PIE BLOOR

LE 3-3884 Toronto

AUSTRA ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St., W,. Toronto pie Grace, LE 5-6792

A. EGLĪTIS —

RADIO un TELEVĪZIJAS VEIKALS - DARBNĪCA

IERIKO TV ANTENAS. Atvērts līdz plkst. 9 vakarā 6 dienas.

IZĪRĒ TV par $8,- MĒNESĪ.

161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 7-1401

DĀMU FRIZIERSALONS

ERNA SILĀRE

428 St. Clarens Ave., Toronto, Ont.

Tel.: LE 1-5937 (BLOOR — LANSDOWNE)

ZELTKALIS

ANTONS KIVLENIEKS (KALUPE JEWELLERS)

gatavo un labo rotas sidrabā, zeltā, platīnā, latviskas, ar dzintariem, krāsainiem akmeņiem un dimantiem.

Grāmatas par b r ī v u 10% apmērā no rotu pirkuma vērtības.

Zvanīt katrā laikā HO 3-1008.

19 Pretoria Ave. Toronto 6 Ont.. Canada.

MODEL DĀMU FRIZIERSALONS

VIJA GRIMBA

109 Moberly Ave., Toronto, Ont. Tel. OX 4-0464

DANFORTH — WOODBINE, 2. stāvā.

HALLS

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

Ziedi katram gadījumam.

Brīva piegāde ik dienas, arī vakaros un svētdienās.

1278 Bloor St., W., Toronto, Ont.

LEnnox 2-1102
2-1103
2-1104

ZIGFRIDS ART POTTERY

ZIGFRĪDA JURŠEVSKA

KERAMIKAS DARBNĪCA - VEIKALS

1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6 - 8188

vienā tramvaja pietura rietumos no Lansdowna.

Krājumā latviska un moderna keramika.

Pieņem arī pasūtinājumus dažāda veida keramikas izstrādājumiem.

MURRY'S DRUG STORE E. GALDIŅA 3108 Dundas St., W. Toronto, RO 7-3468

Zāļu pagatavošana. Bezmaksas piegāde mājās. Kosmētika.

Filmas. Sūtām medikamentus uz Latviju.

OLGA INTS

DĀMU FRIZIERSALONS

820 Danforth Ave. (Pape - John)

HO 5-4388, Toronto.

Apavus, drēbes, tekstilpreces

LAMPERT & POLIMEX LTD. LONDON

Medikamentus, pārtiku un citas lietas

DĀVANU SAIŅI UZ LATVIJU

VAI CITĀM ZEMĒM SASNIEGS JŪSU NORĀDĪTO VIETU ĀTRĀK UN DROŠĀK, ja sūtāt caur L o n d o n u.

Angļu preces ir patikamākās Austrumeiropas zemēs. Mēs garantējam par katras paciņas saņemšanu. Muita maksājama Londonā, lai jūsu draugus vai radus neapgrūtinātu ar maksājumiem. Cenas angļu mārciņās.

10% ATLAIDE

klientiem, kas atsauksies uz šo sludinājumu līdz 31. jūlijam. Nekavējoties pieprasiet mūsu cenrāžus.

RAKSTIET LATVISKI:

LAMPERT & POLIMEX LTD.

47 Harrington Rd., London, S. W. 7, England

SAIŅI UZ PSRS UKRAINU, LIETUVU, BALTKRIEVIJU, LATVIJU, IGAUNIJU UN CITĀM ZEMĒM.

Pārliecinieties paši par mūsu firmas kārtīgu un rūpīgu apkalpošanu.

GENERAL PARCEL and TRAVEL Co., INC.

(LICENCĒJUSI PSRS),

135 WEST 14th ST., NEW YORK 11, N. Y., TEL.: CHelsea 3-2583

MŪSU NODAĻU ADRESES: 116 EAST 7th STREET, N. Y. C., Tel. YU 2-0380

132 FRANKLIN AVE., HARTFORD, CONN.

332 FILLMORE AVENUE BUFFALO 6, N. Y. Tel. MOhawk 2674 (BUFFALO)

900 LITERARY RD., CLEVELAND 13, OHIO. Tel.: TOwer 1-1461

11339 JOS. CAMPAU, DETROIT 12, MICH. Tel. TOwnsend 9-3980

632 W., GIRARD AVE., PHILADELPHIA 23, PA., Tel. WAlnut 5-8878

Visāda veida informācijas saņemšanai par sūtījumiem jūsu draugiem un piederīgajiem, kontaktējiet mūsu firmas jums tuvumā esošās nodaļas vaditājus, kas ir kompetenti un pieklājīgi; tie jums sniegs visu vajadzīgo informāciju.

Mūsu lielā un plašā firma ir apkalpojusi tūkstošiem klientu, pievēršot tiem vislielāko uzmanību.

100%-īga garantija tam, ka katrs sūtījums tiks piegādāts saņēmējam.

Pasūtinājumi tiek izpildīti 48 stundu laikā.

Pakas pienāk saņēmējiem 6—7 nedēļu laikā;

ja sūta pa gaisa pastu, 7—12 dienās sūtījums sasniedz saņēmēju.

Varat rēķināties, ka līdz pļaujas laikam tagad izsūtītā paka nonāks saņēmēja rokās.

Mūsu noliktavās ir lielā izvēlē augstvērtīgi pārtikas produkti, kā sviests, tēja, kafija, taukvielas, rīsi, šķiņķi u. c. Tāpat arī manufaktūras preces: vilnas materiāli, mākslīgie zīdi, visāda veida ādas preces, kabatas lakati, apavi, pulksteņi u. c. par zemākām cenām.

Iegaumējiet, ka mēs speciālizējamies visādos veidos, kas attiecas uz paku sūtīšanu.

LATVIEŠU VEIKALS — THE SPRIGG MARKETERIA

Pārtika — Delikateses

- SVAIGA GAĻA
- AUGĻI — SAKNES
- EIROPAS KONSERVI
- SIERI UN MAIZES

113 Roncesvalles Ave.

Sunnyside rajonā Toronto

Tel. LE 4-2515

A. & M KULAIŅI

ĀDAS SAIŅIEM ĀDAS

sūtīšanai piederīgajiem dzimtenē.

VISĀDA VEIDA ĀDAS KURPĒM un ZĀBAĶIEM LIELĀKĀ IZVĒLE KANADĀ PAR VAIRUMTIRDZNIECĪBAS CENĀM.

ENCHIN LEATHER SUPPLIES

466 BATHURST ST (dienvidos no College), TORONTO.

Atvērts darbdienās, sestdienas ieskaitot.

Ing. M. MARDI

AUTOVADĪŠANAS SKOLA

490 COLLEGE ST., TEL. WA 4-8219, TORONTO.

Pilns apmācības kurss braukšanai un rakstveida pārbaudījumam. Braukšanas apmācība ar 1958. g. auto.

BIROJĀ: EM 6-5434 MĀJĀS: ME 3-5518

Visāda veida padomus un pakalpojumus juridiskos jautājumos sniedz

JOHN KUZMOCHKA, B. A.

Barrister, solicitor & notary

4 ALBERT ST (otrā. stāvā), TORONTO, ONTARIO

AUTO VADĪŠANAS SKOLA

BALTIC

AUG. MASINGS

Visiem kursantiem garantēju atļaujas. Automatiskās un standarttransmisijas.

79 Indian Gr., telef.: RO 9-6612, RO 2-4558

Pieņemu pasūtinājumus audumiem VIENMĒR KRĀJUMĀ:

plecu lakati, galvas lakati, latviski spilveni un sedziņas.

HANDWEAVING Studio

VELTA VILSONS, 76 Avenue Rd., Toronto

Tel. WA 2-1315

VĒRTĪGAS GRĀMATAS

K. Kundziņa redakcijā DIEVA IZREDZĒTI ..... ies. $3.40

K. Kundziņa LAIKI UN LIKTEŅI ..... ies. $3.00

L. Bērziņa MŪŽA RITS ..... ies. $3.40

Par atsevišķas grāmatas pārsūtīšanu pa pastu jāpiemaksā 15¢. Ja pasūtina visas trīs, tad pasta izdevumi nav jāmaksā.

DV GRĀMATNĪCA,

123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada.

IECELOŠANAS, IZCE.. ŠANAS vizu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanu legalizācijas un citas lietas administratīvās iestādēs kārto

ALEKSANDRS KĀNBERGS

596 Sherbourne St., Toronto (pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

1001

drēbju paraugi kungu un dāmu drēbniecībā. Labākie angļu audumi ar pieņemamu cenu katra kabatai. Garantēts darbs. Tīrīšana un krāsošana

A. SILAVS

415 Dundas St., E., Toronto (pie Parliament St.). Tel EM 4-0089.

Atvērts no plkst. 8—8 vakarā.

KLAVIERU BŪVETĀJS

A. KLAVIŅŠ

skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieru pirkšanā.

90 London St., Toronto

Tel.: LE 3-8609

Pastāvīgi krāj. lietotas klavieres

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

Notariāta birojs

visāda veida notariāliem pakalpojumiem

atvērts otrdienās no pl. 6—9 v.; citās dienās iepriekšēja pieteikšanās.

316 HARBORD ST., TORONTO. LE 4-8447.

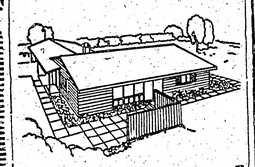

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

REAL ESTATE

INSURANCE

MORTGAGES

316 Harbord St., tel. LE 4-8447, Toronto

Piedāvā mājas, veikalus, apbūves gabalus visos pilsētas rajonos; farmas visā Ontario.

— Palīdz aizdevumu un obligāciju sagādē. — Apdrošina automobiļus, mājas, mēbeles, kažokus, vērtslietas, slimības un nelaimes gadījumiem, zādzības u. c.

ASTRAS APGĀDA

IZDEVUMI

Lasiet un dāviniet vērtīgas grāmatas:

Dz. Freimaņa romāns V I Ļ Ņ I	$3,30
Ortega Y Gasset esejas MEDITĀCIJA PAR MĪLESTĪBU	$3,35
K.Raudives romāns NEREDZAMĀ GAISMA	$3.90
J. Klīdzēja stāsti V I Ņ A S un V I Ņ I	$3.35
Z. Mauriņas esejas PILSĒTAS UN CILVĒKI	$3.45
" " " CILVĒCES SARGI	$3.50
" " " ZIEMEĻU TEMAS	$3.25
" " romāns TĀLĀ GAITA	$4.00

DV GRĀMATNĪCA

123 HURON ST., TORONTO, ONT.

Iris LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

588 BLOOR ST., W., TORONTO. LE 1-5665

★ Gaumīgas līgavu buķetes.

★ Griezti ziedi un podu puķes.

PIEGĀDE MĀJĀS. Tel. mājās HO 1-5213

Izgatavo

ADRESES, DIPLOMUS, SKATLOGU KARTES UN CITUS KALIGRAFISKUS DARBUS.

TELEFONS HU 3-5531, TORONTO.

Vislētāk — vislabāk — vissteidzīgāk

Naudu UZ Latviju-USSR

10 rubļi par $1.—

Nodeva $5.— līdz $50.—

EKSPRESS SŪT 2 NEDĒĻAS

PILNĪGA GARANTIJA

PIESŪTA KVITES.

GRAMERCY

744 Broad St.,

Newark 2 New Jersey, USA

Licensed by Dept. Banking and Bonded.

Dr. M. KOSOWSKI

uzsāk praksi.

SPECIĀLISTS:

SIEVIEŠU SLIMĪBĀS un DZEMDĪBU PALĪDZĪBĀ.

Neauglības ārstēšana.

611 BLOOR ST., W., (Palmerston stūrī), Toronto

Vizītes pēc norunas. Zvanīt: LE 5-7434, vai LE 6-1470

V. KUČĀNS,

Kungu un dāmu drēbnieks,

115 COLBECK ST., TORONTO,

Tel.: RO 6-7038

A. E. KERSON

BARRISTER, SOLICITOR, NOTARY PUBLIC

229 YONGE ST.

Room 203

EM 4-3141, TORONTO

Runā vāciski un krieviski.

Mūsu laikraksta pārstāvis ANGLIJĀ

G. ZARIŅŠ,

11 Alexandra Gdns,

London, N. 10. Tel. TUD 0871,

pieņem un sniedz informāciju, pieņem jaunus abonentus, kā arī abonementu pagarinājumus.

UKRAINSKA KNYHA

JAUNA ADRESE — 962 BLOOR ST., W.

Darba laiks no pirmdienas līdz sestdienai no pl. 9—6 v, bet piektdienās no pl. 9—9 v.

VIENĪGAIS UZŅĒMUMS KANADĀ, KURŠ SŪTA SAIŅUS TIEŠI UZ PADOMIJU. TE NAV STARPNIECĪBAS. TĀPĒC PIEGĀDE IR ĀTRĀKA, JO SAIŅI TIEK SŪTĪTI TIEŠI. TIE IR APDROŠINĀTI PRET PAZUDUŠANU UN BOJĀJUMIEM.

Muita un citi izdevumi samaksājami šeit. Saņēmējam nav jāmaksā nekas. Nosūtītājs saņem parakstu no saiņa saņēmēja.

Saiņu daudzums nav ierobežots, bet tikai tā svars nedrīkst pārsniegt 20 mārciņu. Jūs varat sūtīt pašu iepirktas mantas . . . , kas dabūjamas mūsu uzņēmuma veikalā par lētām cenām.

Saiņos var sūtīt visādas drēbes, tekstīlmateriālus, apavus, ādas, medikamentus, pārtiku un daudz citu priekšmetu.

Sestdien, 1958. gada 5. jūlijā, 54. n-rs.

No ZVIEDRIJAS pianistes IRĒNAS DUNKELE un vijolnieka ALFREDA DUNKEĻA

Piektdien, 11. jūlijā, pl. 8.30 vak., Sv. Andreja baz Toronto. ★ Programm

Ieeja $1.50 un $1.-. Bērniem ieeja brīva. Studen

RUDOLFA BLAUMAŅA 50. PIEMIŅAS

KOPOTU RAKSTU pēdējie sējumi ir visās grā

Apgādam krājumā vēl nedaudz pilnu komp 12 sējumi — cena $45.00

IZNĀCIS Feliksa Hucha lielais biografiskais r

VARENAIS BĒTHOVE

I un II grāmatas lielā greznā kopsējumā — Dāvanu cena $8.00, pasūtinot apgādā. 20% atlaide

vai

maksājot pilnu cenu, katrs saņem pēc izvēles 1 gr brīvu līdz $4.00 vērtībā no zemāk minētām, vai citām

A. Rupaiņa vēst. rom. — MĀRA MOSTAS I ....

A. Niedars rom. — PIE AZANDAS UPES ....

stāsti — PASAULES PLAUKSTA, Soikāna

Andr. Niedars rom. — KAD MĒNESS DILST ...

Dž. Londona rom. — JŪRAS VILKS ....

Andrieva Niedras traģiskais romān

SIKSPĀRNIS

glītā sējumā, cena $3.90, apgādā 20% atla

Tikpat traģiska, kā rakstnieka paša dzīve, ir arī v rie darbi, kas ievadīja romānu laikmetu latviešu

Katram auto braucējam ir nepieciešams l

Rand Mc Nally — ROAD AT

Visu statu, pilsētu, Kanadas un Meksikas ceļu ka tālumiem un diagrammām. Plašākais kontinenta Cena $1.75 plūs 15¢ pasta izdevumiem.

LATVIJAS VALSTS 40 GADU ATCEREI SAGA K. Ķēkabsona lielo biografisko romānu par Latvij valstsvīra Zigfrīda A. Meierovica dzīvi un

KRISTINE un ZIGFRĪ

Pasūtinājumiem apgādā parastā atlaid

CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA, iesiets ..... Latviešu zinātnieku kopdarbs, bagātīgi illus

SMITH - CORONA, Super - Silent, angļu - latvi rakstāmmašinas ..... atlaide 20%. Labākā ASV mašina. Nosūtām arī u

LATVJU GRĀMATA, P. O. BOX 332, WAVERL

AUTO LABOŠANAS DARBNĪ

Pilnīgi mēchanizēta iekārta

OLD RIGA GARA

2¼ jūdzes austrumos no Homer Bridge uz 8.

DABŪJAMI ARĪ ATSPIRDZINĀJUM

ST. CATHARINES R. R. 4. īpašnieks JĀNIS K tel.

MELROSE DELICATES VEIKALS

3366 YONGE ST. (ziemeļos no Lawren

Lielā izvēlē A. KRISTAPSONA gaļas produktu iz un vācu darbnīcu ražojumi. Tortes, ābolkūkas un jos cepumus gatavo Rīgas Otto Švarca ilggadīg — meistars - konditors.

Pasūtinājumus var nodot pa tālr. HU 9-47

ZELMA

Saiņus uz LATVIJU, LIETUVU, IGAU KRIEVIJAS zemēm sūtiet piederīgaj draugiem ar

SAKAS PARCEL SERV

kas tos nosūta caur Ukrainska Kn 755 Barton St., E., Hamilton, O Tel.: LI 4-7239

Jūsu saiņi ir APDROSINĀTI, garantējam to Varat sūtīt pārtiku, drēbes, medikamentus, apavus 4 līdz 17 mārciņām. Muitas izdevumus nokārto UK KNYHA. Mūsu jaunajā, plašajā veikalā ir iespēj apavus, ādas jakas, lakatus un citas mantas. I uzvalku drānas, sākot ar $8,- vienam uzvalkam. Vi mi kā vienkrāsaini, tā angļu svītrotie. Mums ir z nas un flaneļa drānas, kā arī vajadzīgie pie Ātra un laipna apkalpošana. Veikals atvērts no pl līdz 7 vakarā, no otrdienas līdz sestdienai

---

KLAUSIETIES

LATVIEŠU MŪZIKU

LATVIEŠU ZIŅ

LATVIEŠU FIRMU PAZIŅOJUM

LATVIEŠU RADIO RAIDĪJ

Otrdienu vakaros no pl. 8,30—9,00.

CHLO - RADIO RAIDĪ VIĻŅA GAĻU

LONDON ST.

No ZVIEDRIJAS pianistes IRĒNAS DUNKELES un vijolnieka ALFREDA DUNKEL

KONCERTS

Piektdien, 11. jūlijā, pl. 8,30 vak., Sv. Andreja baznīcas sarikojumu zālē (Carlton - Jarvis) Toronto.

☆ Programma VELTĪTA JAUNA MEDIŅA DARBIEM.

Ieeja $1.50 un $1,-. Bērniem ieeja brīva. Studentiem puscenas. DV TORONTO NODAĻA

RUDOLFA BLAUMAŅA 50. PIEMIŅAS GADS

KOPOTU RAKSTU pēdējie sējumi ir visās grāmatnīcās.

Apgādam krājumā vēl nedaudz pilnu komplektu.
12 sējumi — cena $45.00

IZNĀCIS Feliksa Hucha lielais biografiskais romāns

VARENAIS BĒTHOVENS

I un II grāmatas lielā greznā kopsējumā — Dāvanu grāmata, cena $8.00, pasūtinot apgādā 20% atlaide

vai

maksājot pilnu cenu, katrs saņem pēc izvēles 1 grāmatu par brīvu līdz $4.00 vērtībā no zemākminētām, vai citām krājumā:

A. Rupaiņa vēst. rom. — **MĀRA MOSTAS I**	$4.00
A. Niedars rom. — **PIE AZANDAS UPES**	$3.50
stāsti — **PASAULES PLAUKSTA**, Soikāna ill.	$3.40
Andr. Niedars rom. — **KAD MĒNESS DILST**	$3.60
Dž. Londona rom. — **JŪRAS VILKS**	$3.60

Andrieva Niedras traģiskais romāns

SIKSPĀRNIS

glītā sējumā, cena $3.90, apgādā 20% atlaide.

Tikpat traģiska, kā rakstnieka paša dzīve, ir arī viņa literārie darbi, kas ievadīja romānu laikmetu latviešu literatūrā.

Katram auto braucējam ir nepieciešams lielais

Rand Mc Nally — ROAD ATLAS

Visu statu, pilsētu, Kanadas un Meksikas ceļu kartes ar attālumiem un diagrammām. Plašākais kontinenta izdevums. Cena $1.75 plūs 15¢ pasta izdevumiem.

LATVIJAS VALSTS 40 GADU ATCEREI SAGATAVOJAM K. Jēkabsona lielo biografisko romānu par Latvijas spožākā valstsvīra Zigfrida A. Meierovica dzīvi un darbu

KRISTĪNE un ZIGFRĪDS

Pasūtinājumiem apgādā parastā atlaide.

CROSS ROAD COUNTRY — LATVIA, iesiets $12.50
Latviešu zinātnieku kopdarbs, bagātīgi illustrēts.

SMITH - CORONA, Super - Silent, angļu - latviešu rakstāmmašīnas $147.87,
atlaide 20%. Labākā ASV mašīna. Nosūtām arī uz Kanadu.

LATVJU GRĀMATA, P. O. BOX 332, WAVERLY, IOWA.

AUTO LABOŠANAS DARBNĪCA
Pilnīgi mēchanizēta iekārta

OLD RIGA GARAGE

2½ jūdzes austrumos no Homer Bridge uz 8. auto ceļa.

DABŪJAMI ARĪ ATSPIRDZINĀJUMI.

ST. CATHARINES — īpašnieks JĀNIS KREINĀTS,
R. R. 4. — tel. MU 2-8028

MELROSE DELICATESSEN
VEIKALS

3366 YONGE ST. (ziemeļos no Lawrence ielas)

Lielā izvēlē A. KRISTAPSONA gaļas produktu izstrādājumi un vācu darbnīcu ražojumi. Tortes, ābolkūkas un visus pārējos cepumus gatavo Rīgas Otto Švarca ilggadīgais amata meistars - konditors.

Pasūtinājumus var nodot pa tālr. HU 9-4749.

ZELMA BELTE

Saiņus uz LATVIJU, LIETUVU, IGAUNIJU un KRIEVIJAS zemēm sūtiet piederīgajiem un draugiem ar

SAKAS PARCEL SERVICE

kas tos nosūta caur Ukrainska Knyha,
755 Barton St., E., Hamilton, Ontario
Tel.: LI 4-7239

Jūsu saiņi ir APDROŠINĀTI, garantējam to piegādi. Varat sūtīt pārtiku, drēbes, medikamentus, apavus, svarā no 4 līdz 17 mārciņām. Muitas izdevumus nokārto UKRAINSKA KNYHA. Mūsu jaunajā, plašajā veikalā ir iespējams dabūt apavus, ādas jakas, lakatus un citas mantas. Lielā izvēlē uzvalku drānas, sākot ar $8,- vienam uzvalkam. Vilnas audumi kā vienkrāsaini, tā angļu svītrotie. Mums ir zīda, kokvilnas un flaneļa drānas, kā arī vajadzīgie piederumi.

Ātra un laipna apkalpošana. Veikals atvērts no plkst. 10 rītā līdz 7 vakarā, no otrdienas līdz sestdienai.

KLAUSIETIES

LATVIEŠU MŪZIKU

LATVIEŠU ZIŅAS

LATVIEŠU FIRMU PAZIŅOJUMUS

LATVIEŠU RADIO RAIDĪJUMOS

Otrdienu vakaros no pl. 8,30—9,00.

CHLO — RADIO RAIDĪTĀJĀ
VIĻŅA GARUMS 680
LONDON — ST. THOMAS

TAUTIETEI

brīvs ceļojums

divi mēneši pa Kanadu pret saimniecības vadību ceļojumā.

Vēstules sūtīt Latvijas Amerikā birojā, 123 Huron St., Toronto, Ont. Tautietim. Of. Nr. 594.

ZELTENĪT!

Dzīve ir īsa kā ziedoņa rīts! Ja Jums ir vēlēšanās pēc patiesa, sirsnīga drauga, baudīt šo īso dzīvi kopīgi, tad lūdzu atbildiet, jo pazīšanās trūkuma dēļ vēlos ar Jums iepazīties. Varat būt vecumā līdz 35 g. Nemeklēju mantu - bagātību, bet Tevi - patik. rakstura. Flirts izslēgts. Klusu ciešana — goda lieta! Vēstules ar īsu personas aprakstu un foto pirmajā adresēt šīs avīzes kantorim —

Tautietim. Of. Nr. 593.

PĀRDODAMA
vasarnīca
SIDRABENĒ.

Zvanīt no pl. 8 rītā — 8 vak.
LE 2-4028, Toronto.

MŪSU LAIKRAKSTA GALVENAIS PĀRSTĀVIS ČIKĀGĀ

OTTO KROLLS,

800 S. Halsted St., Hull House,
Chicago 7, Illinois, USA.
Tel. MOnroe 6 - 5399

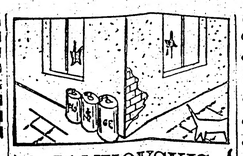

I. JANKOVSKIS

Real Estate & Business Broker
LE 6-0143

Mājas,
Veikali,
Apbūves gabali.

Hipotēku un aizdevumu sagāde. Padomi māju pirkšanas un pārdošanas jautājumos katrā laikā.

93½ Roncesvalles Ave.
Toronto, Ont.

Ārste zobu slimībās

Zigrida Altraka

atklāj savu privātpraksi
TORONTO,
303 WILLOW AVE.
(pie Kingston Road)
tel. OX 1-6178

Pieņem iepriekš sazinoties pa tālruni.

J. KREIĻA
FOTO STUDIJA

Izdara uzņēmumus iekš- un ārpus studijas, izgatavo bildes pasēm, apliecībām, kā arī pārfotografē un palielina dokumentus un bildes. Amatieru filmas attīsta un kopē. Uzņēmumus līdz iepriekš pieteikt

HO 6-3800, 445 Pape Ave.

C. G. TODD LTD.

REAL ESTATE

Aizdevumu sagāde. Lielākais nekustamu īpašumu pirkšanas un pārdošanas birojs Hamiltonā.

418 MAIN ST., E., HAMILTON.

OJĀRS IEVIŅŠ. — Tel. JA 8-6336. — VALDIS TUKLERS.

MEKLĒJU

ZĪLĪTI ŽANI GUSTAVU,
dz. 11. IX. 1899. g.,
no Kursīšu pagasta,
un
bij. 22. bataljona kaprāli

JĀNI SENKĒVIČU,
no Valdemārpils.
Ziņas no piederīgiem.

Rakstīt: Karl SMITH,
24 BRISCOE ST., W.,
LONDON, ONT., CANADA.

Dufferin - King rajonā
ar 15. jūliju izīrējama

MĒBELĒTA ISTABA un VIRTUVE

(sētas pusē, otrā stāvā, ar balkonu). Uz vēlēšanos garāža.
Zvanīt pēc pl. 6 vak.

LE 2-2208, Toronto.

Broadview-Danforth raj.
izīrējama istaba ar virtuvi (gāzes plīts, silts un auksts ūdens). Parkošanas iespējas.
Zvanīt pēc plkst. 2 p. p.
HO 6-5126, Toronto.

SVEICIENS DZIESMU SVĒTKOS

LITTLE RIGA
Delicatessen

343 RONCESVALLES AVE., TORONTO

Juris Dzeguze

LATVIEŠU PUĶU SALONS

C A L L A

727 Danforth Ave., pie Pape,
tel. HO 6-9911, Toronto.

Krāšņi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem. ☆ Bagātīgā izvēlē griezti ziedi. ☆ Podu puķes. ☆ Zaļumi un tropiskie stādi.
Sudraba un dzintara rotas lietas.
Tautiskie audumi. ☆ Keramika.
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.
Mēs piegādājam mājās.

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA

FARMACEITS T. KRAUMANIS

no savas aptiekas Cobourg, Ont., 22 King St., W.
Tel. FR 2-3433

UZMANĪBU! — UZMANĪBU!

TORONTO INVISIBLE WEAVERS

Ipasniece Anna Goba

212 Wellesley St., East, Toronto. Tel. WA 2-2396

Labo kožu saēstas, izdedzinātas vai saplēstas visāda veida drēbes.

GARANTĒTS PIRMKLASIGS DARBS

The Dahlia Beauty Salon

408 Danforth Ave., Toronto.

MATU un SEJAS KOPSANA. ILGVIĻŅI.
MODERNAS FRIZŪRAS. MANIKIRS.
Ērtas, labi vēdinātas telpas.
Mūsu darbinieces runā latviski.

Tel.: HO 3-4262.

GLOBUS CO.

1646 Queen St., W.,
Toronto, Ont. Tel. LE 4-1722

DĀVANU SAIŅI UZ LATVIJU

Kādēļ pārmaksāt, ja varat ietaupīt 25—30%, sūtot saiņus ar mūsu firmas starpniecību. Salīdziniet mūsu cenas un paši par to pārliecināsities.
Mēs garantējam saiņu piegādi uz Baltijas valstīm. Mūsu cenās ietilpst preču izmaksa, muitas un citi izdevumi.
Saņēmējiem nekas nav jāmaksā.

MŪSU SPECIĀLSAINIS

1. 3½ jardi augstas kvalitātes angļu tiras vilnas uzvalku drānas;
2. 3 jardi tiras vilnas, ļoti labs materiāls vīriešu vai sieviešu mēteļdrānas;
3. Viens tiras vilnas sviters kungiem vai dāmām vai 8 kv. p. ļoti labas virsādas kurpēm vai zābakiem;
4. Viena vilnas šalle 56" x 56" ar ornamentiem vai 2 mārc. zoļādas diviem pāriem kurpju;
5. Viena vīriešu šalle;
6. Divi krāsaini kabatlakatiņi.

ŠĪ SAIŅA CENA, VISU IESKAITOT, ... $67.50

Labprāt pieņemam arī pasūtinājumus no ASV.
Mēs sūtām pārtikas saiņus svarā līdz 44 mārciņām.
Pieprasiet mūsu cenrāžus.

Pieņemam nosūtīšanai arī jūsu pašu sagatavotus saiņus ar jaunām mantām sūtīšanai uz Baltijas valstīm. Saiņus varat piesūtīt pa pastu vai nodot personīgi. Mēs sniegsim jums sīkus paskaidrojumus par muitas u. c. izdevumiem.

PARSŪTAM VISĀDA VEIDA MEDIKAMENTUS.

Pasūtinājumus pieņem arī „ORBIS" aģentūra
3650 St. Lawrence Blvd., Montreal, Que.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y.

Dziesmu svētku dievkalpojums sestdien, 5. jūlijā, pl. 10 no rīta Adventa luterāņu baznīcā, Brodvejā pie 93. ielas, Manhetenā. Mācītāji: R. Zariņš un A. Ozols; solisti A. Dunkels, vijole (viesis no Zviedrijas) un Ženija Bērzkalne, soprāns, dziedās draudzes koris, diriģents Bruno Skulte, pie ērģelēm Jānis Norvilis no Kanadas.

Svētdien, 6. jūlijā būs trīs dievkalpojumi: pl. 9 rītā Bronksas sv. Toma baznīcā, māc. P. Nesaule, māc. A. Ozols. Soliste K. Bidiņa, soprāns;

pl. 11.15 Betlemes baznīcā Bruklinā, spredikos viesis; māc. R. Zariņš;

pl. 2 dienā Mūsu Pestītāja baznīcā, Port Vašingtonā viesis.

Vasaras **dievkalpojumi:** Betlemes baznīcā katru svētdienu, sākums pl. 11.15: 13. jūlijā māc. R. Zariņš, 20. jūlijā prāvests K. A. Birznieks, 27. jūlijā prāvests K. A. Birznieks, 3. augustā māc. A. Anševics.

Nometnē, draudzes lauku īpašumā pie Elka Parka, jūlijā un augustā brīvdabas dievkalpojumi katru svētdienu pl. 11.00; 13. un 20. jūlijā māc. A. Ozols. Lietainā laikā dievkalpojumi notiks tanī pašā laikā jaunās saimniecības ēkas lielajā zālē.

Draudzes kanceleja draudzes namā atvērta darbdienās, izņemot pirmdienas, no pl. 11-1; otrdienās un piektdienās arī no pl. 6—8 vakarā. Draudzes locekļi savas vajadzības var kārtot svētdienās pēc dievkalpojumiem. Pirmdienās kanceleja slēgta. Tel. SO 8-7721.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Cīņas draudzē, 5015 W. Ferdinand St.

Svētdien, 6. jūlijā, pl. 9,30 dievkalpojums. Māc. A. Rautenšilds.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev. - lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p.p.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev. - lut Mieŗa draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W., Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 2-2420.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Lansing Kolledžas lut. baznīcē mēneša 1. svētdienā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Cīņas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p.p.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9,30—12,30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave. katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu. pl. 2,00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mītulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont. tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 6. jūlijā bērnu nometnes atklāšana Sidrabenē. Svētbridis pl 5.00 p.p.

Svētdien, 13 jūlijā, pl. 11.00 dievkalpojums sv. Andreja baznīcā.

Svētdien, 20. jūlijā, pl. 11.00 dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 27. jūlijā, Bērnu svētki Sidrabenē.

Kičenerā. Svētdien, 13. jūlijā, pl. 3 pp. dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

6. jūlijā brīvdabas dievkalpojums un jauniešu nometnes atklāšana Saulainē.

13. jūlijā, plkst. 3 p.p. Sv. Jāņa baznīcā Jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu.

20. jūlijā dievkalpojums Saulainē.

27. jūlijā, plkst. 9 no rīta dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

3. augustā dievkalpojums Saulainē.

10. augustā, plkst. 9 no rīta dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

17. augustā dievkalpojums Saulainē.

24. augustā, plkst. 9 no rīta dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Brieģis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

Svētdien, 6. jūlijā, pl. 2 pp. dievkalpojums.

Svētdien, 20. jūlijā, plkst. 2 p. p. iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu.

Bramptonā Latviešu ev. - lut. draudzē 27. jūlijā, plkst. 1,30 p. p. iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu Grace United baznīcā.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 33th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S.

Hamiltonas baptistu baznīcā, Stanley Ave. un Locke ielas stūrī, telefons NO 2-7875.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel. CE 2-2385.

Māc. Ed. Kerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3284.

Sadberijā svētdien, 6. jūlijā, plkst. 13,30 Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.) dievkalpojums.

Norsbejā svētdien, 13. jūlijā, plkst. 17 lut. baznīcā dievkalpojums.

Virdžinijtaunā svētdien, 20. jūlijā, plkst. 13 anglikāņu baznīcā dievkalpojums.

Norandā svētdien, 20. jūlijā, plkst. 16 United baznīcā dievkalpojums.

Māc Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLA

Māc. V. Sēters, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī

13. jūlijā, plkst. 2 p.p. jaunatnes iesvētīšana ar dievgaldu.

20. jūlijā draudzes lauku īpašumā Tērvetē plkst. 11 no rīta dievkalpojums.

26. jūlijā, plkst. 6,30 vak. svētvakara dievkalpojums.

Kornvallē, Ont., š. g. 5. jūlijā, plkst. 7 vak. svētvakara dievkalpojums.

Māc. A. Voitkus, 49 Hallowell St., Westmount, Montreal 6, P. Q. Tālr. WE 3-1867. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

ST. KATARINES

Māc. J. Praulinš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Dievkalpojums ar dievgaldu un jaunatnes iesvētīšanu Londonas latviešu ev. - lut. draudzē, Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne Str. 1958. g. 6. jūl., pl. 14,00.

Dievkalpojums Niagara Falls latviešu ev. - lut. draudzē, Jaunajā Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd., 1958. g. 12. jūlijā, pl. 18,00.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES

dievkalpojumi notiek svētdienās, pl. 3 p.p. un trešdien vakaros, pl. 8 — Walmer Road baznīcas telpās. Māc. R. Ekšteins.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu, plkst. 10,45 rītā garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1350 Ošavas raidītājs. Tel. AM 1-4210.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savas maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

K. KĀRKLIŅŠ

pārstāvis pie UNO MANKIN Real Estate,

Member of Toronto Real Estate Board; Member of Ontario Association Real Estate Board

892 DANFORTH AVE.
Birojā HO 1-1114,
mājā HO 5-6384

IPAŠUMI TORONTO, MĀJAS, VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS un LAUKU APKĀRTNE.

MT. PLEASANT - BAYVIEW: 6 istabu, pilna divstāvu „Rock" dubultķieģeļu māja, ūdens - eļļas apkure, moderna virtuve, vannas istaba, garāža. Izdevīgas obligācijas. Iemaksa $3.000,-.

DANFORTH - BROADVIEW: 10 istabu divstāvu atsevišķa dubultķieģeļu māja, jauna eļļas apkure, 2 modernas virtuves, 2 vannas istabas. Dubultgarāža. Kopīgā cena $18.900,-.

DANFORTH - BROADVIEW: 8 istabu atsevišķa māja, eļļas apkure, 2 modernas virtuves, vannas istaba, garāža. Kopīgā cena $14.500,-, iemaksa $2.500,-.

Mājas pircējiem sagādājam naudu iemaksām par 3% gadā.

Zviedrijas latviešu mākslinieku koncertturneja ASV un Kanadā

Irenes Dunkeles un Alfrēda Dunkela koncerts Toronto, 11. jūlijā, pl. 8,30 v. Sv. Andreja baznīcas zālē.

Pianiste Irēna Dunkele un vijolnieks Alfreds Dunkels jau devuši koncertus Ņujorkā, Klīvlendā, Kantonā, Kolumbusā, Indiānāpolē, Kalamazū, Grand Rapidos un Čikāgā, kur viesi piedalījās 14. jūnija piemiņas aktā. Koncertu programmā vienīgi prof. Jāņa Mediņa darbi, ieskaitot vēl šinī kontinentā līdz šim neatskaņotus jaundarbus. Čikāgā māksliniekiem bija izdeviba tikties ar komponista Jāņa Mediņa dēlu — Dr. Gunaru Mediņu un nodot viņam tēva sveicienus.

Labi apmeklēts koncerts 22. jūnijā notika ASV galvaspilsētā Vašingtonā, kur tautieši un amerikāņu viesi ar lielu uzmanību un interesi noklausījās tālos viesus, kuŗus ar ierašanos pagodināja arī sūtnis Dr. A. Spekke, Brīvās pasaules latviešu apv-bas pr-dis prof. P. Lejiņš, sūtniecības padomnieks Dr. A. Dinbergs, ASV ārlietu viceministra L.Hendersona kundze un daudzi redzami latviešu sabiedrības pārstāvji.

A. Dunkels spēlēs Dziesmu svētku dievkalpojumā Ņujorkā, un pēc tam mākslinieku tālākais ceļš ved uz Kanadu, kur būs 4 koncerti: Toronto, Niagarā, kur notiks ASV un Kanadas latviešu draudzības dienu sarīkojums, tad Vinipegā un Vankuverā. Pēc tam koncertturnejas noslēgums būs ASV rietumu krastā, kur būs seši koncerti, kā pēdējais Losandželosā 17. augustā. Pēc tam māksliniekl izlido atpakaļ uz Upsalu.

KRIEVIEM NEPATĪK PIKETĒŠANA

AN komisija vāc ziņas par Nadža nogalināšanu

Padomju delegācija AN pieprasījusi, lai ASV valdība aizliedz piketēšanu pie padomju delegācijas nama Ņujorkā. ASV delegācija diezgan asā tonī izteiktā atbildē paskaidrojusi, ka ASV valdība nekad nespersot soli, kas varētu ierobežot konstitūcionālās tiesības iedzīvotājiem sapulcēties miermīlīgās sanāksmēs un izteikt savu pārliecību. Padomju protestā teikts, ka ASV iestādes esot „uzmudinājušas" demonstrantus. ASV savā atbildē noraida šo pārmetumu un paskaidro, ka demonstrāciju laikā, kas notika pie padomju delegācijas nama kā protests pret Nadža notiesāšanu, namu apsargājuši 130 policisti, pie kam 7 no tiem ievainoti.

AN ieceltā speciālā komiteja Ungārijas lietā nolēmusi steidzīgi ievākt informāciju par Nadža un viņa līdzgaitnieku notiesāšanu. Komiteja tomēr nav pieņēmusi lēmumu, ka jāierosina AN speciālās pilnsapulces sanākšana.

„HUMĀNS" KAŖŠ LIBĀNĀ

Tripolē. Libānas ziemeļrietumu ostas pilsētā Tripolē, kur vēl vienmēr notiek vietēja rakstura cīņas valdības karaspēka un nemiernieku starpā, šīs nedēļas sākumā abas karojošās puses spēra bruņinieciskus soļus civiliedzīvotāju dzīvibu saudzēšanai. Uzklausot nemiernieku ierosinājumu, valdības karaspēks apsolījās nelietot artileriju, kamēr nemiernieki, kam nekā tik liela nav, ko viņi varētu apsolīties nelietot, deva savu vārdu pilsētā nemest granātas un nešaut ar saviem mīnu metējiem. Sarunas ilga apmēram 2 stundas, pēc kam baltās pamiera krāsas pazuda, un pilsētā tika atsākta kaŗa darbība — tikai ar vieglīem ieročiem. Piecu dienu kaŗa nedēļa vēl nav stājusies spēkā.

Latvijas 40 gadu dibināšanas atceres pastmarkas

Dziesmu svētku priekšvakarā Latviešu preses biedrības ČV Bostonā izlaidusi Latvijas 40 gadu dibināšanas atcerei 3 piemiņas markas. LPB tās bija lūgusi zīmēt gleznotājam Jānim Cirulim, kas šo darbu veicis teicami. Piemiņas markās attēlots Latvijas likteņis aiz dzelzs aizkara, apspiestās tautas lūgšana un trimdinieku prasība — brīvību apspiestajai Latvijai. Ievērojot to, ka teksti uz markām ir angļu valodā un ar dažādu rakstuŗu, tās ļoti ieteicamas līmēt uz aploksnēm, lai arī šādā ceļā popularizētu mūsu valsts atbrīvošanas centienus.

Interesenti pret 1 dol. ziedojumu saņems 100 Latvijas piemiņas markas. Ziedojumi un pieprasījumi adresējami: Mr. O. Akmentiņš, c/o J. Porietis, 16 Centre St., Roxbury 19, Mass., U.S.A.

O. Akmentiņš

ZINĀTNIEKI UZSĀK SARUNAS ŽENĒVĀ

Ženēvā. Rietumu un Austrumu zinātnieki šīs nedēļas pirmajā pusē Ženēvā uzsāka sarunas bieži debatētajā atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas pārraudzības jautājumā. Komūnistu pasauli konferencē reprezentē Padomju Savienība, Polija, Čechoslovakija un Rumānija. Rietumu intereses aizstāv Sav. Valstis, Anglija, Francija un Kanada. Atomieroči ir vienīgi Padomju Savienībai, Anglijai un Sav. Valstīm. Amerikāņi starp citu vēl vienmēr turpina savu atombumbu mēģinājumu seriju Klusajā okeanā.

Gandrīz līdz pat pirmajam jūlijam, konferences sākuma dienai, Rietumiem nebija zināms, vai padomju bloka valstis sarunās piedalīsies. Sav. Valstis bija likušas saprast, ka sarunu rezultāts, arī labvēlīgs, nebūt nenozīmēs tūlītēju atomieroču mēģinājumu pārtraukšanu. Padomju Savienība turpretim prasīja, ka tam tā vajadzētu būt, pretējā gadījumā piedraudēdama sarunas boikotēt. Tas, kā redzams, tomēr nav noticis, un parasti optimistiskie Rietumi kārtējo reizi pareģo, ka darījumi ar Padomju Savienību ir iespējami. Sagaida, ka, nerodoties nekādām politiskām domstarpībām, sarunas atomieroču mēģinājumu pārtraukšanas pārraudzības jautājumā ilgs vismaz 2 nedēļas.

AMERIKĀŅU „NOLAUPĪŠANA" TURPINĀS

Havanā. Fideļa Kastro vaditie nemiernieki, kas Orientes provincē jau sen rīkojas kā savās mājās, pēdējās nedēļas laikā mēģina nostiprināt savas pozicijas, apgādājoties ar amerikāņu un kanadiešu ķilniekiem. Pēc divu amerikāņu un viena kanadieša atbrīvošanas nemiernieku rokās vēl vienmēr atrodas 44 amerikāņi un 2 kanadieši.

PIE KOVBOJU MŪZIKAS . . .

(Pārnesums no 4. lpp.)

raksta redaktoru ukraini un viņa sievu, kuŗa bija arī dakteŗa Miltiņa sekretāre un draudzīga mūsu tautai. Laiks šai skaistajā, mājīgajā istabā kusa nemanot, platē dziedāja kāda jūsmīga balss vācu valodā — manā jaunībā tas būtu bijis Taubers, sievišķīga balss minēja. Jā, arī mana vīra jaunībā tas ir Taubers, — smējās mājasmāte. Kad durvīs iemilza namatēva stāvs, atzināmies, mēs uz brīdi nebijām iedomājuši, kur viņš kavējas.

— Puika piedzima! — teica dakteris Miltiņš, — tikko saņēmu. Vai mazu, saldu glāzīti ciemiņiem? — viņš iejutās atkal namatēva pienākumos, ar ārsta balto pārvalku bija citas rūpes palikušas slimnīcā, dzīve bija jāsajūt, jātver, jādzīvo ik mirkli. Viņa spēcīgo romnieka profilu angaismojuma pakrēslā vērojot, bija jādomā par neizsīkstošo enerģiju, kas strāvoja un virmoja šai jaunā piecdesmitgadniekā. Apkārtnes latvieši viņu slavēja ir par palīdzību, ir piemīnēdami, ka par padomu nekad netiek samaksa nemta.] Un tomēr — viņam pietika — nupat bija iegādāts motelis Sav. Valstu pierobežā; tur samniekoja pārvaldnieks. Nē, šim latvietim nebija pielipusi rietumu vitālitāte, to viņš pārbagāti varēja piepotēt Kanadas rietumiem, būdams tas pats senais un mūžam jaunais nerimējs vīrs.

— Būtu skaisti, — izvadot vēl nāca ierosinājums, — ja jūs visi ap jūlija vidu atbrauktu uz manu dārzsaimniecību Britu Kolumbijā, kiršus ēst. — ielūdza namatēvs, Bez skaudības gribējās vēlēt labu, panākumus, nebeidzamu darbu un rosmi dakteŗim Miltiņam, ārstam, saimniekam, enerģiskam latvietim.

Dilstošs, bāls mēness rādīja atceļu uz mājām. Lēca un spulgoja jau auseklītis. Ziemeļu blāzma vēl plandījās pār izdzēsto ugunskuru, egļu kāpnēm uz debesīm. Brauciena šūpoti Olģerta Miniāta mašīnā, mēs pievērām acis, aizslīdējām pie šīvakara ainām — cauri kovboju gaudām skanēja kluss, tāls, skaidrs līgo.

Velta Toma.

Pirmie latviešu dziesmu svētki

Trešo svētku dienu ievadīja svētku gājiens no RLB-as uz Viestura (Ķeizara) dārzu. Arī šis gājiens izpelnījās izcilu atsaucibu kā kaut kas agrāk vēl neredzēts, īpaši tālab, ka latvieši toreizējo Rīgas 125—130.000 iedzīvotāju vidū bija vēl tikai minoritāte. Pārsteigumu Rīgas iedzīvotājos vēl radīja daudzie karogi, tāpat lielais latviešu studentu skaits, pie kam pēdējie, kā svētku kārtībnieki, vēl lepojās ar savām sarkanbaltajām lentītēm! Jankavu Andrejs pēc 50 g. par šo gājienu atmiņās rakstīja:

„. . . nekad vairs neesmu sirdī sajutis tādu pašapzinīgu lepnumu, kā ejot slēgtās rindās zem dziedoņu pulciņa greznā karoga un redzot uz mums vērstus tik daudzus ziņkārīgus skatus, gan apbrīnojošus, gan skaudīgus, pat ironizējošus, uz mums, tās tautas jaunekļiem, kuŗu smadzenēs pēc tā laika „dižciltīgo" analizes Augstais Radītājs neesot ierādījis telpas augstākai kultūrai. Man šķita, ka ar pirmiem svētkiem mēs saplosījām šo vīru iedomas un gāzām kaunā viņu politisko tuvredzību. Tad mums arī iezagās sirdī tā apziņa, ka mums pieder nākamajie laiki!"

Svētku vietā gājienu sagaidīja ap 11.000 klausītāju, pēc kam plkst. 7 sākās laicīgais koncerts. Tā programmā blakām cittautu darbiem jau redzamas arī Cimžu harmonizētās tautas dziesmas, divi Baumaņa oriģināli un kāda Neilanda harmoniska ziņģe. Tas bija vēl pavisam necils sākums, pat tik necils, ka autori pazemībā savus vārdus programmās aizslēpuši aiz iniciāļiem . . . un tomēr latvju mūzikai bija likti cieši pamati, tā ka tālākā celtne vairs bija tikai laika jautājums. Bet visneticamākā sajūsmā mazās, agrāk peltās un pulgotās tautas dziesmas saņēma klausītāji — ir paši latvieši, ir cittautieši. Varaidošu Sanders (Balt. Vēstn.) tās pat nosauca par „latviešu dzīvo vēsturi", un dzejnieks Auseklis sajūsmā rakstīja: „Rīga nodimdēja, Māras baznīca notrīcēja, un Ķeizardārzs pārvērtās dziesmu ezerā. Visi ausīs uz tūkstošstigu tautas kokli . . . "

Svētku pēdējās dienas centrā bija turpat Viestura dārzā notikušais dziesmu kaŗš, ko noklausījās ap 4500 apmeklētāju. Tajā I godalgu saņēma Mazsalacas vīru koris Hincenberga vadībā, II — Cēsu jauktais koris Zēbodes vad., bet III godalgu — Vecpiebalgas vīru koris Korneta vadībā.

Izcils notikums kļuva arī svētku otrā dienā RLB-ā sarikotais mielasts, kas vēsturē iegāja sakarā ar dedzīgo disputu Cimzes, Bilenšteina un Kronvalda starpā. Disputu izraisīja Cimzes pieminētā t. dz. Rīga dimd, un tajā atklājās toreizējās latviešu un viņu draugu dažādās ideoloģijas. Par šo disputu jau daudz rakstīts, un, šķiet, ka visobjektīvāk to aprakstījis sen. K. Kundziņš, kas arī pats bijis minētā goda mielasta aculiecinieks (monogr. Kronvalda Atis). Pirmo svētku norises aprakstu noslēdzot, vēl jāpiemin divi citi svarīgi blakus sarīkojumi — Kronvalda sasauktā latvju skolotāju konference un Tomsona iniciātīvā notikušais II latvju zemkopju kongress.

Pirmie vispārējie latviešu dziesmu svētki noslēdzās ar lielu nacionālu uzvaru, ko tauta atcerējās paaudžu paaudzēs. Arī RLB-as dzīvē tie radīja jaunu atplaukumu: svētku materiālais atlikums (ap 2600 rbļ.) jūtami uzlaboja biedrības finances, bet vēl lielāka loma izrādījās idejiskajiem panākumiem, kas izvirzīja RLB-u kā visas latvju tautas toreizējo vadītāju centru. Dziesmu svētki nolīdzināja arī plaisas „literātu" un „saimniecības vīru" starpā, un, kad 1875. g. biedrības vadība pārgāja izcilā latviešu sabiedriskā darbinieka Krišjāņa Kalniņa rokās, agrākā krize jau bija pilnīgi pārvarēta.

MĀKSLINIECISKĀ BILANCE

Abos pirmo svētku koncertos kopā tika atskaņoti 25 dažādi koŗdarbi, kuŗu vidū 13 bija cittautu autoru. Pēdējie, tātad, bija nelielā pārsvarā, un arī tehniski smagāki, kā piem. Rinka Mūsu Tēvs, kas vēl šobrīd saista ar spēcīgo dinamisko izstrādājumu, tāpat Gluka 24. Dāvida dziesma, Bēthovena Tā debess izteic, Šūberta populārās solo dziesmas Heidenroeslein (Zēns un roze) harmonizējums un pa daļai arī Engelsa Dievs ir tā mīlīb'. Pārējās, piem. tagad jau aizmirstā Kleina, Palmera, Gēblera un Dammas dziesmas māksliniecisku bija pavāji darbi. 1873. g. programmā netrūka arī divu vācu romantisma epigona Abta dziesmu. Kā redzams, cittautu daļa bija izteikti vāciska, un programmas sastādītājus, acīmredzot, vairāk vadījusi tā laika gaumes mēraukla. Tā piem., šai programmā neredzam nevienu Šūmaņa un pat nevienu otra lielā vācu romantiķa Mendelsona dziesmu, kaut pēdējo latvju koŗi pazina itin labi jau no Dziesmu rotas satura. Taču citādi cittautu darbu izlase nebija gluži peļama, it sevišķi tālab, ka tā deva tehnisku dažādību, kas rūdīja koŗus nākotnei.

Idejiski toties lielāka nozīme — un jau pirmo svētku programmā — bija mazākumā esošajiem latviešu darbiem, ko bija devuši Baumaņu Kārlis (1835.—1905.), Jānis Cimze (1814.—81.), Dāvis Cimze (1822.—73.) un Neilands (?). Ja arī Baumaņa patriotiskie, tautas atmodas laikmeta romantismu spilgti izteicēji darbi šodien jau apklāti mūzeja putekļiem, tad savā laikā kā pirmiem latvju oriģināliem tiem bija pavisam citāda nozīme, un pat kritiskais Vītols tos kādreiz nosaucis par „pirmajām bezdelīgām latvju mūzikas pavasarī". Tāda bezdelīga bija arī 1873. g. dziedātā Tēvijas dziesma, tāpat Daugavas zvejnieku dziesma, bet mūžīgu piemiņu tautā Baumanis atstājis ar Latvijas himnu

Latvju mūzikas vēsturē neizdzēšams vārds arī abiem Dziesmu rotas galvenajiem autoriem, J. Cimze svētkiem deva 5 harmon. tautas dziesmas — Jāņu dziesmu, Kaŗaviri bēdājās, Nu ar Dievu, Vidzemīte, Rīga dimd un Saules meita, bet D. Cimze — harmonizējumus Kas tie tādi (varbūt oriģināls), Kur mājo mana meitiņa, Ligo laiva uz ūdeņa un Maza biju, neredzēju (oriģināls?). J. Cimzes svars latvju mūzikā jau sen zināms, un tas šeit vairs nav jāizceļ. Mazāk pazīstams toties viņa brālis Dāvis C., kuŗa ne visai lielais harmonizējumu pūrs atklāj ļoti iejūtīgu tautas dziesmas izpratni un harmonisku gaumi. Labs piemērs sacītajam — I svētkos dziedātā sērdieņu dziesma Kas tie tādi, tāpat daži citi D. Cimzes harmonizējumi, kas I svētkos vēl netika atskaņoti. D. Cimze it kā simbolizē seno burtnieku, tautas anonimo skaņradi, kādēļ ne par velti daži mūziķi (piem. Graubiņš) pāris populārākās jaunākā slāņa tautas melodijas uzskatījuši par D. Cimzes oriģināliem. Neilanda vārds toties latvju koŗdziesmas vēsturē nav palicis, un arī turpmāk vispārējos svētkos neviens viņa darbs vairs nav atskaņots.

Salīdzinot ar vēlākām programmām, I svētku programma, protams, šķiet vēl pavisam necila. Taču 1873. g. fonā tas bija citādi. Vispirms, ar pirmajiem latviešu darbiem radās pretsvars cittautu nevēlamajām ietekmēm, kas centās piesūkties latvju tautas melosam gan toreizējo „slāgeŗu" ziņģu veidā, gan arī ar šķietami mazāk bīstamo, taču latvjiem tāpat organiski svešo Abta u. t. l. komponistu dziesmu starpniecību. Otrkārt, Cimžu harmonizējumi kļuva par stimulu vēlāk tik bagātīgi sazarojušai tautas dziesmai, ko pēc 20 g. ar jaunu vērienu tālāk izkopa Jurjāņu Andrejs un pēc viņa arī Melngailis, Graubiņš, Ābele, Volfgangs Dārziņš. Un visbeidzot — Baumaņa „pirmās bezdelīgas" bija tās, kas koŗiem un klausītājiem līdzināja ceļu uz Jurjāņu kantāti Tēvijai (III svētkos, 1888.), tāpat uz Vītola Beverīnas dziedoņi (IV, 1895.) un Gaismas pili (V, 1910.). Lai cik izcilas pēdējās vērtības būtu pašas par sevi, tām vajadzēja sagatavot publiku, un šai ziņā tiklab pirmie, kā katri nākošie vispārējie dziesmu svētki aizvien izrādījušies par vienu no vissvarīgākajiem faktoriem.

1958. g. jūnijā.

IMANTA

jaunākās grāmatas

Brāļu Kaudzīšu
MĒRNIEKU LAIKI
ar Ed. Brencēna illustrācijām
un P. ĒRMAŅA piezīmēm

Jauns šī mūsu literātūras pamatdarba izdevums. Greznākais, kāds līdz šim iznācis. Divkrāsu iespiedums (illustrācijas iespiestas citā krāsā nekā teksts). Skaists sējums. 532 lp. Tikai ies.: $6.80.

Rūdolfs Bangerskis
MANA MŪŽA ATMIŅAS

Mūsu lielā nelaika ģenerāļa atmiņas, sākot no bērnu dienām līdz latviešu strēlnieku laiku beigām. Grāmatā šādas trīs daļas: **No ganu zēna līdz virsniekam, No kaŗa skolas līdz Kaŗa akadēmijai, Pirmais pasaules kaŗš un latviešu strēlnieki.** Tekstu papildina 11 kartes, skices un faksimiļi un 30 uzņēmumi. Grezns sējums. 404 lp. Ies.: $4.80.

E. Turkina
ANGLISKI-LATVISKA VĀRDNĪCA
ar fonētisku izrunu, gramatiku, īpatnējiem izteicieniem un saīsinājumu paskaidrojumiem.

Tikko iznācis šis populārās vārdnīcas sengaidītais jaunais izdevums. Vārdnīca aptver 30.000 vārdu tulkojumus un paskaidrojumus. Tā izdota ērtā samazinātā formātā. 1062 lp. Tikai iesieta: $3.90.

Grāmatas pērkamas un pasūtināmas visās latviešu grāmatnīcās vai tieši apgādā.

Apgāda korespondences un naudas pārvedumu adrese:

IMANTA
Postbox 292, Copenhagen V., Denmark.

MoonLite Villa
PIE BALSAMA EZERA
ROSEDALE, ONT. KANADĀ
Tel.: Burnt River 16, Ring 31
Mūsu vecos un jaunos draugus gaida saules spožums, ūdeņu spirgtums un mēnesnīcas burvīgums.